

II

(Tiedonannot)

EUROOPAN UNIONIN TOIMIELINTEN, ELINTEN, TOIMISTOJEN JA
VIRASTOJEN TIEDONANNOT

EUROOPAN KOMISSIO

KOMISSION TIEDONANTO

Suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle ja energia-alalle vuosina 2014–2020

(2014/C 200/01)

Sisällysluettelo

JOHDANTO	2
1. SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT	3
1.1 Soveltamisala	3
1.2 Suuntaviivojen soveltamisalaan kuuluvat tukitoimenpiteet	5
1.3 Määritelmät	5
2. YMPÄRISTÖ- JA ENERGIATUKI, JOSTA ON ILMOITETTAVA	10
3. ARVIOINTI TUEN SOVELTUVUUDESTA SISÄMARKKINOILLE PERUSSOPIMUKSEN 107 ARTIKLAN 3 KOHDAN C ALAKOHDAN NOJALLA	11
3.1 Yhteiset arviointiperiaatteet	11
3.2 Sisämarkkinoille soveltuvuutta koskevat yleiset säännökset	12
3.3 Tuki uusiutuvista lähteistä peräisin olevalle energialle	23
3.4 Energiatehokkuustoimenpiteet, mukaan lukien sähkön ja lämmön yhteistuotanto sekä kaukolämmitys ja kaukojäähdytys	28
3.5 Tuki resurssitehokkuuden edistämiseen ja erityisesti tuki jätehuoltoon	30
3.6 Tuki hiilidioksidin talteenotolle ja varastoinnille (CCS)	31
3.7 Ympäristöverojen alennuksena tai ympäristöveroista vapautuksena myönnettävä tuki ja tuki, joka myönnetään alennuksina maksuista, joilla rahoitetaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tukemista	32
3.8 Tuki energiainfrastruktuurille	36
3.9 Tuotannon riittävyyttä edistävä tuki	38
3.10 Päästökauppajärjestelmien muodossa myönnettävä tuki	41
3.11 Yritysten uudelleensijoittamiseen myönnettävä tuki	41
4. ARVIOINTI	42
5. SOVELTAMINEN	43
6. RAPORTOINTI JA SEURANTA	44
7. UUDELLEENTARKASTELU	44

JOHDANTO

(1) Jotta valtiontuki ei vääristäisi kilpailua sisämarkkinoilla ja vaikuttaisi jäsenvaltioiden väliseen kauppaan yhteisen edun vastaisella tavalla, Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'perussopimus', 107 artiklan 1 kohdassa määrätään periaatteesta, jonka mukaan valtiontuki on kiellettyä. Tietyissä tapauksissa valtiontuki voidaan kuitenkin katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi perussopimuksen 107 artiklan 2 ja 3 kohdan nojalla.

(2) Perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan perusteella komissio voi katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi valtiontuen tietyn taloudellisen toiminnan kehityksen edistämiseen Euroopan unionissa, jos tuki ei muuta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla.

(3) Eurooppa 2020 -strategian⁽¹⁾ keskeisenä tavoitteena on luoda edellytykset älykkäälle, kestäväälle ja osallistavalle kasvulle. Tätä varten on asetettu useita yleistavoitteita, muun muassa ilmastomuutosta ja energiatalouden kestävyyttä koskevia tavoitteita: i) unionin kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 20 prosenttia verrattuna vuoden 1990 tasoihin; ii) uusiutuvista lähteistä tuotetun energian osuuden nostaminen 20 prosenttiin unionin energiankulutuksesta; ja iii) EU:n energiatehokkuuden parantaminen 20 prosenttia vuoden 1990 tasolta. Kaksi ensimmäistä näistä kansallisesti sitovista tavoitteista toteutettiin "ilmasto- ja energiapaketilla"⁽²⁾.

(4) Komissio ehdotti 22. tammikuuta 2014 tiedonannossa 'Ilmasto- ja energiapolitiikan puitteet vuosille 2020–2030'⁽³⁾, jäljempänä 'vuoden 2030 puitteet', energia- ja ilmastotavoitteita, jotka olisi saavutettava vuoteen 2030 mennessä. Vuoden 2030 puitteiden keskeiset seikat ovat: i) kasvihuonekaasupäästöjen vähentäminen 40 prosenttia vuoden 1990 tasolta; ii) EU:n laajuinen sitova tavoite nostaa uusiutuvan energian osuus vähintään 27 prosenttiin; iii) energiatehokkuutta koskevien tavoitteiden kiristäminen; ja iv) uusi hallinnointijärjestelmä ja uudet indikaattorit kilpailukykyisen ja varman energiajärjestelmän turvaamiseksi.

(5) Edellä (3) kohdassa mainitut yleistavoitteet ovat erityisen tärkeitä näiden suuntaviivojen kannalta. Yleistavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi Eurooppa 2020 -strategiassa esitettiin "Resurssitehokas Eurooppa" yhtenä seitsemästä lippulaivahankkeesta⁽⁴⁾. Sen tavoitteena on luoda puitteet poliittisille toimille, joilla tuetaan siirtymistä resurssitehokkaaseen ja vähähiiliseen talouteen, joka auttaa

a) lisäämään talouden suorituskykyä samalla kun resurssien käyttöä vähennetään;

b) kartoittamaan ja luomaan uusia talouskasvun ja innovoinnin mahdollisuuksia ja parantamaan unionin kilpailukykyä;

c) varmistamaan keskeisten resurssien toimitusvarmuuden;

d) torjumaan ilmastomuutosta ja rajoittamaan resurssien käytön ympäristövaikutuksia.

(6) On syytä muistaa, että resurssitehokkuutta koskevassa etenemissuunnitelmassa⁽⁵⁾ ja useissa neuvoston päätelmissä kehoitetaan asteittain poistamaan ympäristön kannalta haitalliset tuet⁽⁶⁾. Näissä suuntaviivoissa olisi sen vuoksi tarkasteltava ympäristön kannalta haitallisten tukien kielteisiä vaikutuksia ottaen samalla huomioon tarve tasapainottaa eri osa-alueiden ja politiikanalojen erilaiset intressit, kuten lippulaivahankkeessa todetaan. Tuki fossiilisten polttoaineiden hyödyntämiseen ei sisälly näihin suuntaviivoihin.

⁽¹⁾ KOM(2010) 2020 lopullinen, 3.3.2010.

⁽²⁾ Päätös N:o 406/2009/EY, tehty 23 päivänä huhtikuuta 2009 (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 136) ja direktiivi 2009/28/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009 (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 16).

⁽³⁾ Komission tiedonanto Euroopan parlamentille, neuvostolle, Euroopan talous- ja sosiaalikomitealle ja alueiden komitealle – Ilmasto- ja energiapolitiikan puitteet vuosille 2020–2030 (COM(2014) 15 final, 22.1.2014).

⁽⁴⁾ KOM(2011) 21, 26.1.2011.

⁽⁵⁾ KOM(2011) 571 lopullinen, 20.9.2011.

⁽⁶⁾ Eurooppa-neuvoston 23. toukokuuta 2013 antamissa päätelmissä vahvistettiin tarve poistaa ympäristön tai talouden kannalta haitalliset tuet, myös tuet fossiilisille polttoaineille, jotta helpotettaisiin investointeja uuteen ja älykkääseen energiainfrastruktuuriin.

(7) Etenemissuunnitelmassa myös kehoitetaan jäsenvaltioita käsittelemään puutteita unionin lainsäädännöstä koituvien etujen hyödyntämisessä⁽⁷⁾. Jotta valtiontukitoimenpiteet eivät johtaisi ympäristöhaittoihin, jäsenvaltioiden on myös varmistettava erityisesti, että unionin ympäristönsuojelulainsäädäntöä noudatetaan. Niiden on myös suoritettava ympäristövaikutusten arviointi, kun sitä edellytetään unionin lainsäädännössä, ja huolehdittava kaikista asiaankuuluvista luvista.

(8) Jo tiedonannossa ”Energia 2020 – Strategia kilpailukykyisen, kestävän ja varman energiansaannin turvaamiseksi”⁽⁸⁾, joka on osa ”Resurssitehokas Eurooppa” -lippulaivahanketta, pääteltiin, että vakaiden, kohtuuhintaisten ja kestävien energiemarkkinoiden tavoitteet vaarantuvat, jollei sähköverkkoja uudisteta, vanhentuneita laitoksia korvata kilpailukykyisillä ja puhtaammilla vaihtoehdoilla ja energiaa käytetä tehokkaammin koko energiaketjussa.

(9) Vuoden 2030 puitteissa vaaditaan kunnianhimoista sitoutumista kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseen vuotta 2050 koskevan etenemissuunnitelman mukaisesti. Tähän tavoitteeseen olisi pyrittävä kustannustehokkaasti siten, että jäsenvaltiot voivat toteuttaa siirtymisen vähähiilisyteen joustavasti erityisolosuhteisiinsa sopivalla tavalla edistämällä tutkimus- ja innovaatiopoliittisia toimia vuoden 2020 jälkeistä aikaa koskevien ilmasto- ja energiapuitteiden tukemiseksi. Näissä suuntaviivoissa noudatetaan edellä kuvattuja periaatteita ja pohjustetaan vuoden 2030 puitteita.

(10) Näissä suuntaviivoissa komissio vahvistaa edellytykset, joiden täyttyessä energia- ja ympäristötukea voidaan pitää sisämarkkinoille soveltuvana perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla.

(11) Valtiontuki uudistusta koskevassa tiedonannossa⁽⁹⁾ komissio esitteli kolme valtiontukien valvonnan uudistamiseen liittyvää tavoitetta:

- a) kestävän, älykkään ja osallistavan kasvun edistäminen kilpailuun perustuvilla sisämarkkinoilla;
- b) komission ennakkoarvioinnin keskittäminen tapauksiin, joilla on suurin vaikutus sisämarkkinoilla, ja yhteistyön tiivistäminen jäsenvaltioiden kanssa valtiontukisääntöjen täytäntöönpanossa;
- c) sääntöjen sujuvoittaminen ja päätöksenteon nopeuttaminen.

(12) Tiedonannossa kehoitettiin erityisesti omaksumaan eri suuntaviivojen ja puitteiden tarkistusta koskeva yhteinen lähestymistapa, joka perustuisi sisämarkkinoiden lujittamiseen, julkisten menojen vaikuttavuuden parantamiseen kanavoimalla valtiontuki paremmin yhteisen edun mukaisiin tavoitteisiin, kannustavan vaikutuksen suurempaan valvontaan, tuen rajoittamiseen tarvittavaan vähimmäismäärään sekä kilpailuun ja kauppaan mahdollisesti kohdistuvien tuen kielteisten vaikutusten välttämiseen. Näissä suuntaviivoissa vahvistetut soveltuvuusedellytykset perustuvat näihin yhteisiin arviointiperiaatteisiin.

1. SOVELTAMISALA JA MÄÄRITELMÄT

1.1 Soveltamisala

(13) Näitä suuntaviivoja sovelletaan valtiontukeen, jota myönnetään ympäristönsuojelu- tai energiatavoitteisiin kaikilla perussopimuksen kattamilla aloilla, jos toimenpiteet kuuluvat 1.2 jakson soveltamisalaan. Sen vuoksi niitä sovelletaan myös sellaisiin aloihin, joihin sovelletaan erityisiä unionin valtiontukisääntöjä (liikenne⁽¹⁰⁾, hiiliteollisuus, maatalous, metsätalous sekä kalastus ja vesiviljely), jos kyseisissä erityissäännöissä ei toisin määrätä.

⁽⁷⁾ Muuhun lainsäädäntöön, kuten uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta 23 päivänä huhtikuuta 2009 annettuun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviin 2009/28/EY (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 16), jäljempänä ’uusiutuvaa energiaa koskeva direktiivi’, sisältyy esimerkiksi biopolttoaineita koskevia kestävyyskriteerejä ja syrjäintäkielto sen 17 artiklan 1–8 kohdassa.

⁽⁸⁾ KOM(2010) 639, 10.11.2010.

⁽⁹⁾ KOM(2012) 209, 8.5.2012.

⁽¹⁰⁾ Erityisesti nämä suuntaviivat eivät rajoita rautatieyrityksille myönnettäviä valtiontukia koskevien yhteisön suuntaviivojen soveltamista (EUVL C 184, 22.7.2008, s. 13). Rautatieyrityksiä koskevissa suuntaviivoissa sallitaan erilaisia tukimuotoja, muun muassa tuki rautatieliikenteen ulkoisten kustannusten alentamiseen. Tällainen tuki kuuluu rautatieyrityksiä koskevien suuntaviivojen 6.3 jakson soveltamisalaan ja sen tavoitteena on ottaa huomioon se, että rautatiekuljetuksilla pystytään välttämään ulkoisia kustannuksia verrattuna kilpaileviin liikennemuotoihin. Jos kaikki rautatieyrityksiä koskevien suuntaviivojen 6.3 jakson edellytykset täyttyvät ja tuki myönnetään ilman syrjäintää, jäsenvaltiot voivat myöntää tukea ulkoisten kustannusten alentamiseen.

(14) Maatalouden, kalastuksen ja vesiviljelyn aloilla näitä suuntaviivoja sovelletaan ympäristönsuojelutukeen, jota myönnetään tuotteiden jalostusta ja kaupan pitämistä harjoittaville yrityksille ja tiettyjen edellytysten täyttyessä alkutuotannon alalla toimiville yrityksille. Näihin aloihin sovelletaan seuraavia edellytyksiä:

- a) jos kalastustuotteiden jalostuksen ja kaupan pitämisen alalla toimiville yrityksille myönnettävä tuki liittyy kuluihin, jotka ovat tukikelpoisia neuvoston asetuksen (EY) N:o 1198/2006⁽¹¹⁾ tai sen seuraaja-asetuksen⁽¹²⁾ nojalla, tuen sallittu enimmäisintensiteetti on joko näiden suuntaviivojen mukainen tukimäärä tai mainitussa asetuksessa säädetty tukimäärä sen mukaan, kumpi on korkeampi;
- b) maataloustuotteiden alkutuotannon alalla ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) yhteisrahoitettujen toimenpiteiden ja metsätalouden tukitoimenpiteiden tapauksessa näitä suuntaviivoja sovelletaan vain siltä osin kuin maa- ja metsätalouden valtiontukea koskeissa suuntaviivoissa vuosiksi 2007–2013⁽¹³⁾, sellaisina kuin ne ovat muutettuina tai korvattuina, ei anneta mitään erityisiä sääntöjä;
- c) kalastuksen ja vesiviljelyn alkutuotannon alalla näitä suuntaviivoja sovelletaan vain silloin, kun voimassa ei ole ympäristönsuojeluun tai energiatavoitteisiin myönnettävää tukea koskevia erityismääräyksiä.

(15) Näitä suuntaviivoja ei sovelleta seuraaviin:

- a) ympäristöystävällisten tuotteiden, koneiden tai kuljetusvälineiden kehittäminen ja tuotanto luonnonvarojen käytön vähentämiseksi sekä tehtaiden tai muiden tuotantolaitosten sisäiset toimet, joiden tarkoituksena on parantaa turvallisuutta tai hygieniaa⁽¹⁴⁾;
- b) lento-, maantie-, rautatie-, sisävesiliikenne- ja meriliikenneinfrastruktuuriin liittyvien ympäristönsuojelutoimenpiteiden rahoitus;
- c) hukkakustannuksiin liittyvien valtiontukien analyysimenetelmästä annetussa komission tiedonannossa⁽¹⁵⁾ määritellyt hukkakustannukset;
- d) tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan⁽¹⁶⁾ myönnettävä valtiontuki, johon sovelletaan tutkimus- ja kehitystyöhön sekä innovaatiotoimintaan myönnettävää valtiontukea koskeviin yhteisön puitteisiin⁽¹⁷⁾ sisältyviä sääntöjä;
- e) valtiontuki biologista monimuotoisuutta koskeville toimenpiteille⁽¹⁸⁾.

(16) Ympäristö- ja energiatukea ei saa myöntää vaikeuksissa oleville yrityksille, sellaisina kuin ne määrittellään suuntaviivoissa valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi⁽¹⁹⁾, sellaisena kuin ne ovat muutettuina tai korvattuina.

⁽¹¹⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 1198/2006, annettu 27 päivänä heinäkuuta 2006, Euroopan kalatalousrahastosta (EUVL L 223, 15.8.2006, s. 1).

⁽¹²⁾ Ks. komission ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan meri- ja kalatalousrahastosta, KOM(2011) 804 lopullinen.

⁽¹³⁾ EUVL C 319, 27.12.2006, s. 1. Tämä koskee myös suuntaviivoja, joilla korvataan vuoden 2006 suuntaviivat, joiden voimassaolo päättyy 31. joulukuuta 2013.

⁽¹⁴⁾ Ympäristötuki on yleensä vähemmän vääristävää ja tehokkaampaa, jos se myönnetään ympäristöystävällisen tuotteen tuottajan/valmistajan sijasta tuotteen kuluttajalle/käyttäjälle. Lisäksi ympäristömerkkien ja ympäristöväittämien käyttäminen tuotteissa voi olla toinen keino auttaa kuluttajia/käyttäjää tekemään tietoon perustuvia ostopäätöksiä ja lisätä ympäristöystävällisten tuotteiden kysyntää. Vankat ympäristömerkit ja todenperäiset ympäristöväittämät, kun ne ovat hyvin suunniteltuja, tunnustettuja, ymmärrettyjä, luotettavia ja kuluttajien tärkeinä pitämiä, voivat tehokkaasti ohjata ja muokata (kuluttajien) valintoja ympäristöystävällisempään suuntaan. Yksi tehokkaimmista tavoista, joilla yritykset voivat osoittaa kuluttajille ja sidosryhmille täyttävänsä tiukat ympäristövaatimukset, on käyttää luotettavaa, selkeisiin kriteereihin perustuvaa merkintä-/sertifiointijärjestelmää, jonka todentaa ulkopuolinen taho. Tämän vuoksi komissio ei sisällytä näihin suuntaviivoihin erityisiä sääntöjä, jotka koskevat tukea ympäristöystävällisten tuotteiden kehittämiseen ja valmistukseen.

⁽¹⁵⁾ Komission 26. heinäkuuta 2001 antama tiedonanto, joka annettiin jäsenvaltioille tiedoksi 6. elokuuta 2001 päivätyllä kirjeellä SG(2001) D/290869.

⁽¹⁶⁾ Suuntaviivoissa määrätään lisästä ekoinnovaatiohankkeille, jotka ovat erittäin ympäristöystävällisiä ja erittäin innovatiivisia investointeja.

⁽¹⁷⁾ EUVL C 323, 30.12.2006, s. 1.

⁽¹⁸⁾ Tällaista tukea voidaan käsitellä yleisiin taloudellisiin tarkoituksiin liittyviä palveluja koskevien sääntöjen nojalla; ks. asiat SA.31243 (2012/N) ja NN8/2009.

⁽¹⁹⁾ Komission tiedonanto – Yhteisön suuntaviivat valtiontuesta vaikeuksissa olevien yritysten pelastamiseksi ja rakenneuudistukseksi (EUVL C 244, 1.10.2004, s. 2).

(17) Arvioidessaan tukea yritykselle, jolle on annettu sellaiseen komission aikaisempaan päätökseen perustuva maksamaton perintämääräys, jossa tuki on todettu sääntöjenvastaiseksi ja sisämarkkinoille soveltumattomaksi, komissio ottaa huomioon vielä perimättä olevan tukimäärän ⁽²⁰⁾.

1.2 Suuntaviivojen soveltamisalaan kuuluvat tukitoimenpiteet

(18) Komissio on yksilöinyt joukon ympäristö- ja energia-alan toimenpiteitä, joihin myönnettävä valtiontuki voi tietyin edellytyksin soveltua sisämarkkinoille perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla:

- a) tuki unionin normit ylittäviin toimiin tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen unionin normien puuttuessa (mukaan lukien tuki uusien liikennevälineiden hankintaan);
- b) tuki ennakkoivaan unionin normeihin mukautumiseen;
- c) tuki ympäristötutkimuksiin;
- d) tuki pilaantuneiden alueiden kunnostamiseen;
- e) tuki uusiutuvista lähteistä peräisin olevalle energialle;
- f) tuki energiatehokkuustoimenpiteille, mukaan lukien sähkön ja lämmön yhteistuotanto sekä kaukolämmitys ja kaukojäähdytys;
- g) tuki resurssitehokkuuden edistämiseen ja erityisesti jätehuoltoon;
- h) tuki hiilidioksidin talteenottoon, siirtoon ja varastointiin, mukaan lukien hiilidioksidin talteenotto- ja varastointiketjun ('CCS-ketjun') yksittäiset osat;
- i) tuki ympäristöverojen alennusten tai ympäristöveroista vapautusten muodossa;
- j) tuki, joka myönnetään alennuksina maksuista, joilla rahoitetaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tukemista;
- k) tuki energianinfrastruktuurille;
- l) tuki tuotannon riittävyyttä koskeville toimenpiteille;
- m) kaupattavien päästölupien muodossa myönnettävä tuki;
- n) tuki yritysten uudelleensijoittamiseen.

1.3 Määritelmät

(19) Näissä suuntaviivoissa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

- 1) 'ympäristönsuojelulla' tarkoitetaan kaikkia toimia, joilla pyritään korjaamaan tai ennaltaehkäisemään fyysiselle ympäristölle tai luonnonvaroille tuensaajan omasta toiminnasta aiheutuvia haittoja, pienentämään tällaisten haittojen riskiä tai edistämään luonnonvarojen järkipäistä käyttöä, mukaan lukien energiansäästötoimenpiteet ja uusiutuvien energialähteiden käyttö;
- 2) 'energiatehokkuudella' tarkoitetaan säästetyn energian määrää, joka määritetään mittaamalla ja/tai arvioimalla kulutus ennen energiatehokkuutta parantavan toimenpiteen toteuttamista ja sen jälkeen siten, että energiankulutukseen vaikuttavat ulkoiset olosuhteet vakioidaan;
- 3) 'unionin normilla' tarkoitetaan
 - a) velvoittavaa unionin normia, jolla vahvistetaan ympäristönsuojelun taso, joka yksittäisten yritysten on saavutettava ⁽²¹⁾; tai

⁽²⁰⁾ Ks. yhdistetyt asiat T-244/93 ja T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH v. komissio, tuomio 13.9.1995, Kok., s. II-2265, ja Komission tiedonanto – Sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman valtiontuen takaisinperintää edellyttävien komission päätösten tehokas täytäntöönpano jäsenvaltioissa (EUVL C 272, 15.11.2007, s. 4).

⁽²¹⁾ Näin ollen unionin tasolla vahvistettuja normeja tai tavoitteita, jotka sitovat jäsenvaltioita mutta eivät yksittäisiä yrityksiä, ei katsota unionin normeiksi.

- b) direktiivin 2010/75/EU⁽²²⁾ mukaista velvollisuutta käyttää parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa ja varmistaa, että epäpuhtauksien päästötasot eivät ole korkeampia kuin ne olisivat käytettäessä parasta käytettävissä olevaa tekniikkaa; kun parhaaseen käytettävissä olevaan tekniikkaan liittyvät päästötasot on määriteltä direktiivin 2010/75/EU nojalla annetuissa täytäntöönpanosäädöksissä, kyseisiä tasoa sovelletaan näitä suuntaviivoja sovellettaessa; jos nämä tasot ilmaistaan vaihteluvälinä, sovelletaan sitä tasoa, jolla paras käytettävissä oleva tekniikka saavutetaan ensimmäisen kerran;
- 4) 'ekoinnovoinnilla' tarkoitetaan kaikenlaisia innovaatiotoimintoja, joiden seurauksena tai tavoitteena on ympäristönsuojelun merkittävä parantuminen, mukaan lukien uudet tuotantoprosessit, uudet tuotteet tai palvelut sekä uudet johtamis- ja liiketoimintamenetelmät, joiden käyttö tai käyttöönotto todennäköisesti ehkäisee tai pienentää huomattavasti ympäristöön kohdistuvia riskejä, pilaantumista ja muita luonnonvarojen käytön kielteisiä vaikutuksia kyseisen toiminnan koko elinkaaren ajan.
- Tässä määritelmässä innovaatioiksi ei katsota seuraavia:
- pienet muutokset tai parannukset;
 - tuotanto- tai palvelukapasiteetin lisääminen ottamalla käyttöön valmistus- tai logistiikkajärjestelmiä, jotka ovat hyvin samanlaisia kuin jo käytössä olevat;
 - liiketoimintatapoihin, työpaikkaorganisaatioon tai ulkoisiin suhteisiin tehtävät muutokset, jotka perustuvat yrityksessä jo käytössä oleviin organisatorisiin menetelmiin;
 - muutokset liikkeenjohtostrategiassa;
 - sulautumat ja yrittysostot;
 - prosessin käytön lopettaminen;
 - jälkirahoitus tai pääomanlisäys;
 - muutokset, jotka johtuvat pelkästään tuotannontekijöiden hintojen muutoksista, tuotannon asiakaskohtainen mukauttaminen, säännölliset kausittaiset ja muut jaksoittaiset muutokset;
 - uusien tai merkittävästi parannettujen tuotteiden kauppa;
- 5) 'uusiutuvilla energialähteillä' tarkoitetaan seuraavia uusiutuvia, muita kuin fossiilisia energialähteitä: tuuli- ja aurinkoenergia, ilmalämpöenergia, geoterminen ja hydroterminen energia, valtamerienergia, vesivoima, biomassa, kaatopaikoilla ja jätevedenpuhdistamoissa syntyvä kaasu ja biokaasut;
- 6) 'biomassalla' tarkoitetaan maataloudesta (sekä kasvi- että eläinperäiset aineet mukaan lukien), metsätaloudesta ja niihin liittyviltä tuotannonaloilta, myös kalastuksesta ja vesiviljelystä, peräisin olevien tuotteiden, jätteiden ja tähteiden biohajoavaa osaa sekä biokaasuja ja teollisuus- ja yhdyskuntajätteiden biohajoavaa osaa;
- 7) 'biopolttoaineella' tarkoitetaan nestemäistä tai kaasumaista liikenteessä käytettävää polttoainetta, joka tuotetaan biomassasta;
- 8) 'bionesteellä' tarkoitetaan biomassasta muuhun energiakäyttöön kuin liikennettä varten, sähkö, lämmitys ja jäähdytys mukaan lukien, tuotettua nestemäistä polttoainetta;
- 9) 'kestävällä biopolttoaineella' tarkoitetaan biopolttoainetta, joka täyttää Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/28/EY⁽²³⁾ 17 artiklassa ja siihen mahdollisesti tehtävissä muutoksissa vahvistetut kestävyyskriteerit⁽²⁴⁾;
- 10) 'yhteistyömekanismilla' tarkoitetaan järjestelyä, joka täyttää direktiivin 2009/28/EY 6, 7 tai 8 artiklan edellytykset;
- 11) 'uusiutuvista energialähteistä peräisin olevalla energialla' tarkoitetaan energiaa, joka on tuotettu voimaloissa, joissa käytetään ainoastaan uusiutuvia energialähteitä, ja uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian lämpöarvona mitattua osuutta sähköstä, joka on tuotettu myös tavanomaisia energialähteitä käyttävissä hybridivoimaloissa; se kattaa varastointijärjestelmien täyttämiseen käytettävän uusiutuvan sähkön mutta ei varastointijärjestelmien tuloksena tuotettua sähköä;

⁽²²⁾ Direktiivi 2010/75/EU, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, teollisuuden päästöistä (yhtenäistetty ympäristön pilaantumisen ehkäiseminen ja vähentäminen) (EUVL L 334, 17.12.2010, s. 17).

⁽²³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/28/EY uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 16).

⁽²⁴⁾ Kestävyyskriteerejä sovelletaan myös bionesteisiin direktiivin 2009/28/EY mukaisesti.

- 12) 'yhteistuotannolla' tarkoitetaan sähkön ja lämmön yhteistuotantoa (CHP) eli lämpöenergian ja sähkö- ja/tai mekaanisen energian samanaikaista tuottamista samassa prosessissa;
- 13) 'tehokkaalla yhteistuotannolla' tarkoitetaan yhteistuotantoa, joka täyttää direktiivin 2012/27/EU⁽²⁵⁾ 2 artiklan 34 kohdassa vahvistetun tehokkaan yhteistuotannon määritelmän;
- 14) 'energiatehokkaalla kaukolämmityksellä ja kaukojäähdytyksellä' tarkoitetaan kaukolämmitystä ja kaukojäähdytystä, joka täyttää direktiivin 2012/27/EU⁽²⁶⁾ 2 artiklan 41 ja 42 alakohdassa vahvistetun tehokkaan kaukolämmitys- ja kaukojäähdytysjärjestelmän määritelmän. Määritelmä kattaa lämmitys- ja jäähdytyslaitokset ja lämmön/jäähdytyksen jakelun laitteista asiakkaiden tiloihin tarvittavan verkoston (ja siihen liittyvät välineet);
- 15) 'ympäristöverolla' tarkoitetaan veroa, jonka erityisellä määrätymisperusteella on selkeä kielteinen vaikutus ympäristöön tai jonka tarkoituksena on tiettyjen toimintojen, tavaroiden tai palvelujen verottaminen siten, että ympäristökustannukset voidaan sisällyttää niiden hintaan ja/tai tuottajat ja kuluttajat ohjata ympäristöystävällisempään toimintaan;
- 16) 'unionin verotuksen vähimmäistasolla' tarkoitetaan unionin lainsäädännössä säädettyä verotuksen vähimmäistasoa; energiatuotteiden ja sähkön osalta sillä tarkoitetaan neuvoston direktiivin 2003/96/EY⁽²⁷⁾ liitteessä I säädettyä verotuksen vähimmäistasoa;
- 17) 'pienillä ja keskisuurilla yrityksillä' ('pk-yrityksillä') tarkoitetaan yrityksiä, jotka täyttävät mikroyritysten sekä pienten ja keskisuurten yritysten määritelmästä 6 päivänä toukokuuta 2003 annetussa komission suosituksessa⁽²⁸⁾ asetetut edellytykset;
- 18) 'suurilla yrityksillä' tarkoitetaan yrityksiä, jotka eivät ole pienten ja keskisuurten yritysten määritelmän mukaisia;
- 19) 'yksittäisellä tuella' tarkoitetaan tukea, joka myönnetään joko tukiohjelman perusteella tai tapauskohtaisena tukena;
- 20) 'tuki-intensiteetillä' tarkoitetaan tuen bruttomäärää ilmaistuna prosentteina tukikelpoisista kustannuksista; kaikki käytettävät luvut on ilmaistava ennen verojen tai muiden maksujen vähentämistä, jos tuki myönnetään muussa muodossa kuin avustuksena, tuen määrän on oltava tuen avustusekvivalentti, useammassa erässä maksettava tuki on laskettava myöntämishetken arvon mukaan; diskonttauksessa ja halpakorkoisen lainan sisältämän tuen määrän laskennassa on käytettävä viitekorkona avustuksen myöntämisaikakohtana voimassa ollutta korkoa; tuki-intensiteetti lasketaan tuensaajakohtaisesti;
- 21) 'toiminnan tuotoilla' tarkoitetaan tukikelpoisia kustannuksia laskettaessa erityisesti kustannussäästöjä tai ylimääräistä oheistuotantoa, joka liittyy suoraan ympäristön suojelemiseksi tehtyyn lisäinvestointiin, sekä mahdollisesti muista tukitoimenpiteistä koituvia etuja riippumatta siitä, ovatko ne valtiontukea vai eivät, mukaan lukien samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnettävä toimintatuki, syöttötariffit tai muut tukitoimenpiteet;
- 22) 'toimintakustannuksilla' tarkoitetaan tukikelpoisia kustannuksia laskettaessa erityisesti lisätuotantokustannuksia, kuten ylläpitokustannuksia, jotka aiheutuvat ympäristönsuojeluun tehdystä lisäinvestoinnista;
- 23) 'aineellisella omaisuudella' tarkoitetaan tukikelpoisia kustannuksia laskettaessa investointeja maa-alueisiin, jos ne ovat ehdottomasti tarpeen ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi, investointeja rakennuksiin, laitteisiin sekä pilaantumisen ja haittojen vähentämiseen ja ehkäisemiseen tarkoitettuihin laitteisiin ja investointeja tuotantomenetelmien mukauttamiseen ympäristönsuojelutarkoituksessa;
- 24) 'aineettomalla omaisuudella' tarkoitetaan tukikelpoisia kustannuksia laskettaessa investointeja, jotka liittyvät teknologiansiirtoon käyttö lupia tai patentoitua ja patentoimatonta teknistä taitotietoa hankkimalla, kun investointi täyttää seuraavat edellytykset:
 - a) se on katsottava poistokelpoiseksi omaisuudeksi;
 - b) se on hankittava markkinaehdoin yritykseltä, jossa ostajalla ei ole välitöntä eikä välillistä määräysvaltaa;

⁽²⁵⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/27/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, energiatehokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1).

⁽²⁶⁾ EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1.

⁽²⁷⁾ Neuvoston direktiivi 2003/96/EY, annettu 27 päivänä lokakuuta 2003, energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehyksen uudistamisesta (EUVL L 283, 31.10.2003, s. 51).

⁽²⁸⁾ EUVL L 124, 20.5.2003, s. 36.

- c) se on kirjattava yrityksen omaisuudeksi ja sen on pysyttävä tuensaajayrityksessä ja sen käytössä vähintään viiden vuoden ajan; tätä edellytystä ei sovelleta, jos kyseinen aineeton omaisuus on vanhentunutta teknologiaa; jos kyseinen omaisuus kuitenkin myydään näiden viiden vuoden aikana, myynnistä saatu tuotto on vähennettävä tukikelpoisista kustannuksista ja tuki on tilanteen mukaan maksettava takaisin osittain tai kokonaisuudessaan;
- 25) 'kustannusten sisällyttämisellä hintoihin' tarkoitetaan periaatetta, jonka mukaan pilaantumista aiheuttavien yritysten olisi sisällytettävä tuotantokustannuksiinsa kaikki ympäristönsuojeluun liittyvät kustannukset;
- 26) 'pilaantumisen aiheuttajalla' tarkoitetaan osapuolta, joka pilaa ympäristöä välittömästi tai välillisesti taikka aikaansaa ympäristön pilaantumiseen johtavat olosuhteet ⁽²⁹⁾;
- 27) 'pilaantumisella' tarkoitetaan vahinkoa, jonka pilaantumisen aiheuttaja aiheuttaa vahingoittamalla ympäristöä välittömästi tai välillisesti tai aikaansaamalla fyysiselle ympäristölle tai luonnonvaroilte aiheutuvaan vahinkoon johtavat olosuhteet;
- 28) 'aiheuttamisperiaatteella' tarkoitetaan periaatetta, jonka mukaan pilaantumisen aiheuttajan on maksettava kunnostamisesta aiheutuvat kustannukset;
- 29) 'pilaantuneella alueella' tarkoitetaan aluetta, jolla todistetusti esiintyy ihmisten toimien seurauksena vaarallisia aineita siinä määrin, että ne aiheuttavat merkittävän riskin ihmisten terveydelle tai ympäristölle, kun otetaan huomioon maa-alueen senhetkinen ja hyväksytty tuleva käyttö;
- 30) 'tapauskohtaisella tuella' tarkoitetaan tukea, jota ei myönnetä tukiohjelman perusteella;
- 31) 'energiainfrastruktuurilla' tarkoitetaan kaikkia fyysisiä laitteita tai laitoksia, jotka sijaitsevat unionin alueella tai yhdistävät unionin yhteen tai useampaan kolmanteen maahan ja jotka kuuluvat seuraaviin ryhmiin:
- a) sähkö:
- i) infrastruktuuri direktiivin 2009/72/EY ⁽³⁰⁾ 2 artiklan 3 alakohdassa määriteltyä siirtoa varten;
 - ii) infrastruktuuri direktiivin 2009/72/EY ⁽³⁰⁾ 2 artiklan 5 alakohdassa määriteltyä jakelua varten;
 - iii) sähkönvarastointilaitokset, jotka määritellään laitoksiksi, joita käytetään sähkön pysyvään tai tilapäiseen varastointiin maanpäällisissä tai maanalaisissa infrastruktuureissa tai geologisilla varastointialueilla, sillä edellytyksellä, että ne on liitetty suoraan vähintään 110 kV:n jännitteelle suunniteltuihin suurjännitejohtoihin;
 - iv) kaikki i–iii alakohdassa määriteltyjen järjestelmien turvallisen, varman ja tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmät kaikilla jännitetasoilla sekä sähköasemat; ja
 - v) älykkäät sähköverkot, joita ovat määritelmän mukaan kaikki laitteet, johdot, kaapelit ja laitteistot, sekä siirtotasolla että matala- ja keskijännitteisellä jakelutasolla, joiden tarkoituksena on kaksisuuntainen digitaalinen viestintä ja sähkön tuotannon, siirron, jakelun ja kulutuksen tosiaikainen tai lähes tosiaikainen, interaktiivinen ja älykäs seuranta ja hallinta sähköverkossa sellaisen verkon kehittämiseksi, jossa voidaan ottaa tehokkaasti huomioon kaikkien siihen liitettyjen käyttäjien – tuottajien ja kuluttajien sekä niiden, jotka ovat molempia – käyttötottumukset ja toiminta siten, että voidaan turvata taloudellisesti tehokkaat ja kestävät sähköjärjestelmät, joissa hävikki on vähäistä ja laatu, toimitusvarmuus ja turvallisuus ovat korkeatasoisia;
- b) kaasu:
- i) maakaasun ja biokaasun siirto- ja jakeluputket, jotka ovat osa putkistoja, lukuun ottamatta maakaasun tuotantovaiheen aikaisia korkeapaineakaasuputkia;
 - ii) edellä i alakohdassa tarkoitettuihin korkeapaineakaasuputkiin yhteydessä olevat maanalaiset varastot;

⁽²⁹⁾ Kustannusten kohdentamisesta ja ympäristöä koskevasta julkisten viranomaisten toiminnasta 3 päivänä maaliskuuta 1975 annettu neuvoston suositus (EYVL L 194, 25.7.1975, s. 1).

⁽³⁰⁾ Direktiivi 2009/72/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä (EUVL L 211, 14.8.2009 s. 55).

- iii) nesteytetyn maakaasun ('LNG') tai paineistetun maakaasun ('CNG') vastaanotto-, varastointi- ja kaasuttamislaitokset tai paineenvähennyslaitokset; ja
 - iv) kaikki järjestelmän turvallisen, varman ja tehokkaan toiminnan tai kaksisuuntaisen kapasiteetin mahdollistamisen kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien kompressoriasemat;
- c) öljy:
- i) raakaöljyn siirtoon käytetyt putkistot;
 - ii) raakaöljyputkistojen toiminnan kannalta välttämättömät pumppuasemat ja varastot; ja
 - iii) kaikki järjestelmän moitteettoman, turvallisen ja tehokkaan toiminnan kannalta välttämättömät laitteet tai laitteistot, mukaan lukien suojaus-, valvonta- ja ohjausjärjestelmät ja vastakkaisvirtauslaitteistot;
- d) hiilidioksidi: putkistot, mukaan lukien niihin liittyvät paineenkorotusasetat, joita käytetään hiilidioksidin siirtämiseen varastointipaikkoihin tavoitteena injektoida hiilidioksidi soveltuviin maanalaisiin geologisiin muodostumiin pysyvää varastointia varten;
- 32) 'rahoitusvajeella' tarkoitetaan investoinnin elinaikana kertyvien positiivisten ja negatiivisten kassavirtojen erotusta diskontattuna niiden käypään arvoon (tavallisesti käyttäen pääomakustannuksia);
- 33) 'hiilidioksidin talteenotolla ja varastoinnilla' tai 'CCS:llä' tarkoitetaan eri teknologioita, joiden avulla fossiilisia polttoaineita tai biomassaa käyttävien teollisuuslaitosten, voimalaitokset mukaan luettuina, tuottamat hiilidioksidipäästöt erotetaan, siirretään sopivaan varastointipaikkaan ja injektoidaan soveltuviin maanalaisiin geologisiin muodostumiin hiilidioksidin pysyvää varastointia varten;
- 34) 'tuotannon riittävytydellä' tarkoitetaan tuotetun kapasiteetin tasoa, jonka katsotaan riittävän kysynnän tyydyttämiseksi kyseisessä jäsenvaltiossa kaikkina aikoina ja joka perustuu sellaisten organisaatioiden käyttämään tavanomaiseen tilastolliseen indikaattoriin, joilla unionin toimielimet ovat tunnustaneet olevan olennaisen tärkeä rooli sähkön sisämarkkinoiden luomisessa, kuten Sähkö-ENTSO;
- 35) 'sähköntuottajalla' tarkoitetaan yritystä, joka tuottaa sähkövoimaa kaupallisia tarkoituksia varten;
- 36) 'tuotannon riittävytyä koskevalla toimenpiteellä' tarkoitetaan järjestelmää, jonka tavoitteena on taata tietyt tuotannon riittävytyden tasot kansallisella tasolla;
- 37) 'tasehallintavaroilla' tarkoitetaan tasevastaavan vastuuta poikkeamista tuotannon, kulutuksen ja markkinoilla tehtyjen kauppojen välillä tietyn taseselvitysjakson aikana;
- 38) 'tavanomaisilla tasehallintavaroilla' tarkoitetaan syrjimättömiä teknologiasta riippumattomia tasehallintavaroita, joista ei vapauteta yhtäkään sähköntuottajaa;
- 39) 'tasevastaavalla' tarkoitetaan markkinaosapuolta tai sen valittua edustajaa, joka vastaa tasepoikkeamista;
- 40) 'tasepoikkeamilla' tarkoitetaan tasevastaavan tuotannon, kulutuksen ja markkinoilla tehtyjen kauppojen välisiä poikkeamia tietyn taseselvitysjakson aikana;
- 41) 'taseselvityksellä' tarkoitetaan taloudellista selvitysjärjestelmää, jonka tarkoituksena on periä takaisin tasevastaavien tasepoikkeamien oikaisemisesta aiheutuvat kustannukset;
- 42) 'taseselvitysjaksolla' tarkoitetaan tasevastaavan tasepoikkeamien laskemisessa käytettäviä aikayksiköjä;

- 43) 'tarjouskilpailulla' tarkoitetaan syrjimätöntä tarjouskilpailua, johon osallistuu riittävä määrä yrityksiä ja jossa tuki myönnetään joko tarjouksentekijän tekemän alkuperäisen tarjouksen tai selvityshinnan perusteella. Lisäksi tarjouskilpailuun liittyvä talousarvio tai määrä on siinä mielessä tiukasti rajoitettu, että se johtaa tilanteeseen, jossa kaikki osallistujat eivät voi saada tukea;
- 44) 'töiden alkamisella' tarkoitetaan joko investointiin liittyvien rakennustöiden alkamista tai ensimmäistä laillisesti velvoittavaa sitoumusta tilata laitteita tai muuta sitoumusta, joka tekee investoinnista peruuttamattoman, riippuen siitä, kumpi on ajallisesti ensimmäinen. Maan ostoa ja valmistelutöitä, kuten lupien hankkimista ja alustavien toteutettavuustutkimusten tekemistä, ei katsota töiden alkamiseksi. Yrityskaupoissa 'töiden alkamisella' tarkoitetaan hankittuun laitokseen suoraan liittyvien omaisuuserien hankintahetkeä;
- 45) 'esittelyhankkeella' tarkoitetaan hanketta, jossa esitellään uusi teknologia ensimmäistä kertaa unionissa ja johon sisältyy merkittävä, viimeisimmän tekniikan tason ylittävä innovaatio;
- 46) 'tukialueilla' tarkoitetaan perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a ja c alakohtaa soveltaen 1. heinäkuuta 2014 alkavaksi ja 31. joulukuuta 2020 päättyväksi kaudeksi hyväksytyssä aluetukikartassa nimetyt alueita;
- 47) 'aluetukikartalla' tarkoitetaan luetteloa alueista, jotka jäsenvaltio on nimennyt vuosien 2014–2020 alueellisia valtiontukia koskevissa suuntaviivoissa⁽³¹⁾ vahvistettujen edellytysten mukaisesti.

2. YMPÄRISTÖ- JA ENERGIATUKI, JOSTA ON ILMOITETTAVA

(20) Tukiohjelman nojalla myönnettyyn yksittäiseen tukeen sovelletaan perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaista ilmoitusvelvollisuutta, jos tuki ylittää seuraavat ilmoituskynnysarvot⁽³²⁾ eikä sitä myönnetä tarjouskilpailun perusteella:

- a) investointituki: kun tukimäärä on yli 15 miljoonaa euroa yritystä kohden;
- b) toimintatuki uusiutuvan sähköenergian tuotantoon ja/tai uusiutuvan lämpöenergian yhteistuotantoon: kun tuki myönnetään uusiutuvaa sähköenergiaa tuottaville laitoksille, joiden uusiutuvan sähköenergian tuotantokapasiteetti on toimintatuen ansiosta yli 250 megawattia (MW);
- c) toimintatuki biopolttoaineiden tuotantoon: kun tuki myönnetään biopolttoaineen tuotantolaitokselle, jonka vuosituotanto on toimintatuen ansiosta yli 150 000 tonnia;
- d) toimintatuki yhteistuotantoon: kun tuki myönnetään yhteistuotantolaitokselle, jonka sähköntuotantokapasiteetti on toimintatuen ansiosta yli 300 MW; lämmön yhteistuotantoon myönnettävää tukea koskeva ilmoitus arvioidaan kyseisen tuotantolaitoksen sähköntuotantokapasiteetin perusteella;
- e) tuki energiainfrastruktuurille: kun tukimäärä on yli 50 miljoonaa euroa yritystä ja investointihanketta kohden;
- f) tuki hiilidioksidin talteenottoon ja varastointiin: kun tukimäärä on yli 50 miljoonaa euroa investointihanketta kohden;
- g) tuki tuotannon riittävyyttä koskevan toimenpiteen muodossa: kun tukimäärä on yli 15 miljoonaa euroa hanketta ja yritystä kohden.

(21) Verovapautuksiin, ympäristöverojen alennuksiin ja vapautuksiin maksuista, joilla rahoitetaan energian tuotantoa uusiutuvista lähteistä, jotka kuuluvat 3.7 jakson soveltamisalaan, ei sovelleta erikseen ilmoitettavaa tukea koskevia edellytyksiä. Verotuen muodossa myönnettyä tukea, joka ei kuulu näiden suuntaviivojen 3.7 jakson soveltamisalaan, arvioidaan erikseen, jos kyseisessä jaksossa vahvistetut kynnysarvot ylittyvät. Näin tehdään riippumatta siitä, hyötyykö yksittäinen tuensaaja samanaikaisesti verovapautuksesta tai veronalennuksesta, jota arvioidaan 3.7 jakson mukaisesti.

⁽³¹⁾ EUVL C 209, 23.7.2013, s. 1.

⁽³²⁾ Laskettaessa kapasiteettirajaa on otettava huomioon tukikelpoinen kokonaisyksikkökapasiteetti kussakin hankkeessa.

(22) Näissä suuntaviivoissa esitetään soveltuvuuskriteerit, jotka koskevat ympäristönsuojelu- ja energiatavoitteisiin kohdennettuja tukiohjelmia ja yksittäisiä tukia, joista on ilmoitettava perussopimuksen 108 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

3. ARVIOINTI TUEN SOVELTUVUUDESTA SISÄMARKKINOILLE PERUSSOPIMUKSEN 107 ARTIKLAN 3 KOHDAN C ALAKOHDAN NOJALLA

(23) Valtiontuki ympäristönsuojelu- ja energiatavoitteisiin katsotaan perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan nojalla sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos se johtaa tässä luvussa vahvistettujen yhteisten arviointiperiaatteiden perusteella unionin ympäristö- tai energiatavoitteiden edistämiseen muuttamatta kaupankäynnin edellytyksiä yhteisen edun kanssa ristiriitaisella tavalla. Tukialueiden erityishaitat otetaan huomioon.

(24) Tässä luvussa selvitetään, kuinka komissio aikoo soveltaa 3.1 jaksossa esitettyjä yhteisiä arviointiperiaatteita arvioidessaan toimenpiteitä, jotka kuuluvat näiden suuntaviivojen soveltamisalaan, ja tarvittaessa vahvistetaan erityiset edellytykset yksittäiselle tuelle (joka on myönnetty joko tukiohjelman perusteella tai tapauskohtaisena tukena).

(25) Jäljempänä 3.2 jaksossa esitetään yleiset sisämarkkinoille soveltuvuutta koskevat edellytykset, joita sovelletaan kaikkiin näiden suuntaviivojen soveltamisalaan kuuluviin tukitoimenpiteisiin, jollei 3 luvun erityisjaksoissa täsmennetä tai muuteta näitä yleisiä soveltuvuusedellytyksiä. Näin ollen 3.2 jakso koskee erityisesti seuraavia toimenpiteitä, jotka eivät sisälly 3 luvun erityisjaksoihin:

- a) tuki ympäristötutkimuksiin;
- b) tuki pilaantuneiden alueiden kunnostamiseen;
- c) yrityksille myönnettävä tuki unionin normit ylittäviin toimiin tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen unionin normien puuttuessa;
- d) tuki ennakoivaan unionin normeihin mukautumiseen.

3.1 Yhteiset arviointiperiaatteet

(26) Arvioidessaan, voidaanko ilmoitetun tukitoimenpiteen katsoa soveltuvan sisämarkkinoille, komissio analysoi yleensä, varmistaako toimenpidesuunnitelma, että tuen myönteinen vaikutus yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen ylittää sen mahdolliset kielteiset vaikutukset kauppaan ja kilpailuun.

(27) Valtiontuki uudistusta koskevassa tiedonannossa⁽³³⁾, joka annettiin 8. toukokuuta 2012, kehoitettiin yksilöimään ja määrittelemään yhteiset periaatteet, joita komissio soveltaa aina arvioidessaan, soveltuuko tukitoimenpide sisämarkkinoille. Tällöin komissio katsoo, että valtiontukitoimenpide soveltuu sisämarkkinoille ainoastaan, jos se täyttää kaikki seuraavat kriteerit:

- a) vaikutus hyvin määritellyn yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen: valtiontukitoimenpiteen tavoitteena on yhteisen edun mukainen tavoite perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan mukaisesti (3.2.1 jakso);
- b) tarve tukitoimenpiteisiin: valtiontukitoimenpide on kohdennettu tilanteeseen, jossa tuella saadaan aikaan sellainen merkittävä vaikutus, johon ei päästä markkinoiden omin toimin, esimerkiksi korjaamalla hyvin määritelty markkinoiden toimintapuute (3.2.2 jakso);
- c) tukitoimenpiteen tarkoituksenmukaisuus: ehdotettu tukitoimenpide on yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen soveltuva politiikan väline (3.3.2 jakso);
- d) kannustava vaikutus: tuki muuttaa yrityksen käyttäytymistä niin, että se harjoittaa sellaista ylimääräistä toimintaa, jota se ei harjoittaisi ilman tukea tai jota se harjoittaisi rajoitetusti tai eri tavalla (3.2.4 jakso);
- e) tuen oikeasuhteisuus (tuen rajaaminen välttämättömään): tuen määrä on rajattu vähimmäismäärään, joka tarvitaan lisäinvestointien tai toimintojen edistämiseksi kyseisellä alueella (3.2.5 jakso);

⁽³³⁾ COM(2012) 0209 final, 8.5.2012.

f) kilpailuun ja jäsenvaltioiden väliseen kauppaan kohdistuvien kohtuuttomien kielteisten vaikutusten välttäminen: tuen kielteiset vaikutukset ovat riittävän rajoitettuja niin, että toimenpiteen kokonaisvaikutus on myönteinen (3.2.6 jakso);

g) tuen läpinäkyvyys: jäsenvaltioilla, komissiolla, talouden toimijoilla ja kansalaisilla on mahdollisuus saada helposti käyttöönsä kaikki tarvittavat säädökset ja muut tuen myöntämistä koskevat tarpeelliset tiedot (3.2.7 jakso).

(28) Eräiden tukiohjelmamuotojen tapauksessa voidaan edellyttää 4 jakson mukaista jälkiarviointia. Komissio voi tällaisissa tapauksissa rajoittaa ohjelmien kestoja (yleensä enintään neljään vuoteen) niin, että ohjelman voimassaolon jatkamisesta voidaan ilmoittaa myöhemmin.

(29) Jos valtiontukitoimenpide tai sen ehdot, mukaan lukien rahoitusmenetelmä, kun se kuuluu erottamattomasti tukitoimenpiteeseen, rikkovat erottamattomasti unionin lainsäädäntöä, tukea ei voida pitää sisämarkkinoille soveltuvana⁽³⁴⁾. Esimerkiksi energia-alalla kaikkien maksujen, joiden tarkoituksena on rahoittaa valtiontukitoimenpiteitä, on oltava erityisesti perussopimuksen 30 ja 110 artiklan mukaisia⁽³⁵⁾.

3.2 Sisämarkkinoille soveltuvuutta koskevat yleiset säännökset

3.2.1 Vaikutus yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamiseen

3.2.1.1 Yleiset edellytykset

(30) Ympäristötuen yleisenä tavoitteena on parantaa ympäristönsuojelun tasoa verrattuna tasoon, joka saavutettaisiin ilman tukea. Eurooppa 2020 -strategiassa asetetaan erityisesti kestävä kasvun tavoitteita, joilla tuetaan siirtymistä resurssitehokkaaseen ja kilpailukykyiseen vähähiiliseen talouteen. Vähähiilinen talous, jossa tuotantovaihteluille alttiista uusiutuvista energialähteistä peräisin olevan energian osuus on suuri, edellyttää energijärjestelmän mukauttamista ja erityisesti huomattavia investointeja energiaverkkoihin⁽³⁶⁾. Tuen ensisijaisena tavoitteena energia-alalla on turvata kilpailukykyinen, kestävä ja varma energijärjestelmä hyvin toimivilla unionin energiamarkkinoilla⁽³⁷⁾.

(31) Jäsenvaltioiden, jotka aikovat myöntää ympäristö- tai energiatukea, on määriteltävä tarkkaan tavoite ja selvitettävä, millä tavoin toimenpiteen voidaan odottaa edistävän tätä tavoitetta. Kun jäsenvaltiot ottavat käyttöön Euroopan rakenne- ja investointirahastojen osarahoittaman toimenpiteen, ne voivat tukeutua asianomaisissa toimenpideohjelmassa esitettyihin perusteluihin toimenpiteen ympäristö- tai energiatavoitteiden ilmoittamisessa.

(32) Ympäristötutkimukset voivat edistää yhteisen tavoitteen saavuttamista, kun ne liittyvät suoraan näiden suuntaviivojen nojalla tukikelpoihin investointeihin. Näin on myös silloin, jos alustavan tutkimuksen tulosten perusteella tutkimuksen kohteena olevaa investointia ei lopulta toteuteta.

3.2.1.2 Erikseen ilmoitettavaa tukea koskevat lisäedellytykset

(33) Jäsenvaltiot voivat osoittaa erikseen ilmoitettavan tuen vaikutuksen ympäristönsuojelun tason parantumiseen käyttämällä mahdollisimman pitkälti mitattavissa olevia eri indikaattoreita, erityisesti seuraavia:

a) *puhdistustekniikat*: niiden kasvihuonekaasujen tai epäpuhtauksien määrä, joita ei pysyvästi pääse ilmakehään (fossiilisista polttoaineista aiheutuvien päästöjen väheneminen);

⁽³⁴⁾ Ks. asia C-156/98, Saksa v. komissio, tuomio 19.9.2000, Kok., s. I-6857, 78 kohta, ja asia C-333/07, Régie Networks v. Rhone Alpes Bourgogne, tuomio 22.12.2008, Kok., s. I-10807, 94–116 kohta. Ks. energia-alan osalta myös yhdistetyt asiat C-128/03 ja C-129/03, AEM ja AEM Torino, tuomio 14.4.2005, Kok., s. I-2861, 38–51 kohta.

⁽³⁵⁾ Asia C-206/06, Essent, tuomio 17.7.2008, Kok., s. I-5497, 40–59 kohta. Perussopimuksen 30 ja 110 artiklan soveltamisesta kauppatavien sertifiointijärjestelmiin ks. komission päätös C(2009)7085, tehty 17.9.2009, valtiontuki N 437/2009 – Tukiohjelma yhteis- tuotannon edistämiseksi Romaniassa (EUVL C 31, 9.2.2010, s. 8), johdanto-osan 63–65 kappale.

⁽³⁶⁾ KOM(2011) 112 lopullinen, "Etenemissuunnitelma – siirtyminen kilpailukykyiseen vähähiiliseen talouteen". KOM(2011) 571 lopullinen, "Etenemissuunnitelma kohti resurssitehokasta Eurooppaa".

⁽³⁷⁾ KOM(2010) 639 lopullinen, Energia 2020 -tiedonanto.

- b) *voimassa olevat unionin normit*: kuinka paljon ympäristönsuojelun tason parantuminen ylittää normin absoluuttisesti ja suhteellisesti tarkasteltuna, toisin sanoen pilaantumisen vähentyminen, jota ei voitaisi saavuttaa normin avulla ilman valtiontukea;
- c) *tulevat unionin normit*: tulevien normien täytäntöönpanon nopeutuminen, toisin sanoen pilaantumisen vähentymisen alkaminen aikaisemmin.

3.2.2 Tarve valtion tukitoimenpiteisiin

3.2.2.1 Yleiset edellytykset

(34) Yleisesti katsotaan, että markkinat, joilla on kilpailua, tuottavat hyviä tuloksia hintojen, tuotoksen ja resurssien käytön kannalta. Valtiontuella voidaan kuitenkin tehostaa markkinoiden toimintaa silloin, kun niillä esiintyy toimintapuutteita⁽³⁸⁾. Valtiontuella voidaan tietyin edellytyksin jopa korjata markkinoiden toimintapuutteita ja siten edistää yhteisen tavoitteen saavuttamista, jos markkinat eivät yksin pysty saamaan aikaan tehokasta tulosta. Jotta voitaisiin arvioida, voidaanko valtiontuen avulla saavuttaa tavoite tehokkaasti, on ensinnäkin välttämätöntä määrittää ratkaistava ongelma. Valtiontuki olisi kohdennettava tilanteisiin, joissa tuella saadaan aikaan sellainen merkittävä parannus, johon ei päästä markkinoiden omin toimin.

(35) Jotta voitaisiin laatia suuntaviivat, joiden avulla varmistetaan, että tukitoimenpiteillä päästään yhteiseen tavoitteeseen, jäsenvaltioiden olisi määritettävä, millaiset markkinoiden toimintapuutteet estävät ympäristönsuojelun tason parantamisen tai hyvin toimivien, varmojen, kohtuuhintaisten ja kestävien energian sisämarkkinoiden luomisen. Ympäristö- ja energiatavoitteisiin vaikuttavat markkinoiden toimintapuutteet voivat olla erilaisia tai samankaltaisia, ja ne voivat estää parhaan mahdollisen tuloksen saavuttamisen ja johtaa tehottomaan tulokseen seuraavista syistä:

- a) **Negatiiviset ulkoisvaikutukset** ovat yleisimpiä ympäristötukitoimenpiteiden yhteydessä. Niitä syntyy, kun pilaantumista ei ole hinnoiteltu asianmukaisesti eli kyseinen yritys ei joudu vastaamaan kaikista pilaantumisen aiheuttamista kustannuksista. Tässä tapauksessa omia etujaan ajavilla yrityksillä ei ehkä ole riittävää kannustinta ottaa tuotannosta aiheutuvia negatiivisia ulkoisvaikutuksia huomioon päättäessään tietystä tuotantoteknologiasta tai tuotantotasosta. Tämä tarkoittaa sitä, että yrityksen kattamat tuotantokustannukset ovat pienemmät kuin kustannukset, jotka yhteiskunta kattaa. Sen vuoksi yrityksillä ei tavallisesti ole riittävää kannustinta vähentää aiheuttamaansa pilaantumista tai toteuttaa yksittäisiä toimenpiteitä ympäristön suojelemiseksi.
- b) **Positiiviset ulkoisvaikutukset**: se, että osa investoinnin tuomasta edusta koituu muille markkinatoimijoille kuin investoijalle, johtaa siihen, että yritykset tekevät vähemmän investointeja. Positiivisia ulkoisvaikutuksia voi esiintyä esimerkiksi silloin, kun on kyse investoinneista ekoinnovointiin⁽³⁹⁾, järjestelmän vakauteen, uusiin ja innovatiivisiin uusiutuviin energialähteisiin liittyviin teknologioihin ja innovatiivisiin kysynnän hallintatoimenpiteisiin tai kun on kyse energiainfrastruktuureista tai tuotannon riittävyyttä koskevista toimenpiteistä, joista hyötyvät useat jäsenvaltiot (tai useammat kuluttajat).
- c) **Epäsymmetrinen informaatio**: tätä esiintyy tavallisesti markkinoilla, joilla yhdellä markkinaosapuolella on käytettävissä vähemmän tietoja kuin toisella. Tällainen tilanne voisi syntyä muun muassa silloin, kun ulkopuolisilla sijoittajilla on puutteelliset tiedot hankkeen todennäköisistä tuotoista ja riskeistä. Se on mahdollista myös rajat ylittävän infrastruktuuriyhteistyön tapauksessa, kun yksi osapuoli on informaation suhteen huonommassa asemassa kuin toinen. Vaikka riski tai epävarmuus eivät sinällään johda markkinoiden toimintapuutteeseen, epäsymmetrisen informaation ongelma on kytköksissä tällaisen riskin ja epävarmuuden suuruuteen. Molemmat ovat yleensä suurempia ympäristöinvestointien tapauksessa, joiden poistoaika on tavallisesti pidempi. Se saattaa lisätä keskittymistä lyhyen aikavälin suunnitteluun, jota tällaisten investointien rahoitusehdot voivat vaikeuttaa erityisesti pk-yritysten tapauksessa.

⁽³⁸⁾ Ilmaisulla 'markkinoiden toimintapuute' viitataan tilanteisiin, joissa markkinoiden omin voimin ei todennäköisesti päästä tehokkaisiin tuloksiin.

⁽³⁹⁾ Tyypillisiä esimerkkejä positiivisista ulkoisvaikutuksista ovat toimet luonnonsuojelun tai biologisen monimuotoisuuden parantamiseksi ja ekosysteemipalvelujen tarjoamiseksi sekä yleiskoulutuksesta syntyvät ulkoisvaikutukset.

d) **Puutteellinen koordinointi:** tämä voi estää hankkeen kehittämisen tai sen tehokkaan suunnittelun sijoittajien erilaisten intressien ja kannustimien (ns. ristiriitaiset kannustimet), urakointikustannusten sekä yhteistyön tuloksia ja verkkoon kohdistuvia vaikutuksia (esimerkiksi sähköntoimitusten jatkuvuutta) koskevan epävarmuuden vuoksi. Puutteellista koordinointia voi esiintyä esimerkiksi kiinteistönomistajan ja vuokralaisen välillä energiatehokkaiden ratkaisujen soveltamisessa. Informaatio-ongelmat, erityisesti epäsymmetriseen informaatioon liittyvät ongelmat, voivat entisestään pahentaa koordinointiongelmia. Koordinointiongelmia voi syntyä myös siitä syystä, että on tarpeen saavuttaa tietty kriittinen massa ennen kuin hankkeen käynnistäminen on kaupallisesti houkuttelevaa. Tämä seikka voi olla erityisen merkityksellinen (rajat ylittävissä) infrastruktuurihankkeissa.

(36) Pelkkä markkinoiden toimintapuutteen olemassaolo tietyssä yhteydessä ei ole riittävä peruste valtion tukitoimenpiteille. Erityisesti muita politiikkoja ja toimenpiteitä voi jo olla käytössä joidenkin havaittujen markkinoiden toimintapuutteiden poistamiseksi. Esimerkkejä ovat muun muassa alakohtainen sääntely, velvoittavat saaste-normit, unionin päästökauppajärjestelmän (*Emissions Trading System* 'ETS') kaltaiset hinnoittelumekanismit ja hiiliverot. Lisätoimenpiteet, kuten valtiontuet, voivat kohdistua vain jäljelle jäävään markkinoiden toimintapuutteeseen, eli sellaiseen markkinoiden toimintapuutteeseen, jota ei ole vielä ratkaistu tällaisilla muilla toimenpiteillä. On myös tärkeää osoittaa, miten valtiontuki vahvistaa muita käytössä olevia toimenpiteitä, joilla pyritään korjaamaan sama markkinoiden toimintapuute. Sen vuoksi valtiontuen välttämättömyys ei ole yhtä perusteltua, jos se vaikuttaa heikentävästi samaan markkinoiden toimintapuutteeseen kohdennettuihin muihin toimenpiteisiin.

(37) Komissio katsoo tuen olevan tarpeellista, jos jäsenvaltio osoittaa, että tuki kohdistuu käytännössä (jäljellä olevaan) korjaamattomaan markkinoiden toimintapuutteeseen.

3.2.2.2 Erikseen ilmoitettavaa tukea koskevat lisäedellytykset

(38) Vaikka markkinoiden toimintapuutteita voi esiintyä yleisesti, ja tukitoimenpiteet saattavat periaatteessa olla hyvin suunniteltuja tehokkaan tuloksen saavuttamiseksi markkinoilla, markkinoiden toimintapuutteet eivät välttämättä koske kaikkia yrityksiä samassa määrin. Tämän vuoksi komissio arvioi ilmoitettavan yksittäisen tuen osalta, onko tuki tarpeen tarkasteltavana olevassa tapauksessa. Jäsenvaltion tehtävänä on osoittaa, että markkinoiden toimintapuute on edelleen ratkaisematta tuen kohteena olevan erityisen toiminnan osalta ja että tuki on todella suunnattu kyseisen markkinoiden toimintapuutteen poistamiseen.

(39) Sen mukaan, millaisesta markkinoiden toimintapuutteesta on kysymys, komissio ottaa huomioon seuraavat seikat:

- a) puututaanko markkinoiden toimintapuutteeseen jo riittävällä tavalla muilla toimenpiteillä, erityisesti ympäristönsuojelua koskevilla tai muilla unionin normeilla, unionin päästökauppajärjestelmällä tai ympäristöveroilla;
- b) ovatko valtion tukitoimenpiteet tarpeen, kun otetaan huomioon kansallisten normien täytäntöönpanosta tuensaajalle ilman tukea aiheutuvat kustannukset verrattuna kyseisten normien täytäntöönpanosta tuensaajan pääsiallisille kilpailijoille aiheutuviin kustannuksiin tai niiden puuttumiseen;
- c) jos on kyse puutteellisesta koordinoinnista, niiden yritysten lukumäärän, joiden on tehtävä yhteistyötä, yhteistyötä tekevien osapuolten erilaiset intressit ja yhteistyön koordinointiin liittyvät käytännön ongelmat, kuten käytettävät kielet, tietojen arkaluonteisuus ja harmonisoimattomat standardit.

3.2.3 Tuen tarkoituksenmukaisuus

(40) Ehdotetun tukitoimenpiteen on oltava kyseisen poliittisen tavoitteen saavuttamiseen tarkoituksenmukainen väline. Tukitoimenpiteen ei katsota soveltuvan sisämarkkinoille, jos sama yhteisen tavoitteen saavuttamiseen kohdistuva myönteinen vaikutus voidaan saada aikaan muilla vähemmän vääristävillä politiikan välineillä tai muilla vähemmän vääristävillä tukivälineillä.

3.2.3.1 Tarkoituksenmukaisuus verrattuna vaihtoehtoihin politiikan välineisiin

(41) Valtiontuki ei ole ainoa jäsenvaltioiden käytettävissä oleva politiikan väline ympäristönsuojelun tason parantamiseksi tai hyvin toimivien, turvallisten, varmojen, kohtuuhintaisten ja kestävien eurooppalaisten energian sisämarkkinoiden luomiseksi. On tärkeää pitää mielessä, että näiden tavoitteiden saavuttamiseksi voi olla myös muita, paremmin soveltuvia välineitä. Sääntely ja markkinaehtoiset välineet ovat tärkeimmät keinot ympäristö- ja energiatavoitteiden saavuttamiseksi. Myös vapaaehtoisten ympäristömerkkien kaltaisten ohjaustoimenpiteiden ja ympäristöystävällisten teknologioiden levittämisen vaikutus voi olla merkittävä korkeamman ympäristönsuojelun tason saavuttamisen kannalta.

(42) Eri toimenpiteet saman markkinoiden toimintapuutteen korjaamiseksi voivat vaikuttaa toisiaan vastaan. Näin on silloin, kun on otettu käyttöön tehokas markkinapohjainen järjestelmä, jolla puututaan nimenomaan ulkoisvaikutusten ongelmaan. Jos saman markkinoiden toimintapuutteen korjaamiseksi otetaan käyttöön toinen tukitoimenpide, vaarana on markkinapohjaisen järjestelmän tehokkuuden heikkeneminen.

(43) Eri toimenpiteet markkinoiden eri toimintapuutteiden korjaamiseksi voivat myös vaikuttaa toisiaan vastaan. Toimenpiteen, jolla puututaan tuotannon riittävyyttä koskevaan ongelmaan, on oltava tasapainossa ympäristön tai talouden kannalta haitallisten tukien asteittaista lopettamista koskevan ympäristötavoitteen kanssa, myös fossiilisten polttoaineiden osalta. Samoin kasvihuonekaasupäästöjä vähentävä toimenpide voi lisätä tuotantovaihteluille alttiin sähkön tarjontaa, joka saattaa vaikuttaa kielteisesti tuotannon riittävyyttä koskeviin ongelmiin.

(44) Aiheuttamisperiaatteen noudattaminen ympäristölainsäädännön kautta varmistaa periaatteessa, että negatiivisiin ulkoisvaikutuksiin liittyvä markkinoiden toimintapuute korjataan. Tämän vuoksi valtiontuki ei ole tarkoituksenmukainen väline eikä sitä voida myöntää, jos tuensaajan voidaan katsoa olevan vastuussa pilaantumisesta voimassa olevan unionin tai jäsenvaltion lainsäädännön nojalla ⁽⁴⁰⁾.

3.2.3.2 Tarkoituksenmukaisuus verrattuna muihin tukivälineisiin

(45) Ympäristö- ja energiatukea voidaan myöntää eri muodoissa. Jäsenvaltion olisi kuitenkin varmistettava, että tuki myönnetään muodossa, josta todennäköisesti aiheutuu vähiten kaupan ja kilpailun vääristymistä. Tässä yhteydessä jäsenvaltion on osoitettava, miksi muut mahdollisesti kilpailua vähemmän vääristävät tukimuodot, kuten takaisinmaksettavat ennakot suorien avustusten sijasta tai verohyvitykset veronalennusten sijasta tai tukimuodot, jotka perustuvat rahoitusinstrumentteihin, kuten vieraan tai oman pääoman ehtoiisiin instrumentteihin (esim. matalakorkoiset lainat tai korkotuet, valtion takaukset tai jokin vaihtoehtoinen tapa tarjota pääomaa suotuisin ehdoin), eivät ole yhtä tarkoituksenmukaisia.

(46) Valitun tukivälineen olisi oltava johdonmukainen suhteessa markkinoiden toimintapuutteen, jota tukitoimenpiteellä pyritään korjaamaan. Erityisesti silloin kun tosiasialliset tulot ovat epävarmoja, esimerkiksi energiansäästötoimenpiteiden tapauksessa, takaisinmaksettava ennakko voi olla tarkoituksenmukainen väline. Niiden tukiohjelmien osalta, joilla pannaan täytäntöön toimintaohjelmien tavoitteet ja prioriteetit, tarkoituksenmukaiseksi välineeksi katsotaan kyseisessä toimintaohjelmassa valittu rahoitusväline.

(47) Toimintatuen osalta jäsenvaltion on osoitettava, että tuki on tarkoituksenmukainen ohjelman sen tavoitteen saavuttamiseksi, johon tuki on kohdennettu. Tuen tarkoituksenmukaisuuden osoittamiseksi jäsenvaltio voi laskea tuen määrän etukäteen kiinteänä summana, joka kattaa ennustetut lisäkustannukset tiettyä aikana. Tämän tavoitteena on kannustaa yrityksiä pitämään kustannuksensa mahdollisimman pieninä ja kehittämään liiketoimintaansa tehokkaammin ⁽⁴¹⁾.

(48) Tukiohjelmien tarkoituksenmukaisuuden osoittamiseksi jäsenvaltio voi vedota myös aikaisempiin arviointeihin, kuten 4 luvussa kuvataan.

3.2.4 Kannustava vaikutus

3.2.4.1 Yleiset edellytykset

(49) Ympäristö- ja energiatuen voidaan katsoa soveltuvan sisämarkkinoille vain, jos sillä on kannustava vaikutus. Kannustavasta vaikutuksesta on kyse, kun tuki saa tuensaajan muuttamaan toimintatapaansa ympäristönsuojelun tason nostamiseksi tai varmojen, kohtuuhintaisten ja kestävien energiamarkkinoiden toiminnan parantamiseksi, mitä tuensaaja ei tekisi ilman tukea. Tuella ei saa kattaa yritykselle toiminnasta joka tapauksessa aiheutuvia kustannuksia, eikä sillä saa korvata taloudelliseen toimintaan liittyvää tavanomaista liiketoimintariskiä.

⁽⁴⁰⁾ Komissio katsoo erityisesti, että pilaantuneille alueille voidaan myöntää tukea ainoastaan silloin, kun pilaantumisen aiheuttajaa, eli kussakin jäsenvaltiossa ympäristövastuudirektiivin (direktiivi 2004/35/EY) ja muiden asiaa koskevien unionin sääntöjen soveltamista rajoittamatta sovellettavan lainsäädännön nojalla vastuussa olevaa henkilöä, ei voida osoittaa tai asettaa lailliseen vastuuseen kunnostustöiden rahoittamisesta aiheuttamisperiaatteen mukaisesti.

⁽⁴¹⁾ Jos tulevien kustannusten ja tulojen kehitykseen liittyy paljon epävarmuutta ja käytettävissä oleva informaatio on hyvin epäsymmetristä, viranomaiset saattavat haluta käyttää korvausmalleja, joihin sisältyy ennakkoarvioinnin lisäksi jälkিতarkastuksia (esimerkiksi jakamalla satunnaiset voitot tasapuolisesti).

(50) Komissio katsoo, että tuella ei ole kannustavaa vaikutusta tuensaajaan sellaisissa tapauksissa, joissa hankkeeseen liittyvät työt on aloitettu jo ennen kuin tuensaaja jättää tukihakemuksen kansallisille viranomaisille. Jos tuensaaja aloittaa hankkeen toteuttamisen ennen tuen hakemista, kaikki kyseiselle hankkeelle myönnetty tuki katsotaan sisämarkkinoille soveltumattomaksi.

(51) Jäsenvaltioiden on otettava käyttöön tukihakemuslomake. Hakemuslomakkeessa on ilmoitettava vähintään hakijayrityksen nimi ja koko, hankkeen kuvaus, mukaan lukien sen sijaintipaikka sekä aloitus- ja lopetus aika, hankkeen toteuttamiseksi tarvittavan tuen määrä ja tukikelpoiset kustannukset. Tuensaajien on kuvailtava hakemuslomakkeessa tilannetta ilman tukea. Tätä tilannetta kutsutaan vaihtoehtoiseksi skenaarioksi tai vaihtoehtoiseksi hankkeeksi. Lisäksi suurten yritysten on todistettava asiakirjoin hakemuslomakkeessa esitetyt vaihtoehtoista skenaariota koskevat tiedot.

(52) Saadessaan hakemuksen tuen myöntävän viranomaisen on tarkistettava vaihtoehtoisen skenaarion uskottavuus ja vahvistettava, että tuella on vaadittu kannustava vaikutus. Vaihtoehtoinen skenario on uskottava, jos se on todellinen ja liittyy päätöksenteossa huomioon otettaviin tekijöihin ajankohtana, jolloin tuensaaja tekee investointipäätöksen. Sen ei tarvitse täyttää 50 ja 51 kohdan edellytyksiä, jos tuki on myönnetty tarjouskilpailun perusteella.

Kannustava vaikutus ja mukautuminen unionin normeihin

(53) Komissio katsoo, että unionin tuleviin normeihin mukautumista varten myönnettävällä tuella on periaatteessa kannustava vaikutus, myös silloin kun normi on jo hyväksytty mutta se ei ole vielä tullut voimaan. Viimeksi mainitussa tapauksessa tuella on kannustava vaikutus, jos se kannustaa investoinnin tekemiseen kauan ennen normin voimaantuloa. Tuella, joka myönnetään sellaisiin jo hyväksytyihin unionin normeihin mukautumiseen, jotka eivät vielä ole tulleet voimaan, katsotaan olevan kannustava vaikutus, jos investointi tehdään ja saadaan päätökseen vähintään vuotta ennen normien voimaantuloa.

(54) Poiketen siitä, mitä 53 kohdassa säädetään, tuella voi olla kannustava vaikutus, jos se myönnetään

- a) hyväksytyjen unionin normien mukaisen, maantie-, rautatie-, sisävesi- ja meriliikenteessä käytettävän uuden kuljetuskaluston hankintaan edellyttäen, että hankinta suoritetaan ennen kyseisten normien voimaantuloa ja että normeja ei velvoittaviksi muuttumisen jälkeen sovelleta taannehtivasti jo aiemmin ostettuihin ajoneuvoihin; tai
- b) maantie-, rautatie-, sisävesi- ja meriliikenteessä käytettävien nykyisten kuljetusvälineiden jälkiasennuksiin edellyttäen, että unionin normit eivät olleet vielä voimassa kyseisten kuljetusvälineiden käyttöönottopäivänä ja että normeja ei sovelleta velvoittaviksi muuttumisen jälkeen taannehtivasti kyseisiin ajoneuvoihin.

(55) Komissio katsoo, että tuki, jolla edistetään investointeja, joiden ansiosta tuensaaja pystyy toteuttamaan sovellettavat unionin normit ylittäviä toimenpiteitä, vaikuttaa myönteisesti ympäristö- tai energiatavoitteeseen. Jotta jäsenvaltioita ei saataisi luopumaan sellaisten velvoittavien kansallisten normien asettamisesta, jotka ovat tiukempia kuin vastaavat unionin normit, tällainen myönteinen vaikutus syntyy riippumatta siitä, onko olemassa velvoittavia kansallisia normeja, jotka ovat unionin normia tiukempia. Tähän sisältyvät esimerkiksi veden ja ilman laatua parantavat toimenpiteet, jotka ylittävät velvoittavat unionin normit. Tällainen myönteinen vaikutus syntyy myös silloin, kun velvoittava kansallinen normi on hyväksytty unionin normien puuttuessa.

Kannustava vaikutus ja energiakatselmukset

(56) Direktiivin 2012/27/EU⁽⁴²⁾, jäljempänä 'energiatohokkuusdirektiivi', mukaan suurten yritysten on tehtävä energiakatselmus joka neljäs vuosi. Sen vuoksi suurille yrityksille energiakatselmusten tekemiseen myönnettävällä tuella voi olla kannustava vaikutus vain siinä tapauksessa, että tuella ei korvata energiatohokkuusdirektiivissä vaadittujen energiakatselmusten kustannuksia. Koska pk-yrityksiin ei sovelleta samaa velvoitetta, pk-yrityksille energiakatselmuksen tekemiseen myönnettävällä valtiontuella voi olla kannustava vaikutus.

(57) Edellinen kohta ei kuitenkaan vaikuta energiakatselmuksessa määrätyille tai sen seurauksena toteutetuille energiatohokkuustoimille taikka muiden välineiden, kuten energian hallintajärjestelmien tai ympäristönsuojelun hallintajärjestelmien, seurauksena toteutetuille energiatohokkuustoimenpiteille myönnetyn valtiontuen kannustavan vaikutuksen arviointiin.

⁽⁴²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2012/27/EU, annettu 25 päivänä lokakuuta 2012, energiatohokkuudesta, direktiivien 2009/125/EY ja 2010/30/EU muuttamisesta sekä direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta (EUVL L 315, 14.11.2012, s. 1).

3.2.4.2 Erikseen ilmoitettavaa tukea koskevat lisäedellytykset

(58) Erillistä ilmoitusta edellyttävien toimenpiteiden osalta jäsenvaltioiden on osoitettava komissiolle tuen kannustava vaikutus. Niiden on toimitettava selkeät todisteet siitä, että tuella on todellinen vaikutus investointipäätökseen niin, että se muuttaa tuensaajan käyttäytymistä, jonka seurauksena tuensaaja parantaa ympäristönsuojelun tasoa tai unionin energiamarkkinoiden toiminta parantuu. Kokonaisvaltaisen arvioinnin suorittamiseksi jäsenvaltion on toimitettava sekä tuettavaa hanketta koskevat tiedot että kattava kuvaus vaihtoehtoisesta skenaariosta, jossa mikään jäsenvaltio ei myönnä tuensaajalle tukea.

(59) Uusista investoinneista tai tuotantomenetelmistä saatava hyöty ei yleensä rajoitu niiden välittömiin ympäristövaikutuksiin tai vaikutuksiin energiamarkkinoilla. Tällaisia hyötyjä voivat erityisesti olla tuotantoon liittyvät hyödyt⁽⁴³⁾, kun taas riskit liittyvät varsinkin epävarmuuteen siitä, onko investointi niin tuottoisa kuin odotetaan.

(60) Kannustavan vaikutuksen kartoittamiseksi on periaatteessa laadittava vaihtoehtoista tilannetta koskeva analyysi, jossa verrataan toiminnan toteutumista tuen kanssa ja ilman tukea. Tämä merkitsee käytännössä hankkeen kannattavuuden tarkistamista ilman tukea sen arvioimiseksi, jääkö sen tuotto todella pienemmäksi kuin yrityksen vaihtoehtoisesta hankkeesta saama voitto.

(61) Tässä yhteydessä kannattavuustaso voidaan arvioida käyttämällä menetelmiä, jotka ovat yleisesti käytössä kyseisellä toimialalla. Tällaisia voivat olla esimerkiksi menetelmät, joiden avulla arvioidaan hankkeen nettonykyarvo⁽⁴⁴⁾, sisäinen tuotto prosentti⁽⁴⁵⁾ tai sijoitetun pääoman keskimääräinen tuotto. Hankkeen kannattavuutta verrataan yrityksen muihin samantapaisiin investointihankkeisiin soveltamiin tavanomaisiin tuotto prosentteihin. Jos kyseisiä tuotto prosentteja ei ole käytettävissä, hankkeen kannattavuutta verrataan yrityksen pääomakustannuksiin kokonaisuutena tarkasteltuna tai kyseisen alan yleisiin tuotto prosentteihin.

(62) Kun tiedossa ei ole mitään tiettyä vaihtoehtoista tilannetta, kannustavan vaikutuksen voidaan olettaa syntyvän, kun on olemassa rahoitusvaje, toisin sanoen kun investointikustannukset ylittävät etukäteen laaditun liiketoimintasuunnitelman perusteella investoinnista odotettavissa olevan liikevoiton nettonykyarvon (NPV).

(63) Jäsenvaltioita kehoitetaan erityisesti tukeutumaan ajankohtaisiin, merkityksellisiin ja uskottaviin todisteisiin, esimerkiksi virallisiin yrityksen hallituksen asiakirjoihin, luottokomitean raportteihin, riskinarviointeihin, tilinpäätöksiin, sisäisiin liiketoimintasuunnitelmiin, asiantuntijalausuntoihin ja muihin arvioitavaan investointihankkeeseen liittyviin tutkimuksiin. Asiakirjat, jotka sisältävät tietoja kysyntä-, kustannus- ja talousennusteista, ja asiakirjat, jotka toimitetaan investointikomitealle ja joissa kuvaillaan erilaisia investointiskenaarioita, tai asiakirjat, jotka on tarkoitettu rahoituslaitoksille, voivat auttaa todentamaan hankkeen kannustavan vaikutuksen.

(64) Sen varmistamiseksi, että kannustava vaikutus on todettu puolueettomin perustein, komissio voi kannustavaa vaikutusta koskevassa arvioinnissaan verrata yrityskohtaisia tietoja yrityksen toimialaa koskeviin tietoihin (vertailuanalyysi eli benchmarking). Erityisesti jäsenvaltion olisi mahdollisuuksien mukaan annettava alakohtaisia tietoja, jotka osoittavat, että yrityksen vaihtoehtoinen skenaario, sen vaadittu kannattavuustaso ja sen odotettavissa olevat rahavirrat ovat kohtuullisia.

(65) Komissio voi todeta kannustavan vaikutuksen tapauksissa, joissa yrityksellä mahdollisesti on kannustin toteuttaa hanke tuen avulla, vaikka tuettu hanke ei saavuttaisikaan yleensä vaadittua kannattavuustasoa. Tämä voi olla perusteltua esimerkiksi laajempien hyötyjen vuoksi, jotka eivät näy hankkeen kannattavuudessa. Tällaisissa tapauksissa todisteet, jotka tukevat kannustavan vaikutuksen olemassaoloa, ovat erityisen tärkeitä.

⁽⁴³⁾ Kannustavaan vaikutukseen kielteisesti vaikuttavia tuotantoon liittyviä hyötyjä ovat kapasiteetin ja tuottavuuden kasvu sekä tehokkuuden ja laadun parantuminen. Muut hyödyt voivat liittyä tuoteimagoon tai tuotantomenetelmien ilmoittamiseen pakkausmerkinnöissä. Ne voivat vaikuttaa kielteisesti kannustavaan vaikutukseen erityisesti markkinoilla, joilla esiintyy kilpailupaineita säilyttää ympäristönsuojelun korkea taso.

⁽⁴⁴⁾ Hankkeen nettonykyarvo (net present value, 'NPV') on investoinnin pitoaikana kertyvien, niiden käypään arvoon (yleensä pääomakustannusten perusteella) diskontattujen positiivisten ja negatiivisten kassavirtojen erotus, toisin sanoen tavanomaiset tuotto prosentit, joita kyseinen yritys soveltaa muissa samankaltaisissa investointihankkeissa. Jos tätä vertailuarvoa ei ole saatavilla, voidaan tähän tarkoitukseen käyttää koko yrityksen pääomakustannuksia tai kyseisellä toimialalla yleisiä tuotto prosentteja.

⁽⁴⁵⁾ Sisäinen tuotto prosentti (internal rate of return, 'IRR') ei perustu tietyn vuoden kirjanpidollisiin tuloihin, vaan siinä otetaan huomioon tulevat kassavirrat, jotka investoija odottaa saavansa investoinnin elinaikana. Se määritetään diskonttokorkona, jota käytettäessä kassavirtojen nettonykyarvo on nolla.

(66) Kun yritys mukautuu kansalliseen normiin, joka ylittää unionin normit tai on annettu unionin normien puuttuessa, komissio tarkistaa, että tuensaaja olisi kärsinyt kustannusten nousun aiheuttamasta huomattavasta haitasta eikä olisi kyennyt kattamaan kansallisten normien välittömästä täytäntöönpanosta aiheutuvia kustannuksia.

(67) Sellaisten investointien tapauksessa, joiden seurauksena yritykset ylittävät unionin normeissa edellytetyt vähimmäistasot, komissio voi kuitenkin todeta kannustavan vaikutuksen puuttuvan, erityisesti jos nämä investoinnit vastaavat markkinoilla saatavilla olevaa teknistä vähimmäisvaatimustasoa.

(68) Jos tuki ei muuta tuensaajan käyttäytymistä johtamalla lisätoimiin, kyseisellä tuella ei ole kannustavaa vaikutusta, joka edistäisi ympäristönäkökohdat huomioon ottavia käytäntöjä unionissa tai vahvistaisi Euroopan energiainfrastruktuurin toimintaa. Sen vuoksi tukea ei hyväksytä tapauksissa, joissa näyttää siltä, että samat toimet toteutettaisiin ilman tukeakin.

3.2.5 Tuen oikeasuhteisuus

3.2.5.1 Yleiset edellytykset

(69) Ympäristö- ja energiatuki katsotaan oikeasuhteiseksi, jos tuen määrä tuensaajaa kohti on rajattu vähimmäismäärään, joka on tarpeen, jotta voidaan saavuttaa asetettu ympäristönsuojelu- tai energiatavoite.

(70) Yleensä tuen katsotaan rajoittuvan välttämättömään vähimmäismäärään, jos tuen määrä vastaa tavoitteen saavuttamisen edellyttämiä ylimääräisiä nettokustannuksia verrattuna vaihtoehtoiseen skenaarioon, jossa tukea ei myönnettäisi. Ylimääräiset nettokustannukset määritetään tuetun hankkeen (investointien ja toiminnan harjoittamisen) taloudellisten hyötyjen ja kustannusten sekä yrityksen ilman tukea toteuttaman vaihtoehtoisen investointihankkeen eli vaihtoehtoisen skenaarion taloudellisten hyötyjen ja kustannusten välisen eron perusteella.

(71) Voi kuitenkin olla vaikeaa ottaa kokonaisuudessaan huomioon kaikki taloudelliset hyödyt, joita yritykselle koituu lisäinvestoinnista⁽⁴⁶⁾. Sen vuoksi sellaisten toimenpiteiden tapauksessa, joita ei arvioida erikseen, voidaan käyttää yksinkertaistettua menetelmää, jossa keskitytään ylimääräisten investointikustannusten laskemiseen ottamatta huomioon toiminnan tuottoja ja kustannuksia. Toimenpiteet, joita ei arvioida erikseen, katsotaan oikeasuhteisiksi, jos tuen määrä ei ylitä tuen enimmäisintensiteettiä, joka on tietty prosenttiosuus 72–76 kohdassa määritellyistä tukikelpoisista kustannuksista. Kyseiset tuen enimmäisintensiteetit muodostavat ylärajan myös sellaisille toimenpiteille myönnettävälle tuelle, joista on ilmoitettava.

Tukikelpoiset kustannukset

(72) Ympäristötuen tukikelpoiset kustannukset ovat sellaisiin aineelliseen ja/tai aineettomaan omaisuuteen tehtäviin investointeihin liittyvät lisäkustannukset, jotka liittyvät suoraan yhteisen tavoitteen saavuttamiseen.

(73) Tukikelpoiset kustannukset määritetään seuraavasti:

- a) Jos yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamisesta aiheutuvat kustannukset on mahdollista erottaa kokonaisinvestointikustannuksista erillisenä investointina, esimerkiksi siten, että ympäristöystävällinen tekijä on helposti tunnistettavissa oleva 'lisäosa' jo olemassa olevaan laitokseen, erillisen investoinnin kustannukset ovat tukikelpoisia⁽⁴⁷⁾.
- b) Kaikissa muissa tapauksissa tukikelpoisia ovat ylimääräiset investointikustannukset, jotka on määritetty vertaamalla tuettua investointia vaihtoehtoiseen tilanteeseen, jossa valtiontukea ei myönnetä. Periaatteessa voidaan viitata sellaisen teknisesti vastaavan investoinnin⁽⁴⁸⁾ kustannuksiin, jonka toteuttaminen ilman tukea olisi uskottavaa⁽⁴⁹⁾ ja jolla ei saavuteta yhteisen edun mukaista tavoitetta tai saavutetaan kyseinen tavoite vain vähäisemmässä määrin.

⁽⁴⁶⁾ Esimerkiksi tiettyjä hyötyjä, kuten ympäristöinvestointien parantamaa "ympäristöystävällistä imagoa", ei ole helppo mitata.

⁽⁴⁷⁾ Kun on kyse pilaantuneiden alueiden kunnostamiseen liittyvistä toimenpiteistä, tukikelpoiset kustannukset lasketaan siten, että kunnostustöiden kustannuksista vähennetään kiinteistön arvon nousu (ks. liite 2).

⁽⁴⁸⁾ Teknisesti vertailukelpoisella investoinnilla tarkoitetaan investointia kohteeseen, jossa tuotantokapasiteetti ja muut tekniset ominaisuudet ovat samat (lukuun ottamatta niitä ominaisuuksia, jotka liittyvät suoraan tavoitteen saavuttamiseksi tehtyyn lisäinvestointiin).

⁽⁴⁹⁾ Tällaisen vertailuinvestoinnin on liiketoiminnallisesti tarkasteltuna oltava uskottava vaihtoehto arvioitavalle investoinnille.

(74) Liitteessä 2 on luettelo, jossa esitetään vaihtoehtoiset skenaariot tai tukikelpoisten kustannusten laskentatavat, jotka kuvastavat sitä vaihtoehtoista skenaariota, jota olisi käytettävä vastaavanlaisissa tapauksissa. Komissio voi hyväksyä useita vaihtoehtoisia tilanteita, jos jäsenvaltio perustelee ne asianmukaisesti.

(75) Integroituja hankkeita, kuten integroitua energiatehokkuustoimenpiteitä, tai biokaasuhankkeita tukevien toimenpiteiden osalta voi olla vaikea määrittää vaihtoehtoinen skenaario. Jos vaihtoehtoista skenaariota ei voida määrittää uskottavasti, komissio voi katsoa hankkeen kokonaiskustannukset vaihtoehdoksi. Tällöin on mahdollista, että tuki-intensiteettiä pienennetään tukikelpoisten kustannusten erilaisen laskentatavan huomioon ottamiseksi.

(76) Edellä 73–75 kohdassa esitettyjä sääntöjä sovelletaan tuotantolaitosten rakentamiseen energiatehokkaissa kaukolämmitys- tai kaukojäähdytys Hankkeissa. Rahoitusvajeeseen perustuvaa lähestymistapaa käytetään arvioitaessa tukea verkon rakentamiseen samaan tapaan kuin arvioitaessa energainfrastruktuuria.

Tuen enimmäisintensiteetit

(77) Jotta voidaan varmistaa ennakoitavuus ja tasapuoliset toimintaedellytykset, komissio soveltaa liitteessä 1 vahvistettuja tuen enimmäisintensiteettejä. Kyseisissä tuki-intensiteeteissä otetaan huomioon tukitoimenpiteiden tarve, joka määräytyy yhtäältä markkinoiden toimintapuutteen merkityksellisuuden perusteella ja toisaalta sen perusteella, missä määrin kilpailun ja kaupan odotetaan vääristyvän.

(78) Suuremmat tuki-intensiteetit voidaan sallia tietyille tukimuodoille tai jos investointi toteutetaan tukialueella, mutta tuki-intensiteetti ei saa koskaan olla enempää kuin 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista. Suuremmat tuki-intensiteetit voidaan sallia seuraavasti:

- a) Tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 15 prosenttiyksikköä perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan mukaiset edellytykset täyttävillä tukialueilla sijaitsevien energia- ja ympäristöinvestointien tapauksessa ja 5 prosenttiyksikköä perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan mukaiset edellytykset täyttävillä tukialueilla sijaitsevien energia- ja ympäristöinvestointien tapauksessa. Komissio pitää kyseisiä korotuksia perusteltuina ottaen huomioon erilaiset haitat, joista nämä alueet kärsivät ja jotka voivat muodostaa esteen ympäristö- tai energainvestoinneille.
- b) Tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä keski suurten yritysten ja 20 prosenttiyksikköä pienten yritysten tapauksessa. Koska kilpailun ja kaupan vakavan vääristymisen riski on pienempi, kun tuensaaja on pieni tai keski suuri yritys, suuremmat tuki-intensiteetit voivat olla oikeutettuja pienten ja keski suurten yritysten tapauksessa, sillä niille saattaa yhtäältä aiheutua suhteellisesti korkeampia kustannuksia ympäristö- ja energiataivoitteiden saavuttamisesta verrattuna niiden toiminnan laajuuteen ja toisaalta ne saattavat kärsiä epätäydellisesti toimivista pääomamarkkinoista, jotka pakottavat ne vastaamaan kyseisistä kustannuksista.
- c) Suuremmat tuki-intensiteetit voivat olla tietyin edellytyksin perusteltuja, kun on kyse ekoinnovoinnista, jonka avulla on mahdollista korjata kaksinkertainen markkinoiden toimintapuute, joka liittyy innovoinnin suurempiin riskeihin yhdessä hankkeen ympäristöseikkojen kanssa. Tämä koskee erityisesti resurssitehokkuuteen liittyviä toimenpiteitä. Tuki-intensiteettiä voidaan korottaa 10 prosenttiyksikköä edellyttäen, että seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:

- i) ekoinnovoinnin kannalta keskeisten hyödykkeiden tai hankkeiden on oltava uusia tai merkittävästi parempia verrattuna alan viimeisimpään kehitykseen unionissa⁽⁵⁰⁾;

⁽⁵⁰⁾ Jäsenvaltiot voivat osoittaa hyödykkeen tai hankkeen uutuuden esimerkiksi kuvaamalla tarkasti innovaation ja sen markkinoille tuomista tai levittämistä koskevat markkinaedellytykset ja vertaamalla sitä alan viimeisimmän kehityksen mukaiseen prosessiin tai organisatoriseen tekniikkaan, jota muut saman alan yritykset yleensä käyttävät.

- ii) odotettavissa olevan ympäristöhyödyn on oltava merkittävästi vastaavien toimintojen yleisen teknisen kehityksen tuloksena saatavaa hyötyä suurempi⁽⁵¹⁾; ja
- iii) hyödykkeiden tai hankkeiden innovatiiviseen luonteeseen sisältyy ilmeinen teknologinen, taloudellinen tai markkinariski, joka on suurempi kuin vertailukelpoisiin, mutta ei innovatiivisiin hyödykkeisiin tai hankkeisiin yleensä liittyvä riski⁽⁵²⁾.

(79) Sen vuoksi komissio katsoo tuen soveltuvan sisämarkkinoille, jos tukikelpoiset kustannukset on laskettu oikein ja liitteessä 1 vahvistettuja tuen enimmäisintensiteettejä noudatetaan.

(80) Jos tuki myönnetään tuensaajalle tarjouskilpailumenettelyssä selkeiden, avointen ja syrjimättömien kriteerien perusteella, tukimäärä voi kattaa 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista⁽⁵³⁾. Tällaisen tarjouskilpailumenettelyn on oltava syrjimätön ja siihen on osallistuttava riittävä määrä yrityksiä. Lisäksi tarjouskilpailuun liittyvän talousarvion on oltava siinä mielessä tiukasti rajoitettu, että kaikki osallistujat eivät voi saada tukea. Sitä paitsi tuki on myönnettävä tarjouksentekijän tekemän alkuperäisen tarjouksen perusteella, toisin sanoen myöhempiä neuvotteluja huomioon ottamatta.

3.2.5.2 Tuen kasautuminen

(81) Tukea voidaan myöntää samanaikaisesti useista tukiohjelmista tai se voi kasautua tapauskohtaisen tuen kanssa edellyttäen, että toiminnalle tai hankkeelle myönnettävän valtiontuen kokonaismäärä ei ylitä näissä suunta- viivoissa vahvistettuja tuen enimmäismääriä. Komission keskitetysti hallinnoima unionin rahoitus, joka ei kuulu suoraan tai välillisesti jäsenvaltion määräysvaltaan⁽⁵⁴⁾, ei ole valtiontukea. Kun tällaista unionin rahoitusta myönnetään yhdessä valtiontuen kanssa, ainoastaan valtiontuki otetaan huomioon määritettäessä, onko ilmoituskynny- sarvoja ja tuen enimmäisintensiteettejä noudatettu, edellyttäen kuitenkin, että samoihin tukikelpoisiin kustannuksiin myönnetyn julkisen rahoituksen kokonaismäärä ei ylitä sovellettavissa unionin säädöksissä vahvistettua suurinta mahdollista rahoitusastetta.

(82) Tuki ei saa kasaantua samojen tukikelpoisten kustannusten kattamiseen myönnettävän vähämerkityksisen tuen kanssa, jos kasaantuminen johtaisi näissä suuntaviivoissa vahvistetun tuki-intensiteetin ylittymiseen.

3.2.5.3 Erikseen ilmoitettavaa investointi- ja toimintatukea koskevat lisäedellytykset

(83) Yksittäisen tuen osalta tässä jaksossa ja liitteessä 1 vahvistettujen tuen enimmäisintensiteettien noudattami- nen ei riitä varmistamaan oikeasuhteisuutta. Näitä enimmäisintensiteettejä käytetään yksittäisen tuen ylärajana⁽⁵⁵⁾.

(84) Yleensä erikseen ilmoitettavan tuen katsotaan rajoittuvan vähimmäismäärään, jos tuen määrä vastaa inves- toinnin toteuttamisesta kyseisellä alueella aiheutuvia ylimääräisiä nettokustannuksia verrattuna vaihtoehtoiseen skenaarioon, jossa tukea ei myönnettäisi. Kaikki asiaankuuluvat kustannukset ja hyödyt hankkeen koko kestoai- kana on otettava huomioon.

(85) Jos mitään erityistä vaihtoehtoja hanketta ei voida nimetä vaihtoehtoiseksi skenaarioksi, komissio tarkis- taa, ylittääkö tuen määrä sen vähimmäismäärän, joka on välttämätön tuetun hankkeen riittävän kannattavuuden takaamiseksi, kuten esimerkiksi nostaako se sisäisen tuottoprosentin suuremmaksi kuin tavanomaiset tuottoprosen- tit, joita kyseinen yritys soveltaa muissa samantyyppisissä investointihankkeissa. Kun kyseistä vertailuarvoa ei ole saatavilla, voidaan tähän tarkoitukseen käyttää koko yrityksen pääomakustannuksia tai kyseisellä toimialalla yleisiä tuottoprosentteja.

⁽⁵¹⁾ Jos määrällisiä muuttujia voidaan käyttää ekoinnovaatiotoiminnan vertaamiseksi standarditoimintaan, joka ei ole innovatiivista, 'merkittävästi suuremmalla' tarkoitetaan sitä, että ekoinnovaatiotoiminnasta odotettavissa olevan ympäristöriskin pienenemisen tai pilaantumisen vähenemisen taikka energian tai energiaressurssien käytön tehostumisen muodossa odotettavissa olevan parannuksen on oltava vähintään kaksi kertaa niin suuri kuin parannus, joka on odotettavissa vertailukelpoisen, mutta ei innovatiivisen toiminnan yleis- estä kehityksestä.

Jos tämä lähestymistapa ei sovellu käytettäväksi tietyssä tapauksessa tai jos määrällinen vertailu on mahdotonta, valtiontukihakemuk- seen olisi liitettävä yksityiskohtainen kuvaus tämän kriteerin arvioinnissa käytetystä menetelmästä, joka on verrattavissa ehdotettuun menetelmään.

⁽⁵²⁾ Jäsenvaltio voi osoittaa tämän riskin esimerkiksi seuraavien tekijöiden avulla: kustannukset suhteessa yrityksen liikevaihtoon, kehittä- miseen vaadittu aika, ekoinnovaatiosta odotettavissa olevat hyödyt verrattuna kustannuksiin ja epäonnistumisen todennäköisyys.

⁽⁵³⁾ Tällaisissa olosuhteissa voidaan olettaa, että eri tarjouksissa otetaan huomioon kaikki mahdolliset hyödyt, joita lisäinvestoinnista voi koitua.

⁽⁵⁴⁾ Esimerkiksi tuki, joka myönnetään komission päätöksen 2010/670/EU (EUVL L 290, 6.11.2010, s. 39) (NER300-rahoitus) ja asetuksen 2009/663/EY muuttamisesta annetun asetuksen 2010/1233/EU (EUVL L 346, 30.12.2010, s. 5) (EEPR-rahoitus), Horisontti 2020 - aloitteen tai COSME-ohjelman perusteella.

⁽⁵⁵⁾ Myönnettäessä tapauskohtaista tukea määritetään tyypillisten toimialaa koskevien tietojen perusteella yläraja, joka vastaa ylärajaa tuki- ohjelman perusteella myönnettävälle erikseen ilmoitettavalle tuelle.

(86) Jäsenvaltion olisi esitettävä todisteet siitä, että tuen määrä on rajattu välttämättömään. Kannustavan vaikutuksen arvioinnissa käytettäviä laskelmia voidaan käyttää myös arvioitaessa tuen oikeasuhteisuutta. Jäsenvaltion on osoitettava tuen oikeasuhteisuus esimerkiksi 63 kohdassa tarkoitettujen asiakirjojen perusteella.

(87) Tarjouskilpailumenettelyn kautta myönnettävän toimintatuen tapauksessa yksittäinen tuki katsotaan oikeasuhteiseksi, jos yleiset edellytykset täyttyvät.

3.2.6 Kilpailuun ja kauppaan kohdistuvien kohtuuttomien kielteisten vaikutusten välttäminen

3.2.6.1 Yleistä

(88) Jotta tuki soveltuu sisämarkkinoille, tukitoimenpiteen kielteisten vaikutusten, jotka ilmenevät kilpailun vääristymisenä ja vaikutuksena jäsenvaltioiden väliseen kauppaan, on oltava rajalliset, ja yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamista edistävien myönteisten vaikutusten on oltava niitä suuremmat.

(89) Komissio katsoo tuen aiheuttavan pääasiassa kahdenlaista mahdollista vääristymistä, nimittäin tuotemerkkinoiden vääristymistä ja sijaintipaikkaan kohdistuvia vaikutuksia. Molemmat voivat johtaa allokatiiviseen tehotto-muuteen, joka haittaa sisämarkkinoiden taloudellista suorituskykyä, ja jakautumisongelmiin, jotka vaikuttavat taloudellisen toiminnan jakautumiseen eri alueille.

(90) Ympäristötarkoituksiin myönnettävä tuki suosii jo luonteensa perusteella yleensä ympäristöystävällisiä tuotteita ja teknologioita muiden, enemmän pilaantumista aiheuttavien kustannuksella, ja tuen tätä vaikutusta ei periaatteessa pidetä kilpailun kohtuuttomana vääristymisenä, koska se on kytköksissä tuen nimenomaiseen tavoitteen eli talouden viherryttämiseen. Arvioidessaan ympäristötuen mahdollisia kielteisiä vaikutuksia komissio ottaa huomioon toimenpiteen kokonaisvaltaisen ympäristövaikutuksen suhteessa sen kielteiseen vaikutukseen tukea saamattomien yritysten markkina-asemaan ja voittoihin. Tässä yhteydessä komissio tarkastelee erityisesti vääristäviä vaikutuksia kilpailijoihin, jotka myös toimivat ympäristöystävällisin perustein, jopa ilman tukea. Mitä pienempi toimenpiteen odotettavissa oleva vaikutus ympäristöön on, sitä tärkeämpää on tarkistaa vaikutukset, jotka sillä on kilpailijoiden markkinaosuuksiin ja voittoihin markkinoilla.

(91) Yksi ympäristö- ja energiatavoitteisiin myönnettävän valtiontuen mahdollinen haittavaikutus on se, että se estää markkinamekanismia tuottamasta tehokkaita tuloksia siten, että tehokkaimpia ja innovatiivisimpia tuottajia palkittaisiin ja tehottomimpia painostettaisiin parannuksiin, rakenneuudistuksiin tai markkinoilta poistumiseen. Tämä voi johtaa siihen, että kun tietyille yrityksille myönnetään tukea, niiden tehokkaammat ja innovatiivisemmat kilpailijat, jotka käyttävät erilaista, mahdollisesti jopa puhtaampaa teknologiaa ja jotka muutoin olisivat tulleet markkinoille ja laajentaneet toimintaansa, eivät kykene siihen. Puuttuminen kilpailijoiden markkinoille tuloon ja markkinoilta poistumiseen voi pitkällä aikavälillä tukahduttaa innovointia ja hidastaa alan tuottavuuden parantamista.

(92) Tuella voi olla myös vääristäviä vaikutuksia, sillä se voi lisätä tuensaajan huomattavaa markkinavoimaa tai säilyttää sen. Myös silloin kun tuki ei vahvista huomattavaa markkinavoimaa suoraan, se voi lisätä sitä välillisesti estämällä olemassa olevien kilpailijoiden laajentumisen tai aiheuttamalla niiden poistumisen markkinoilta tai estämällä uusien kilpailijoiden tulon markkinoille.

(93) Tuotemerkkinoiden vääristymien lisäksi tuki voi vaikuttaa myös kauppaan ja sijaintipaikan valintaan. Tällaisia vääristymiä voi syntyä eri jäsenvaltioissa silloin, kun yritykset käyvät kauppaa rajojen yli tai harkitsevat eri sijaintipaikkoja investoinnille. Tuki, jolla pyritään säilyttämään taloudellinen toiminta yhdellä alueella tai houkuttelemaan se pois muilta alueilta sisämarkkinoilla, ei välttämättä suoraan vääristä tuotemerkkinoita, mutta se voi ajaa toimintoja tai investointeja yhdeltä alueelta toiselle ilman nettovaikutusta ympäristöön.

Selvät kielteiset vaikutukset

(94) Tukitoimenpidettä ja yhteyttä, jossa sitä sovelletaan, on periaatteessa analysoitava sen selvittämiseksi, missä määrin tuki voidaan katsoa vääristäväksi. On kuitenkin tilanteita, joissa kielteiset vaikutukset ovat selvästi myönteisiä vaikutuksia suuremmat. Tällöin tuen ei voida katsoa soveltuvan sisämarkkinoille.

(95) Komissio vahvistaa tuen enimmäisintensiteetit, jotka muodostavat sisämarkkinoille soveltuvuutta koskevan vähimmäisvaatimuksen ja joiden tavoitteena on estää valtiontuen käyttö hankkeissa, joissa tukimäärän ja tukikelpoisten kustannusten välinen suhde katsotaan hyvin suureksi ja erittäin todennäköisesti vääristäväksi.

(96) Myöskään ympäristö- ja energiatavoitteisiin myönnettävää tukea, joka johtaa pelkästään taloudellisen toiminnan sijaintipaikan muuttumiseen parantamatta ympäristönsuojelun nykytasoa jäsenvaltiossa, ei katsota sisämarkkinoille soveltuvaksi.

3.2.6.2 Yleiset edellytykset

(97) Arvioidessaan tukitoimenpiteen kielteisiä vaikutuksia komissio keskittyy vääristymiseen, joka on seurausta ympäristö- ja energiatuella yritysten väliseen kilpailuun kyseisillä tuotemarkkinoilla ja toiminnan sijaintipaikkaan olevaan todennäköiseen vaikutukseen. Jos valtiontukitoimenpiteet on kohdennettu hyvin siihen markkinoiden toimintapuutteeseen, joka niillä pyritään korjaamaan, kilpailun kohtuuttoman vääristymisen riski on pienempi.

(98) Jos tuki on oikeasuhteista ja rajattu ylimääräisiin investointikustannuksiin, tuen kielteiset vaikutukset periaatteessa heikkenevät. Vaikka tuki olisi välttämätöntä ja oikeasuhteista, se voi kuitenkin johtaa tuensaajien käyttäytymisen muuttumiseen tavalla, joka vääristää kilpailua. Voittoa tavoitteleva yritys parantaa ympäristönsuojelua pakollisia vaatimuksia korkeammalle tasolle yleensä ainoastaan siinä tapauksessa, että se katsoo saavansa siitä jossain muodossa ainakin marginaalista hyötyä.

(99) Pitääkseen kilpailun ja kaupan vääristymisen mahdollisimman vähäisenä komissio kiinnittää suurta huomiota valintamenettelyyn. Valintamenettelyn olisi mahdollisuuksien mukaan oltava syrjimätön, läpinäkyvä ja avoin. Lisäksi olisi huolehdittava siitä, että sen ulkopuolelle ei perusteettomasti jätetä kilpailevia yrityksiä, jotka voisivat kilpailla samaan ympäristö- tai energiatavoitteeseen pyrkivillä hankkeilla. Valintamenettelyssä olisi valittava tuensaajia, jotka kykenevät saavuttamaan ympäristö- tai energiatavoitteet mahdollisimman pienellä tukimäärällä tai mahdollisimman kustannustehokkaalla tavalla.

(100) Komissio arvioi tuen kielteisiä vaikutuksia ottamalla erityisesti huomioon seuraavat seikat:

- a) yksikkökohtaisten tuotantokustannusten aleneminen tai korvaaminen: jos uudet laitteet⁽⁵⁶⁾ johtavat yksikkökohtaisten tuotantokustannusten alenemiseen verrattuna tilanteeseen ilman tukea tai jos tuella korvataan osa toimintakustannuksista, on todennäköistä, että tuensaajien myynti lisääntyy. Mitä suurempi tuotteen hintajousto on, sitä enemmän tuki saattaa vääristää kilpailua;
- b) uusi tuote: jos tuensaajat kehittävät uuden tai parempilaatuisen tuotteen, ne todennäköisesti lisäävät myyntiään ja mahdollisesti hyötyvät 'edelläkävijän' asemastaan.

3.2.6.3 Erikseen ilmoitettavaa tukea koskevat lisäedellytykset

(101) Jäsenvaltion on varmistettava, että 3.2.6.1 jaksossa kuvaillut kielteiset vaikutukset ovat rajalliset. Edellä 3.1.6.2 jaksossa lueteltujen tekijöiden lisäksi komissio ottaa huomioon ja arvioi, johtaako yksittäinen tuki:

- a) tehottoman tuotannon tukemiseen, mikä estää alan tuottavuuden kasvua;
- b) dynaamisten kannustimien vääristymiseen;
- c) markkinavoiman tai markkinoilta sulkevien käytäntöjen syntymiseen tai lisääntymiseen;
- d) kauppavirtojen tai tuotannon sijaintipaikan keinotekoiseen muuttumiseen.

⁽⁵⁶⁾ Ylimääräisten investointikustannusten laskennassa ei ehkä pystytä huomioimaan täysimääräisesti kaikkia toiminnan tuottoja, sillä toiminnan tuottoja ei vähennetä investoinnin pitoajalta. Lisäksi tietyn tyyppisiä tuottoja, esimerkiksi tuottavuuden parantumiseen ja suurempaan tuotantoon samalla kapasiteetilla liittyviä tuottoja, voi olla vaikea ottaa huomioon.

(102) Komissio voi ilmoitetun ohjelman lisäksi tarkastella muiden sellaisten energia- ja ympäristötukiohjelmien suunniteltua käyttöönottoa, jotka hyödyttävät suoraan tai välillisesti tuensaajaa, voidakseen arvioida tuen kumulatiivisia vaikutuksia.

(103) Lisäksi komissio arvioi, johtaako tuki siihen, että jotkin alueet hyötyvät tuen seurauksena suotuisammista tuotanto-olosuhteista erityisesti suhteellisesti alhaisempien tuotantokustannusten vuoksi tai tuen ansiosta täytettyjen korkeampien tuotantovaatimusten vuoksi. Tämän seurauksena yritykset saattavat päättää pysyä tuetuilla alueilla tai siirtää toimipaikkansa tuetuille alueille, tai kauppavirrat saattavat suuntautua tuetuille alueille. Arvioidessaan ilmoitusta edellyttävää yksittäistä tukea komissio ottaa huomioon mahdolliset todisteet siitä, että tuensaaja on harkinnut vaihtoehtoisia sijaintipaikkoja.

3.2.7 Läpinäkyvyys

(104) Jäsenvaltioiden on varmistettava seuraavien tietojen julkaiseminen internetissä kattavalla valtiontukisivustolla kansallisella tai alueellisella tasolla: hyväksytyn tukiohjelman tai yksittäisen tuen myöntämistä koskevan päätöksen ja sen täytäntöönpanosääntöjen koko teksti tai linkki siihen, tuen myöntävän viranomaisen (myöntävien viranomaisten) nimi, yksittäisten tuensaajien nimet, kullekin tuensaajalle myönnetyn tuen muoto ja määrä, myöntämispäivä, yrityslaji (pk-yritys / suuri yritys), alue, jolla tuensaaja sijaitsee (NUTS II -tasolla) ja tuensaajan harjoittaman toiminnan pääasiallinen toimiala (NACE:n kolminumerotasolla).

(105) Kun on kyse veroetuuksiin perustuvista ohjelmista ja tuesta, joka myönnetään alennuksina maksuista, joilla rahoitetaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian tukemista, yksittäisiä tukimääriä koskevat tiedot voidaan esittää seuraavia vaihteluvälejä käyttäen (miljoonaa euroa): [0,5–1]; [1–2]; [2–5]; [5–10]; [10–30]; [30 ja enemmän].

(106) Nämä tiedot on julkaistava tuen myöntämispäätöksen tekemisen jälkeen, ne on säilytettävä vähintään 10 vuoden ajan ja niiden oltava rajoituksetta yleisön saatavissa⁽⁵⁷⁾. Jäsenvaltioita ei vaadita toimittamaan näitä tietoja ennen 1 päivää heinäkuuta 2016. Tietojen julkaisemisvaatimuksesta voidaan luopua, jos yksittäisen tuen määrä on alle 500 000 euroa.

3.3 Tuki uusiutuvista lähteistä peräisin olevalle energialle

3.3.1 Uusiutuvista lähteistä peräisin olevalle energialle myönnettävää investointi- ja toimintatukea koskevat yleiset edellytykset

(107) Unioni on asettanut erityisesti EU 2020 -strategiassaan kunnianhimoisia ilmastomuutosta ja kestävää energiataloutta koskevia tavoitteita. Useat unionin säädökset tukevat jo nyt näiden tavoitteiden saavuttamista, kuten unionin päästökauppajärjestelmä, direktiivi 2009/28/EY⁽⁵⁸⁾ (uusiutuvaa energiaa koskeva direktiivi) ja direktiivi 2009/30/EY⁽⁵⁹⁾ (polttoaineiden laatua koskeva direktiivi). Niiden täytäntöönpano ei kuitenkaan aina johda kaikkein tehokkaimpaan markkinatulokseen, ja tietyin edellytyksin valtiontuki voi olla tarkoituksenmukainen väline, jolla tuetaan unionin tavoitteiden ja vastaavien kansallisten tavoitteiden saavuttamista.

(108) Näitä suuntaviivoja sovelletaan vuoteen 2020 asti. Niillä olisi kuitenkin valmistettava maaperää vuoden 2030 puitteissa asetettujen tavoitteiden saavuttamiselle. On varsinkin odotettavissa, että vuosina 2020–2030 vakiintuneista uusiutuvista energialähteistä tulee verkkokilpailukykyisiä, mikä merkitsee sitä, että tuet ja vapautukset tasehallintavoitteista olisi poistettava asteittain. Nämä suuntaviivat ovat kyseisen tavoitteen mukaisia ja varmistavat siirtymisen kustannustehokkaaseen jakeluun markkinapohjaisten mekanismien kautta.

⁽⁵⁷⁾ Nämä tiedot on julkaistava kuuden kuukauden kuluessa tuen myöntämisestä (tai veroetuutena myönnettävän tuen tapauksessa vuoden kuluessa veroilmoituksen päivästä). Jos on kyse sääntöjenvastaisesta tuesta, jäsenvaltioiden on huolehdittava näiden tietojen julkaisemisesta jälkikäteen viimeistään kuuden kuukauden kuluessa komission päätöksen päivämäärästä. Tietojen on oltava saatavilla sellaisessa muodossa, joka mahdollistaa hakujen tekemisen, tietojen poiminnan ja julkaisemisen internetissä, esimerkiksi csv- tai xml-muodossa.

⁽⁵⁸⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/28/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä sekä direktiivien 2001/77/EY ja 2003/30/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 16).

⁽⁵⁹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/30/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, direktiivin 98/70/EY muuttamisesta bensiinin, dieselin ja kaasutiivytin laatuvaatimusten osalta sekä kasvihuonekaasupäästöjen seurantaan ja vähentämiseen tarkoitettujen mekanismien käyttöönoton osalta, neuvoston direktiivin 1999/32/EY muuttamisesta sisävesialusten käyttämien polttoaineiden laatuvaatimusten osalta ja direktiivin 93/12/EY kumoamisesta (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 88).

(109) Tuet pyritään supistamaan minimiin ja lopulta lakkauttamaan kokonaan. Normaalisti tähän pitäisi päästä käyttämällä markkinavälineitä, kuten huutokauppoja tai tarjouskilpailumenettelyjä, jotka ovat avoinna kaikille sähköntuottajille, jotka tuottavat sähköä uusiutuvista energialähteistä ja kilpailevat tasavertaisesti ETA:n tasolla.

(110) Koska uusiutuvaa energiaa koskevien teknologioiden kehitysasteissa on eroja, näissä suuntaviivoissa sallitaan kuitenkin, että jäsenvaltiot järjestävät tiettyä uutta ja innovatiivista teknologiaa koskevia tarjouskilpailuja sen pitkän aikavälin potentiaalin, monipuolistamistarpeen sekä verkkorajoitteiden, verkon vakauden ja järjestelmän (integrointi)kustannusten perusteella.

(111) Sellaisiin laitoksiin, joiden ei kokonsa vuoksi voida katsoa soveltuvan tarjouskilpailumenettelyyn tai jotka ovat esittelyvaiheessa, sovelletaan poikkeuksia. Tällaisten laitosten mukaan ottaminen on vapaaehtoista.

(112) Koska ravintokasveista tuotetun biopolttoaineen markkinoilla on ylikapasiteettia, komissio katsoo, että investointituki uudelle ja olemassa olevalle kapasiteetille ravintokasveista tuotetun biopolttoaineen alalla ei ole perusteltua. Kuitenkin investointituki ravintokasveista biopolttoainetta tuottavien laitosten muuntamiseksi kehittyneiksi biopolttoaineiden tuotantolaitoksiksi on sallittua tällaisesta muuntamisesta aiheutuvien kustannusten kattamiseksi. Tätä erityistapausta lukuun ottamatta biopolttoaineille voidaan myöntää investointitukea ainoastaan, kun on kyse kehittyneistä biopolttoaineista.

(113) Vaikka investointituki ravintokasveista tuotetuille biopolttoaineille lakkaa näiden suuntaviivojen soveltamispäivästä alkaen, toimintatukea voidaan myöntää ravintokasveista tuotetuille biopolttoaineille vuoteen 2020 asti. Sen vuoksi tällaista tukea voidaan myöntää ainoastaan laitoksille, jotka ovat aloittaneet toimintansa ennen 31. joulukuuta 2013. Tukea voidaan myöntää, kunnes laitoksesta on tehty täydet poistot, mutta kaikissa tapauksissa enintään vuoteen 2020.

(114) Lisäksi komissio katsoo, että sellaisille biopolttoaineille myönnetty tuki, joihin sovelletaan toimitus- tai sekoitusvelvoitetta⁽⁶⁰⁾, ei paranna ympäristönsuojelun tasoa eikä sitä sen vuoksi voida pitää sisämarkkinoille soveltuvana, jollei jäsenvaltio pysty osoittamaan, että tuki on rajattu kestäviin biopolttoaineisiin, jotka ovat liian kalliita päästäkseen markkinoille pelkästään toimitus- tai sekoitusvelvoitteen avulla.

(115) Vaikka EU:n päästäkauppajärjestelmällä ja hiilidioksidiveroilla sisällytetään kasviuonekaasupäästöistä aiheutuvat kustannukset hintoihin, ne eivät kuitenkaan ehkä takaa vielä kyseisten kustannusten täysimääräistä sisällyttämistä hintoihin. Valtiontuki voi sen vuoksi auttaa saavuttamaan niihin yhteydessä olevat mutta erilliset uusiutuvaa energiaa koskevat unionin tavoitteet. Jos päinvastaista näyttöä ei ole, komissio olettaa tällöin, että jäljellä on vielä markkinoiden toimintapuute, joka voidaan korjata uusiutuvalle energialle myönnettävällä tuella.

(116) Jotta jäsenvaltiot voisivat saavuttaa tavoitteensa EU 2020 -strategian tavoitteiden mukaisesti, komissio olettaa tuen olevan tarkoituksenmukaista ja kilpailua vääristävien vaikutusten olevan rajoitettuja, jos kaikki muut edellytykset täyttyvät.

(117) Vesivoiman tuotannolle myönnettävän tuen vaikutus voi olla kaksitahoinen: toisaalta tällaisella tuella on myönteinen vaikutus, sillä sen aiheuttamat kasviuonekaasupäästöt ovat alhaiset, ja toisaalta sillä voi olla myös kielteinen vaikutus vesijärjestelmiin ja biologiseen monimuotoisuuteen. Sen vuoksi jäsenvaltioiden on vesivoiman tuotannolle tukea myöntäessään noudatettava direktiiviä 2000/60/EY⁽⁶¹⁾ ja erityisesti sen 4 artiklan 7 kohtaa, jossa säädetään edellytyksistä, joiden täytyessä vesimuodostumien muuttaminen on hyväksyttyä.

(118) Yksi unionin jätelainsäädännön perusperiaatteista on jätehierarkia, jossa asetetaan ensisijaisuusjärjestykseen tavat, joilla jätteet olisi käsiteltävä⁽⁶²⁾. Valtiontuki energian tuottamiselle sellaisista uusiutuvista lähteistä, joissa hyödynnetään jätettä tai hukkalämpöä, voi vaikuttaa myönteisesti ympäristönsuojeluun edellyttäen, että sillä ei kierretä tätä periaatetta.

⁽⁶⁰⁾ Biopolttoaineiden toimittamista markkinoille koskevan velvoitteen on oltava voimassa, ja siihen on sisällyttävä seuraamusjärjestelmä.

⁽⁶¹⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2000/60/EY, annettu 23 lokakuuta 2000, yhteisön vesipolitiikan puitteista (EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1).

⁽⁶²⁾ Jätehierarkian muodostavat a) ehkäiseminen, b) valmistelu uudelleenkäyttöön, c) kierrätys, d) muu hyödyntäminen, esimerkiksi energiana, ja e) loppukäsittely. Ks. jätteistä ja tiettyjen direktiivien kumoamisesta 19 päivänä marraskuuta 2008 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2008/98/EY (jätehuollon puitedirektiivi) 4 artiklan 1 kohta (EUVL L 312, 22.11.2008, s. 3).

(119) Tuki uusiutuvista lähteistä peräisin olevalle energialle voidaan myöntää investointi- tai toimintatukena. Investointitukiohjelmiin ja erikseen ilmoitettaviin investointitukiin sovelletaan 3.2 jaksossa vahvistettuja edellytyksiä.

(120) Toimintatukiohjelmiin sovelletaan 3.2 jakson yleistä sääntöä muutettuna tämän jakson erityismääräyksillä. Erikseen ilmoitettavaan toimintatukeen sovelletaan 3.2 jaksossa vahvistettuja edellytyksiä, tarvittaessa ottaen huomioon tässä jaksossa toimintatukiohjelmien osalta tehdyt muutokset.

(121) Komissio hyväksyy tukiohjelmat enintään kymmenen vuoden ajaksi. Tämän ajanjakson jälkeen toimenpiteistä olisi tehtävä uudelleen ilmoitus, jos sen käyttöä jatketaan. Ravintokasveista tuotettujen biopoltoaineiden osalta olemassa olevat ja vasta ilmoitetut tukiohjelmat olisi rajoitettava vuoteen 2020.

(122) Unioni on asettanut yleisen unionin tavoitteen uusiutuvien energialähteiden osuudelle energian loppukulutuksesta ja muuntanut sen pakollisiksi kansallisiksi tavoitteiksi. Uusiutuvaa energiaa koskevassa direktiivissä säädetään yhteistyömekanismeista⁽⁶³⁾, jotka helpottavat rajat ylittävää tukea kansallisten tavoitteiden saavuttamiseksi. Tuen yleisen vääristävän vaikutuksen rajoittamiseksi toimintatukiohjelmien olisi periaatteessa oltava avoinna muille ETA-maille ja energiayhteisön sopimuspuolille. Tämä vähentää niiden jäsenvaltioiden kustannuksia, joiden ainoana tavoitteena on saavuttaa unionin lainsäädännössä vahvistettu uusiutuvia energialähteitä koskeva kansallinen tavoite. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin haluta ottaa käyttöön yhteistyömekanismien ennen rajat ylittävän tuen sallimista, koska muutoin muissa maissa sijaitsevien laitosten tuotantoa ei oteta huomioon uusiutuvaa energiaa koskevan direktiivin mukaista kansallista tavoitetta koskevissa laskelmissa⁽⁶⁴⁾. Komissio arvioi myönteisesti ohjelmia, jotka ovat avoinna muille ETA:n tai energiayhteisön maille.

(123) Uusiutuvista energialähteistä tuotetulle sähkölle myönnettävän tuen pitäisi periaatteessa edistää uusiutuvan sähkön integrointia markkinoille. Tiettyjen pienten laitostyyppien tapauksessa tämä ei kuitenkaan ehkä ole mahdollista tai tarkoituksenmukaista.

3.3.2 Toimintatuki uusiutuvista lähteistä peräisin olevalle energialle

3.3.2.1 Tuki uusiutuvista energialähteistä tuotetulle sähkölle

(124) Jotta edistettäisiin uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön integroimista markkinoille, on tärkeää, että tuensaajat myyvät tuottamansa sähkön suoraan markkinoilla ja että niihin sovelletaan markkinavelvoitteita. Seuraavia kumulatiivisia edellytyksiä sovelletaan 1. tammikuuta 2016 alkaen kaikkiin uusiin tukiohjelmiin ja -toimenpiteisiin:

- a) tuki myönnetään markkinahinnan lisäksi maksettavana korvauksena (premio) sähköntuottajien myydessä sähkönsä suoraan markkinoilla;
- b) tuensaajiin⁽⁶⁵⁾ sovelletaan tavanomaisia tasehallintavelvoitteita, paitsi jos likvidejä päivänsäisiä markkinoita ei ole olemassa; ja
- c) toimenpiteitä toteutetaan sen varmistamiseksi, että sähköntuottajilla ei ole kannustinta tuottaa sähköä negatiivisilla hinnoilla.

(125) Edellä 124 kohdassa vahvistettuja edellytyksiä ei sovelleta laitoksiin, joiden asennettu sähköntuotantokapasiteetti on alle 500 kW, esittelyhankkeisiin eikä tuulienergian avulla tuotettuun sähköön, jonka tapauksessa sovelletaan 3 MW:n tai kolmen tuotantoyksikön sähköntuotantokapasiteettia.

⁽⁶³⁾ Yhteistyömekanismit varmistavat, että yhdessä jäsenvaltiossa tuotettu uusiutuva energia voidaan ottaa huomioon laskettaessa toisen jäsenvaltion tavoitetta.

⁽⁶⁴⁾ Komissio huomauttaa, että unionin tuomioistuimessa on parhaillaan käsiteltävänä kaksi asiaa, jotka voivat vaikuttaa tähän kysymykseen: Yhdistetyt asiat C-204/12, C-205/12, C-206/12, C-207/12, C-208/12, *Essent Belgium v. Vlaamse Reguleringsinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt*, ja asia C-573/12, *Ålands Vindkraft v. Energimyndigheten*.

⁽⁶⁵⁾ Tuensaajat voivat ulkoistaa tasehallintavelvoitteet muille yrityksille, kuten yhteisöryhmille.

(126) Siirtymäkaudella, joka kattaa vuodet 2015 ja 2016, tuki vähintään 5 prosentille suunnitellusta uusiutuviin energialähteisiin perustuvasta uudesta sähköntuotantokapasiteetista olisi myönnettävä tarjouskilpailumenettelyssä selkein, läpinäkyvin ja syrjimättömin perustein.

Seuraavia vaatimuksia sovelletaan 1. tammikuuta 2017 alkaen:

Tuki on myönnettävä tarjouskilpailumenettelyssä selkein, läpinäkyvin ja syrjimättömin perustein ⁽⁶⁶⁾, paitsi jos:

- a) jäsenvaltiot osoittavat, että vain yksi hanke tai tuotantopaikka tai hyvin rajallinen määrä hankkeita tai tuotantopaikkoja voisi olla tukikelpoinen; tai
- b) jäsenvaltiot osoittavat, että tarjouskilpailumenettely johtaisi korkeampiin tukimääriin (esimerkiksi strategisten tarjousten välttämiseksi); tai
- c) jäsenvaltiot osoittavat, että tarjouskilpailumenettely johtaisi siihen, että hankkeen toteutusasteet jäävät alhaisiksi (vähäisten tarjousten välttäminen).

Jos tarjouskilpailumenettelyt ovat ilman syrjintää avoinna kaikille sähköntuottajille, jotka tuottavat sähköä uusiutuvista energialähteistä, komissio olettaa, että tuki on oikeasuhteista eikä vääristä kilpailua tavalla, joka on ristiriidassa sisämarkkinoiden toiminnan kanssa.

Tarjouskilpailumenettely voidaan rajoittaa tiettyihin teknologioihin, jos kaikille sähköntuottajille avoin menettely johtaisi optimaalista huonompaan tulokseen, jota ei ole mahdollista korjata menettelyn suunnittelussa erityisesti seuraavien seikkojen vuoksi:

- a) tietyn uuden ja innovatiivisen teknologian pitemmän aikavälin potentiaali; tai
- b) monipuolistamistarve; tai
- c) verkkorajoitteet ja verkon vakaus; tai
- d) järjestelmän (integrointi)kustannukset; tai
- e) tarve välttää sitä, että tuki biomassalle ⁽⁶⁷⁾ vääristää raaka-ainemarkkinoita.

(127) Tukea voidaan myöntää ilman 126 kohdassa kuvailtua tarjouskilpailumenettelyä laitoksille, joiden asennettu sähköntuotantokapasiteetti on alle 1 MW, tai esittelyhankkeille, ja tuulienergian avulla tuotetun sähkön tapauksessa laitoksille, joiden asennettu sähköntuotantokapasiteetti on enintään 6 MW tai kuusi tuotantoyksikköä.

(128) Ilman tarjouskilpailumenettelyä sovelletaan 124 ja 125 kohdassa vahvistettuja edellytyksiä sekä uusiutuvista energialähteistä peräisin olevalle muulle energialle kuin sähkölle myönnettävää toimintatukea koskevia 131 kohdassa vahvistettuja edellytyksiä.

(129) Tukea myönnetään ainoastaan siihen asti, kun laitoksesta on tehty täydet poistot tavanomaisten kirjanpito-sääntöjen mukaisesti, ja kaikki aiemmin saatu investointituki on vähennettävä toimintatuesta.

(130) Nämä edellytykset eivät vaikuta jäsenvaltioiden mahdollisuuteen ottaa huomioon kaavoitusnäkökohtia, esimerkiksi vaatimalla rakennuslupia ennen tarjouskilpailuun osallistumista tai vaatimalla investointipäätökset tietyn ajan kuluessa.

⁽⁶⁶⁾ Laitoksille, jotka aloittivat työt ennen 1. tammikuuta 2017 ja olivat saaneet jäsenvaltiolta vahvistuksen tuesta ennen kyseistä päivää, voidaan myöntää tukea vahvistuksen ajankohtana voimassa olleen ohjelman perusteella.

⁽⁶⁷⁾ Mitään muuta toimintatukea ei saa myöntää uusille laitoksille, jotka tuottavat sähköä biomassasta, jos ne on jätetty tarjouskilpailumenettelyn ulkopuolelle.

3.3.2.2 Tuki uusiutuvista lähteistä tuotetulle muulle kuin sähköenergialle

(131) Uusiutuvista lähteistä tuotetulle muulle kuin sähköenergialle myönnettävän toimintatuen katsotaan soveltuvan sisämarkkinoille, jos seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:

- a) tuki energiayksikköä kohti ei ylitä energian tuotannosta kyseisellä teknologialla aiheutuvien tasoitettujen kokonaistuotantokustannusten ("LCOE") ja kyseisen energiamuodon markkinahinnan välistä eroa;
- b) tasoitettujen energian tuotantokustannukset voivat sisältää pääoman tavanomaisen tuoton. Tasoitettuja energian tuotantokustannuksia laskettaessa investoinnin kokonaismäärästä vähennetään investointituki;
- c) tuotantokustannukset saatetaan ajan tasalle säännöllisesti vähintään kerran vuodessa; ja
- d) tukea myönnetään ainoastaan siihen asti, kun laitoksesta on tehty täydet poistot tavanomaisten kirjanpitosääntöjen mukaisesti, jotta vältetään se, että tasoitettuihin energian tuotantokustannuksiin perustuva toimintatuki ylittää investoinnin poistot.

3.3.2.3 Tuki olemassa oleville biomassalaitoksille poistojen jälkeen

(132) Muista uusiutuvista energialähteistä poiketen biomassasta aiheutuvat investointikustannukset ovat suhteellisen alaiset mutta toimintakustannukset puolestaan korkeammat. Korkeammat toimintakustannukset voivat estää biomassalaitoksia⁽⁶⁸⁾ toimimasta senkin jälkeen, kun laitoksesta on tehty poistot, sillä toimintakustannukset voivat olla tuloja (markkinahinta) suuremmat. Toisaalta olemassa oleva biomassalaitos voi käyttää tuotantopanoksena biomassan sijasta fossiilisia polttoaineita, jos niiden käyttö on taloudellisesti edullisempaa. Jotta biomassan käyttöä jatkettaisiin molemmissa tapauksissa, komissio voi todeta toimintatuen soveltuvan sisämarkkinoille vielä senkin jälkeen, kun laitoksesta on tehty poistot.

(133) Komissio katsoo biomassalaitokselle myönnettävän toimintatuen soveltuvan sisämarkkinoille poistojen tekemisen jälkeen, jos jäsenvaltio osoittaa, että tuensajalle aiheutuvat toimintakustannukset ovat laitoksesta tehtyjen poistojen jälkeenkin korkeammat kuin kyseisen energian markkinahinta, ja edellyttäen, että seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:

- a) tukea myönnetään ainoastaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian perusteella;
- b) toimenpide on suunniteltu sellaiseksi, että se korvaa tuensajalle aiheutuvien toimintakustannusten ja markkinahinnan välisen eron; ja
- c) käytössä on seurantamekanismi sen tarkistamiseksi, ovatko toimintakustannukset edelleen korkeammat kuin energian markkinahinta. Seurantamekanismin on perustuttava tuoreimpiin tuotantokustannuksiin koskeviin tietoihin, ja seurannan on oltava vähintään vuosittaista.

(134) Komissio katsoo biomassalaitokselle myönnettävän toimintatuen soveltuvan sisämarkkinoille poistojen tekemisen jälkeen, jos jäsenvaltio osoittaa, että riippumatta kyseessä olevan energian markkinahinnasta fossiilisten polttoaineiden käyttäminen tuotantopanoksena on taloudellisesti edullisempaa kuin biomassan käyttö, ja edellyttäen, että seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:

- a) tukea myönnetään ainoastaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian perusteella;
- b) toimenpide on suunniteltu sellaiseksi, että se korvaa tuensajalle biomassasta ja vaihtoehtoisesta fossiilisesta polttoaineesta aiheutuvien toimintakustannusten välisen eron;
- c) esitetään uskottava näyttö siitä, että ilman tukea tuotantolaitoksessa siirryttäisiin biomassan käytöstä fossiilisten polttoaineiden käyttöön; ja
- d) käytössä on seurantamekanismi sen varmistamiseksi, että fossiilisten polttoaineiden käyttö on edullisempaa kuin biomassan käyttö. Seurantamekanismin on perustuttava tuoreimpiin tuotantokustannuksiin koskeviin tietoihin, ja seurannan on oltava vähintään vuosittaista.

⁽⁶⁸⁾ Tämä koskee myös biokaasun tuotantoa, koska biokaasun ominaisuudet ovat samantyyppiset.

3.3.2.4 Sertifikaattien avulla myönnettävä tuki

(135) Jäsenvaltiot voivat myöntää tukea uusiutuville energialähteille käyttämällä markkinamekanismeja, kuten vihreitä sertifikaatteja. Näiden markkinamekanismien⁽⁶⁹⁾ avulla uusiutuvan energian tuottajille turvataan välillisesti tietty määrä kysyntää perinteisin menetelmin tuotetun energian markkinahintaa korkeampaan hintaan. Vihreiden sertifikaattien hintaa ei ole määrätty etukäteen, vaan se määräytyy markkinakysynnän ja -tarjonnan perusteella.

(136) Komissio katsoo 135 kohdassa tarkoitetun tuen soveltuvan sisämarkkinoille, jos jäsenvaltiot voivat esittää riittävät todisteet siitä, että tällainen tuki i) on välttämätöntä kyseisten uusiutuvien energialähteiden kannattavuuden varmistamiseksi; ii) ei johda koko ohjelman osalta ajan mittaan liiallisten korvausten maksamiseen teknologioille yleisesti tai yksittäisille vähemmän hyödynnettyille teknologioille, jos erilaiset sertifikaattitasot tuotosyksikköä kohden otetaan käyttöön; ja iii) ei johda siihen, että uusiutuvan energian tuottajat luopuvat pyrkimyksistään parantaa kilpailukykyään.

(137) Komissio katsoo erityisesti, että vihreiden sertifikaattien kautta ei saa soveltaa erilaisia tukitasoja, jolleivät jäsenvaltiot osoita, että eriyttäminen on tarpeen 126 kohdassa esitetyillä perusteilla. Edellä 124 ja 125 kohdassa vahvistettuja edellytyksiä sovelletaan, kun se on teknisesti mahdollista. Toimintatuesta on vähennettävä kaikki aikaisemmin saatu investointituki.

3.4 **Energiatohokkuustoimenpiteet, mukaan lukien sähkön ja lämmön yhteistuotanto sekä kaukolämmitys ja kaukojäähdytys**

(138) Unioni on asettanut 20 prosentin säästötavoitteen unionin primäärienergian kulutukselle vuoteen 2020 mennessä. Erityisesti unioni on antanut energiatohokkuusdirektiivin, jossa luodaan yhteiset puitteet energiatohokkuuden edistämiseksi unionissa, jotta saavutettaisiin unionin 2020-strategian yleistavoite energiatohokkuudelle ja tasoitettaisiin tietä energiatohokkuuden parantamiselle entisestään vuoden 2020 jälkeen.

3.4.1 *Yhteisen edun mukainen tavoite*

(139) Sen varmistamiseksi, että tuki edistää ympäristönsuojelun tason parantamista, tuki kaukolämmitykselle ja kaukojäähdytykselle sekä sähkön ja lämmön yhteistuotannolle, jäljempänä 'yhteistuotanto', katsotaan sisämarkkinoille soveltuvaksi ainoastaan, jos se myönnetään suuritehoiseen yhteistuotantoon ja energiatohokkaaseen kaukolämmitykseen ja kaukojäähdytykseen tehtäviin investointeihin, mukaan lukien parannukset. Euroopan rakenne- ja investointirahastojen osarahoittamien toimenpiteiden tapauksessa jäsenvaltiot voivat tukeutua asianomaisissa toimenpideohjelmissa esitettyihin perusteluihin.

(140) Valtiontuki yhteistuotannolle ja kaukolämmitysjärjestelmille, joissa hyödynnetään jätettä tai hukkalämpöä, voi vaikuttaa myönteisesti ympäristönsuojeluun edellyttäen, että sillä ei kierretä jätehierarkiaperiaatetta (johon viitataan 118 kohdassa).

(141) Osoittaakseen tuen vaikutuksen ympäristönsuojelun tason parantumiseen jäsenvaltio voi käyttää erilaisia, mahdollisimman suuressa määrin mitattavissa olevia indikaattoreita, joita ovat erityisesti paremman energiatohokkuuden ja energiatuottavuuden ansiosta säästetyn energian määrä tai tehokkuuden parantuminen energiankulutuksen ja polttoaineen käytön vähentymisen seurauksena.

3.4.2 *Valtiontuen tarve*

(142) Energiatohokkuustoimenpiteet kohdistuvat 35 kohdan mukaisesti negatiivisiin ulkoisvaikutuksiin, sillä niillä luodaan yksittäisiä kannustimia energiatohokkuutta ja kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä koskevien ympäristötavoitteiden saavuttamiseksi. Niiden markkinoiden toimintapuutteiden lisäksi, jotka luetellaan 3.2 jaksossa, yksi energiatohokkuustoimenpiteiden yhteydessä mahdollisesti esiin nouseva toimintapuute koskee rakennuksiin liittyviä energiatohokkuustoimenpiteitä. Kun tarkastellaan rakennusten peruskorjaustöitä, energiatohokkuustoimenpiteistä ei yleensä hyödy peruskorjauskustannukset tavallisesti kattava rakennuksen omistaja, vaan hyödyn saa vuokralainen. Tämän vuoksi komissio katsoo, että valtiontuki voi olla tarpeen energiatohokkuutta parantavien investointien edistämiseksi, jotta voidaan saavuttaa energiatohokkuusdirektiivin tavoitteet.

⁽⁶⁹⁾ Tällaiset mekanismit voivat esimerkiksi velvoittaa sähköntoimittajat hankkimaan tietyn osuuden hankinnoistaan uusiutuvista energialähteistä.

3.4.3 Kannustava vaikutus

(143) Energiatehokkuusdirektiivissä veloitetaan jäsenvaltiot saavuttamaan tavoitteet myös rakennusten energiatehokkaan peruskorjauksen ja energian loppukulutuksen alalla. Siinä ei kuitenkaan aseteta energiatehokkuutta koskevia tavoitteita yrityksille, eikä se näin ollen estä sitä, että energiatehokkuuden alalla myönnettävällä tuella on kannustava vaikutus.

(144) Tuen kannustavaa vaikutusta arvioidaan näiden suuntaviivojen 3.2.4 jaksossa vahvistettujen edellytysten perusteella.

3.4.4 Tuen tarkoituksenmukaisuus

(145) Valtiontukea voidaan pitää tarkoituksenmukaisena välineenä rahoittaa energiatehokkuustoimenpiteitä riippumatta siitä, missä muodossa se myönnetään.

(146) Energiatehokkuustoimenpiteiden osalta takaisinmaksettavaa ennakkoa voidaan pitää tarkoituksenmukaisena valtiontukivälineenä erityisesti silloin, kun energiatehokkuustoimenpiteestä saatavat tulot ovat epävarmoja.

(147) Arvioitaessa erityisesti rakennusten energiatehokkaaseen peruskorjaukseen myönnettävää tukea rahoitusvälinettä, jonka jäsenvaltio ottaa käyttöön peruskorjaustöiden rahoittamiseksi, voidaan pitää tarkoituksenmukaisena välineenä valtiontuen myöntämiseen.

3.4.5 Oikeasuhteisuus

Energiatehokkuustoimenpiteisiin myönnettävä investointituki

(148) Tukikelpoisia kustannuksia ovat 73 kohdassa vahvistetut ylimääräiset investointikustannukset. Energiatehokkuustoimenpiteiden tapauksessa vaihtoehtoinen skenaario voi olla vaikea määrittää, erityisesti integroitujen hankkeiden osalta. Tällaisten hankkeiden tapauksessa komissio voi suostua harkitsemaan ylimääräisten kustannusten määrittämistä muuta arviointiperustetta käyttäen, kuten 75 kohdassa todetaan.

(149) Näihin hankkeisiin sovelletaan liitteessä 1 vahvistettuja tuki-intensiteettejä.

Toimintatuki energiatehokkuustoimenpiteille (lukuun ottamatta toimintatukea energiatehokkaalle yhteistuotannolle)

(150) Komissio katsoo energiatehokkuutta edistävän toimintatuen olevan oikeasuhteista vain, jos seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:

a) tuki on rajattu investoinnista aiheutuviin ylimääräisiin nettotuotantokustannuksiin ottaen huomioon energian säästämisestä saatava hyöty⁽⁷⁰⁾; määritettäessä toimintatuen määrää tuotantokustannuksista on vähennettävä kyseiselle yritykselle uuden tuotantolaitoksen rakentamiseen mahdollisesti myönnetty investointituki; ja

b) toimintatukea voidaan myöntää vain viiden vuoden ajan.

Toimintatuki energiatehokkaaseen yhteistuotantoon

(151) Toimintatukea voidaan myöntää energiatehokkaille yhteistuotantolaitoksille niiden edellytysten perusteella, joita sovelletaan uusiutuvista energialähteistä tuotetulle sähkölle myönnettävään toimintatukeen ja jotka on vahvistettu 3.3.2.1 jaksossa, ja ainoastaan:

a) yrityksille, jotka tuottavat sähköä ja lämpöä julkiseen jakeluun, jos kyseisestä sähkön- tai lämmöntuotannosta aiheutuvat kustannukset ovat sen markkinahintaa korkeammat;

b) sähkön ja lämmön yhteistuotannon käyttöön teollisuudessa, jos voidaan osoittaa, että tällä tekniikalla tuotetun energiayksikön kustannukset ovat korkeammat kuin perinteisellä tekniikalla tuotetun energiayksikön markkinahinta.

⁽⁷⁰⁾ Tuotantokustannusten käsite kattaa tuotantokustannukset, joista on vähennetty kaikki tuet mutta jotka sisältävät tavanomaisen voitto-osuuden.

3.5 Tuki resurssitehokkuuden edistämiseen ja erityisesti tuki jätehuoltoon

3.5.1 Resurssitehokkuus

(152) Eurooppa 2020 -strategian lippulaivahankkeen ”Resurssitehokas Eurooppa” tavoitteena on kestävä kasvu määrittämällä ja luomalla uusia liiketoimintamahdollisuuksia, muun muassa ottamalla käyttöön uusia ja innovatiivisia tuotantoliiketoimintamalleja ja tuotesuunnittelulla. Siinä esitetään, miten kasvu voidaan irrottaa resurssien käytöstä ja sen ympäristövaikutuksista.

(153) Edellä 35 kohdassa luetellut markkinoiden toimintapuutteet vaikuttavat erityisen voimakkaasti resurssitehokkuuteen. Sitä paitsi markkinoiden toimintapuutteisiin ei kyseisellä alalla puututa usein muilla politiikoilla ja toimenpiteillä, kuten verotuksella tai sääntelyllä. Valtiontuki voi tällaisissa tapauksissa olla välttämätöntä.

(154) Yksittäisten toimenpiteiden osalta jäsenvaltioiden on osoitettava, että tällä toimintalohkolla saavutetaan mitattavissa olevia hyötyjä, erityisesti säästettyjen resurssien määrä tai resurssitehokkuuden parantuminen.

(155) Ottaen huomioon läheiset yhteydet uusiin innovatiivisiin tuotantovälineisiin komissio muistuttaa, että resurssitehokkuutta edistävälle toimenpiteille voidaan myöntää tiettyjen kriteerien täytyessä 78 kohdassa tarkoitettu ekoinnovaatiolisä.

3.5.2 Tuki jätehuoltoon

(156) Jätehierarkiaperiaatteen (ks. 118 kohta) mukaisesti unionin seitsemännessä ympäristöä koskevassa toimintaohjelmassa jätteen syntymisen ehkäiseminen, uudelleenkäyttö ja kierrätys mainitaan yhtenä sen keskeisistä tavoitteista. Jäsenvaltioiden on laadittava jätehuoltosuunnitelmia⁽⁷¹⁾ ja huolehdittava siitä, että niiden valtiontukitoimenpiteissä noudatetaan jätehierarkiaa siten, että toimenpiteet ovat sopusoinnussa näiden suunnitelmien toteuttamisen kanssa. Toinen unionin ympäristölainsäädännön keskeinen käsite on ”aiheuttamisperiaate”, jota kuvaillaan 44 kohdassa.

(157) Jätehuoltoon, erityisesti jätteen syntymisen ehkäisemiseen, jätteen uudelleenkäyttöön ja kierrätykseen kohdistuviin toimiin, myönnettävällä valtiontuella voi olla myönteinen vaikutus ympäristönsuojeluun edellyttäen, että sillä ei kierretä edellä olevassa kohdassa tarkoitettuja periaatteita. Tähän sisältyy veden tai mineraalien uudelleenkäyttö tai kierrättäminen, jos ne jäisivät muutoin hyödyntämättä jätteenä. Aiheuttamisperiaatteen mukaan jätettä tuottavia yrityksiä ei saisi vapauttaa sen käsittelystä aiheutuvista kustannuksista. Lisäksi uusiomateriaalimarkkinoiden tavanomaiseen toimintaan ei saisi kohdistua kielteisiä vaikutuksia.

(158) Komissio katsoo jätehuoltoon myönnettävän tuen edistävän yhteisen edun mukaista tavoitetta edellä esitettyjen jätehuoltoa koskevien periaatteiden mukaisesti, jos seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:

- a) investoinnilla pyritään vähentämään muiden yritysten tuottamaa jätettä eikä se koske tuensaajan tuottamaa jätettä;
- b) tuella ei vapauteta välillisesti pilaantumisen aiheuttajia kustannuksista, joista niiden olisi unionin tai kansallisen lainsäädännön mukaan vastattava; tällaiset kustannukset olisi katsottava pilaantumisen aiheuttajien tavanomaisiksi liiketoimintakustannuksiksi;
- c) investointi johtaa parannukseen verrattuna alan viimeisimpään kehitykseen⁽⁷²⁾ jätteen syntymisen ehkäisemisessä, uudelleenkäytössä, kierrätyksessä tai hyödyntämisessä tai mahdollistaa perinteisten teknologioiden innovatiivisen käytön, jonka tavoitteena on erityisesti siirtyä kierrätystalouteen, jossa jätettä hyödynnetään resurssina;
- d) muussa tapauksessa hyödynnettävät materiaalit hävitettäisiin tai niitä hyödynnettäisiin vähemmän ympäristöystävällisellä tavalla; ja
- e) investointi ei pelkästään lisää kierrätettävien materiaalien kysyntää lisäämättä materiaalien keruuta.

⁽⁷¹⁾ Direktiivin 2008/98/EY 28 artikla.

⁽⁷²⁾ Alan viimeisimmällä kehityksellä tarkoitetaan prosesseja, joissa jätetuotteen syntymisen ehkäiseminen, uudelleenkäyttö, kierrätys tai hyödyntäminen lopputuotteen valmistuksessa on taloudellisesti kannattavaa ja tavanomaisen käytännön mukaista. Käsitettä ’alan viimeisin kehitys’ on tarvittaessa tarkasteltava unionin yhteisten teknologiemarkkinoiden kannalta.

(159) Tukea, joka toisin kuin 158 kohdan a alakohdassa edellytetään, on tarkoitettu tuensaajan omaan jätehuoltoon, arvioidaan 3.2 jakson yleisten kriteerien perusteella, joita sovelletaan tukeen unionin normit ylittävälle tai normien puuttuessa ympäristönsuojelun tasoa parantaville yrityksille 25 kohdan c alakohdan mukaisesti.

3.6 Tuki hiilidioksidin talteenotolle ja varastoinnille (CCS)

(160) Kuten direktiivissä 2009/31/EY⁽⁷³⁾ (CCS-direktiivi) ja komission tiedonannossa hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin tulevaisuudesta Euroopassa⁽⁷⁴⁾ todetaan, hiilidioksidin talteenotto ja varastointi (Carbon Capture and Storage, CCS) on teknologia, joka voi edistää ilmastonmuutoksen hillitsemistä. Siirryttäessä täysin vähähiiliseen talouteen, hiilidioksidin talteenotto- ja varastointiteknologialla voidaan sovittaa yhteen fossiilisten polttoaineiden kysyntä ja tarve vähentää kasvihuonekaasupäästöjä. Joillakin teollisuuden aloilla hiilidioksidin talteenotto ja varastointi voi tällä hetkellä olla ainoa teknologiavaihtoehto, jolla pystytään vähentämään prosessiin liittyviä päästöjä mittakaavassa, joka on tarpeen pitkällä aikavälillä. Koska talteenotto-, kuljetus- ja varastointikustannukset muodostavat merkittävän esteen hiilidioksidin talteenoton ja varastoinnin käyttöönotolle, valtiontuki voi osaltaan auttaa edistämään tämän teknologian kehittämistä.

(161) Hiilidioksidipäästöjen vähentämistä koskevien pitkän aikavälin tavoitteiden edistämiseksi komissio katsoo, että tuki hiilidioksidin talteenotolle ja varastoinnille edistää yhteistä ympäristönsuojelutavoitetta.

(162) Unioni on käynnistänyt useita aloitteita, joilla puututaan negatiivisiin ulkoisvaikutuksiin. Erityisesti unionin päästökauppajärjestelmällä varmistetaan kasvihuonekaasupäästöistä aiheutuvien kustannusten sisällyttäminen hintoihin, mutta tämä ei ehkä vielä varmista unionin pitkän aikavälin hiilidioksidipäästöjen vähentämistavoitteiden saavuttamista. Komissio olettaa sen vuoksi, että tuella hiilidioksidin talteenotolle ja varastoinnille korjataan jäljellä oleva markkinoiden toimintapuute, jollei sillä ole näyttöä siitä, ettei jäljellä enää ole markkinoiden toimintapuutetta.

(163) Rajoittamatta erityisesti alaa koskevien unionin säädösten soveltamista komissio olettaa tuen olevan tarkoituksenmukaista, jos kaikki muut edellytykset täyttyvät. Sekä toiminta- että investointituki on sallittua.

(164) Tukea voidaan myöntää fossiilisia polttoaineita tai biomassaa käyttäville voimalaitoksille (mukaan lukien sekä fossiilisia polttoaineita että biomassaa käyttävät voimalaitokset) tai muille teollisuuslaitoksille, jotka on varustettu hiilidioksidin talteenotto-, kuljetus- ja varastointijärjestelmällä tai CCS-ketjun yksittäisillä osilla. Tuella hiilidioksidin talteenotto- ja varastointihankkeille ei kuitenkaan sinällään tueta hiilidioksidipäästöjä aiheuttavaa laitosta (teollisuuslaitos tai voimalaitos) vaan hiilidioksidin talteenotto- ja varastointihankkeesta aiheutuvien kustannusten kattamista.

(165) Tuki on rajattu lisäkustannuksiin, joita aiheutuu hiilidioksidipäästöjen talteenotosta, siirrosta ja varastoinnista. Yleisesti hyväksytään, että vaihtoehtoinen skenaario muodostuisi tilanteesta, jossa hanketta ei toteuteta, koska hiilidioksidin talteenotto ja varastointi on verratavissa sisäänrakennettuun infrastruktuuriin, jota ei tarvita laitoksen toiminnan harjoittamiseksi. Tämän vaihtoehtoisen skenaarion perusteella tukikelpoiset kustannukset määritellään rahoitusvajeena. Kaikki tulot otetaan huomioon, myös esimerkiksi kustannussäästöt, jotka ovat seurausta tarvittujen päästöoikeuksien vähenemisestä, sekä NER300-rahoitus ja EEPR-rahoitus⁽⁷⁵⁾.

(166) Komissio arvioi tuen vääristäviä vaikutuksia 3.2.6 jaksossa vahvistettujen kriteerien perusteella ottaen huomioon, onko olemassa järjestelyjä tietämyksen jakamiseksi, onko infrastruktuuri kolmansien osapuolten käytettävissä ja onko tuella CCS-ketjun yksittäisille osille myönteinen vaikutus muihin fossiilisia polttoaineita käyttäviin laitoksiin, jotka tuensaaja omistaa.

⁽⁷³⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/31/EY, annettu 23 päivänä huhtikuuta 2009, hiilidioksidin geologisesta varastoinnista ja neuvoston direktiivin 85/337/ETY sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2000/60/EY, 2001/80/EY, 2004/35/EY, 2006/12/EY ja 2008/1/EY ja asetuksen (EY) N:o 1013/2006 muuttamisesta (EUVL L 140, 5.6.2009, s. 114).

⁽⁷⁴⁾ COM(2013) 180 final, 27.3.2013.

⁽⁷⁵⁾ Komission päätös 2010/670/EU (EUVL L 290, 6.11.2010, s. 39) (NER300-rahoitus) ja asetus 2010/1233/EU asetuksen 2009/663/EY muuttamisesta (EUVL L 346, 30.12.2010, s. 5) EEPR-rahoitus.

3.7 Ympäristöverojen alennuksena tai ympäristöveroista vapautuksena myönnettävä tuki ja tuki, joka myönnetään alennuksina maksuista, joilla rahoitetaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tukemista

3.7.1 Ympäristöverojen alennuksena tai ympäristöveroista vapautuksena myönnettävä tuki

(167) Ympäristöverojen tarkoituksena on lisätä ympäristön kannalta haitallisen toiminnan kustannuksia, mikä puolestaan hillitsee tällaista toimintaa ja parantaa ympäristönsuojelun tasoa. Periaatteessa ympäristöverojen olisi vastattava päästöjen kokonaiskustannuksia yhteiskunnalle, ja vastaavasti päästöyksikköä kohti maksetun veron määrän olisi oltava sama kaikille päästöjä aiheuttaville yrityksille. Vaikka ympäristöverojen alennukset tai vapautukset ympäristöveroista voivat vaikuttaa kielteisesti kyseiseen tavoitteeseen⁽⁷⁶⁾, tällainen lähestymistapa voi kuitenkin olla tarpeen, jos tuensaajille aiheutuisi muutoin sellainen kilpailuhaitta, ettei ympäristöveron käyttöönotto olisi käytännössä lainkaan toteutettavissa..

(168) Ympäristöverojen korkeampaa yleistäsoa voidaankin helpottaa myöntämällä joillekin yrityksille suotuisampi verokohtelu Näin ollen ympäristöverojen alennukset tai vapautukset ympäristöveroista⁽⁷⁷⁾, mukaan lukien veronpalautukset, voivat ainakin välillisesti edistää ympäristönsuojelun tason parantumista. Ympäristöveron yleistä tavoitetta vähentää ympäristön kannalta haitallista toimintaa ei kuitenkaan pitäisi heikentää. Veronalennusten olisi oltava välttämättömiä ja niiden olisi perustuttava objektiivisiin, läpinäkyviin ja syrjimättömiin perusteisiin, ja asianomaisten yritysten olisi osaltaan parannettava ympäristönsuojelua. Tämä tavoite voitaisiin saavuttaa antamalla korvausta veronpalautusten muodossa, jolloin yrityksiä ei sinällään vapauteta verosta, vaan ne saavat vuosittain kiinteän korvauksen odotettavissa olevasta maksettavan veron määrän kasvusta.

(169) Komissio hyväksyy tukiohjelmat enintään 10 vuodeksi, minkä jälkeen jäsenvaltio voi ilmoittaa toimenpiteistä uudelleen, jos se arvioi tukitoimenpiteiden tarkoituksenmukaisuutta uudelleen.

(170) Komissio katsoo, että veronalennukset eivät haittaa asetetun yleisen tavoitteen saavuttamista ja vaikuttavat ainakin välillisesti ympäristönsuojelun tason parantumiseen, jos jäsenvaltio osoittaa, että i) alennukset on kohdistettu tarkasti yrityksiin, jotka kärsivät eniten korkeammasta verosta, ja ii) yleisesti sovelletaan verokantaa, joka on korkeampi kuin mitä sovellettaisiin ilman poikkeusta.

(171) Komissio arvioi tätä varten jäsenvaltioiden toimittamat tiedot. Näissä tiedoissa olisi ilmoitettava yhtäältä verovapautusten tai veronalennusten piiriin kuuluvat toimialat tai tuensaajaluokat sekä toisaalta suurimpien tuensaajien tilanne kullakin toimialalla ja kuinka verotus voi osaltaan vaikuttaa ympäristönsuojeluun. Vapautuksen piiriin kuuluvat toimialat olisi kuvailtava hyvin ja kunkin toimialan suurimmista tuensaajista olisi toimitettava luettelo (erityisesti liikevaihdon, markkinaosuuksien ja veropohjan suuruuden perusteella).

(172) Kun ympäristöverot ovat yhdenmukaistettuja, komissio voi soveltaa yksinkertaistettua menetelmää tuen välttämättömyyden ja oikeasuhteisuuden arvioimiseen. Direktiivin 2003/96/EY⁽⁷⁸⁾ ("energiaverodirektiivi") yhteydessä komissio voi soveltaa veronalennuksiin yksinkertaistettua lähestymistapaa, joka noudattaa unionin verotuksen vähimmäistasoa. Kaikkien muiden ympäristöverojen tapauksessa tuen välttämättömyyttä ja oikeasuhteisuutta on arvioitava perusteellisesti.

Tilanne 1: Yhdenmukaistetut ympäristöverot

(173) Komissio katsoo veronalennusten muodossa myönnettävän tuen olevan välttämätöntä ja oikeasuhteista, jos i) tuensaajat maksavat vähintään sovellettavassa direktiivissä säädetyn unionin vähimmäisveron; ii) tuensaajat valitaan objektiivisten ja avointen kriteerien perusteella; ja iii) tukea myönnetään periaatteessa samalla tavoin kaikille samalla toimialalla toimiville kilpailijoille, jos ne ovat samanlaisessa tilanteessa.

⁽⁷⁶⁾ Monissa tapauksissa veronalennuksista hyötyvät ne yritykset, jotka harjoittavat veron kohteena olevaa kaikkein haitallisinta toimintaa.

⁽⁷⁷⁾ Yksi tapa voisi olla myöntää hyvitystä verohyvitysten muodossa, jolloin yrityksiä ei vapauteta verosta, vaan ne saavat kertakorvauksen siitä.

⁽⁷⁸⁾ Energiatuotteiden ja sähkön verotusta koskevan yhteisön kehityksen uudistamisesta annetussa direktiivissä 2003/96/EY (EUVL L 283, 31.10.2003, s. 51) asetetaan vähimmäisverotasot.

(174) Jäsenvaltiot voivat myöntää tuen veroasteen alennuksena tai kiinteänä vuotuisena korvauksena (veronpalautus) tai näiden kahden yhdistelmänä. Veronpalautusten etuna on, että yrityksiin kohdistuu edelleen ympäristöveron aikaansaama hintasignaali. Jos veronpalautuksia käytetään, niiden määrä olisi laskettava aiempien tietojen perusteella eli yrityksen tuotannon, kulutuksen tai sen aiheuttaman pilaantumisen määrän perusteella annettuna perusvuonna. Veronpalautuksen määrä ei saa ylittää unionin vähimmäisveron tasoa kyseisenä perusvuonna.

(175) Jos tuensaajien maksama vero on sovellettavassa direktiivissä vahvistettua unionin vähimmäisveroa pienempi, tukea arvioidaan 176–178 kohdassa vahvistettujen yhdenmukaistamattomia ympäristöveroja koskevien edellytysten perusteella.

Tilanne 2: Yhdenmukaistamattomat ympäristöverot ja yhdenmukaistettujen verojen erityistilanteet

(176) Kaikkien muiden yhdenmukaistamattomien ympäristöverojen ja energiaverodirektiivin (ks. 172 kohta) mukaisten unionin vähimmäistasojen alapuolelle jäävien yhdenmukaistettujen verojen tapauksessa ja osoittaakseen tuen välttämättömyyden ja oikeasuhteisuuden jäsenvaltion olisi määriteltävä selkeästi veronalennusten laajuus. Tätä varten jäsenvaltion olisi toimitettava 171 kohdassa luetellut tiedot. Jäsenvaltiot voivat päättää myöntää tuensaajille tukea (174 kohdassa tarkoitettuna) veronpalautuksena. Tämä lähestymistapa altistaa tuensaajat edelleen hintasignaaleille, joka on ympäristöveron tavoitteena, samalla kun se rajoittaa odotettavissa olevaa maksettavan veromäärän kasvua.

(177) Komissio katsoo tuen olevan välttämätöntä, jos seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:

- a) tuensaajat valitaan objektiivisten ja avointen kriteerien perusteella ja tukea myönnetään periaatteessa samalla tavoin kaikille samalla toimialalla toimiville kilpailijoille, jos ne ovat samanlaisessa tilanteessa;
- b) ympäristövero johtaa ilman alennusta tuotantokustannusten huomattavaan lisääntymiseen laskettuna osuutena bruttoarvonlisäyksestä kullakin toimialalla tai kussakin yksittäisten tuensaajien luokassa; ja
- c) tuotantokustannusten huomattavaa lisääntymistä ei olisi mahdollista siirtää asiakkaille ilman myynnin merkittävää pienentymistä sen seurauksena.

(178) Komissio katsoo tuen olevan oikeasuhteista, jos yksi seuraavista edellytyksistä täyttyy:

- a) tuensaajat maksavat vähintään 20 prosenttia kansallisesta ympäristöverosta; tai
- b) veronalennuksen myöntämisen ehtona on, että jäsenvaltio ja tuensaajat tai tuensaajien yhteenliittymät tekevät sopimuksia, joilla tuensaajat tai tuensaajien yhteenliittymät sitoutuvat saavuttamaan ympäristönsuojelutavoitteet, joilla on sama vaikutus kuin sillä, että tuensaajat maksavat vähintään 20 prosenttia kansallisesta verosta, tai, 173 kohdassa tarkoitetuissa olosuhteissa, unionin vähimmäisveron soveltamisella. Tällaiset sopimukset tai sitoumukset voivat liittyä muun muassa energiankulutuksen vähentämiseen, päästöjen vähentämiseen tai muuhun ympäristönsuojeluun liittyvään toimenpiteeseen. Niiden on täytettävä seuraavat kumulatiiviset edellytykset:
 - i) jäsenvaltio neuvottelee sopimusten sisällön, jossa määritetään erityisesti tavoitteet ja asetetaan määräajat tavoitteiden saavuttamiselle;
 - ii) jäsenvaltio huolehtii sopimuksissa annettujen sitoumusten riippumattomasta⁽⁷⁹⁾ ja oikea-aikaisesta seurannasta; ja
 - iii) sopimuksia tarkistetaan säännöllisesti teknologisen ja muun kehityksen mukaan, ja niissä määrätään tehokkaita seuraamusjärjestelyistä, joita sovelletaan, jos sitoumuksia ei noudateta.

(179) Silloin kun sähköntuotannossa käytetyistä energiatuotteista kannetaan hiilivero, veron maksaa sähköntoimittaja. Hiilivero voidaan toteuttaa siten, että se liittyy suoraan unionin päästökauppajärjestelmään ja tukee järjestelmän mukaista päästöoikeuksien hintaa. Sähkönhintaa kuitenkin nousee, jos kyseiset kustannukset siirretään sähkönkäyttäjille. Tässä tapauksessa hiiliverolla on samanlainen vaikutus kuin päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksien aiheuttamien kustannusten siirtämisellä ja sisällyttämisellä sähkönhintaan (välilliset päästökustannukset).

⁽⁷⁹⁾ Tältä osin ei ole merkitystä sillä, vastaako seurannasta julkinen vai yksityinen elin.

(180) Jos siis 179 kohdassa tarkoitettu vero yhdistetään suoraan EU:n päästökauppajärjestelmän mukaiseen päästöoikeuksien hintaan ja sen tarkoituksena on nostaa tätä hintaa, voidaan harkita korvauksia tästä aiheutuvista korkeammista välillisistä kustannuksista. Komissio katsoo toimenpiteen soveltuvan sisämarkkinoille vain, jos seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:

- a) tukea myönnetään ainoastaan päästökauppajärjestelmään liittyvää valtiontukea koskevien suuntaviivojen⁽⁸⁰⁾ liitteessä II luetelluille toimialoille ja toimialojen osille verosta aiheutuvien välillisten lisäkustannusten korvaamiseksi;
- b) tuki-intensiteetti ja tuen enimmäisintensiteetit lasketaan päästökauppajärjestelmään liittyvää valtiontukea koskevien suuntaviivojen 27–30 kohdassa määritellyllä tavalla. Päästökauppajärjestelmän päästöoikeuksien termiini-hinta voidaan korvata kansallisella verotasolla; ja
- c) tuki myönnetään kertasummana, joka voidaan maksaa tuensaajalle kustannusten aiheutumisvuonna tai sitä seuraavana vuonna. Jos tuki maksetaan kustannusten aiheutumisvuonna, on otettava käyttöön jälkikäteisvalvontamekanismi, jotta voidaan varmistaa, että mahdolliset liikaa suoritettut tukimäärät maksetaan takaisin ennen 1. heinäkuuta seuraavana vuonna.

3.7.2 Tuki, joka myönnetään alennuksina maksuista, joilla rahoitetaan uusiutuvista lähteistä tuotetun energian tukemista⁽⁸¹⁾

(181) Uusiutuvista lähteistä tuotetun energian tukemisen rahoittaminen maksuilla ei sinänsä kohdistu negatiivisiin ulkoisvaikutuksiin eikä sillä näin ollen ole suoria ympäristövaikutuksia. Kyseiset maksut poikkeavat näin ollen olennaisesti 167 kohdassa tarkoitetuista sähköä koskevista välillisistä veroista, vaikka myös ne saattavat johtaa korkeampiin sähkönhintoihin. Sähkökustannusten nousu voi näkyä selvästi erityismaksuna, joka peritään sähkönkuluttajilta sähkönhinnan lisäksi, tai välillisesti sähköntoimittajille aiheutuvina lisäkustannuksina, jotka johtuvat velvoitteista ostaa uusiutuvaa energiaa ja jotka myöhemmin siirretään niiden asiakkaille eli sähkönkuluttajille. Tyypillinen esimerkki olisi sähköntoimittajien velvoittaminen ostamaan tietty prosenttiosuus uusiutuvaa energiaa vihreiden sertifikaattien kautta, joista toimittajalle ei makseta korvausta.

(182) Jos uusiutuvan energian tukemisen rahoittamisesta aiheutuvat kustannukset peritään takaisin energiankuluttajilta, ne olisi perittävä periaatteessa takaisin tavalla, joka ei johda energiankuluttajien väliseen syrjintään. Jotkin kohdenneet alennukset näistä kustannuksista voivat kuitenkin olla tarpeen, jotta voidaan varmistaa riittävä rahoitus pohja uusiutuvista lähteistä tuotetun energian tukemiselle ja auttaa näin saavuttamaan uusiutuvaa energiaa koskevat tavoitteet EU:n tasolla⁽⁸²⁾. Toisaalta, jotta yritykset, joihin uusiutuvien energialähteiden tukemisen rahoittamiskustannukset erityisesti vaikuttavat, eivät joutuisi epäedulliseen kilpailuasemaan, jäsenvaltiot voivat haluta korvata osittain nämä lisäkustannukset. Ilman tällaista korvausta uusiutuvien energialähteiden tukemisen rahoitus voi olla kestävämmällä pohjalla ja yleinen hyväksyntä kunnianhimoisille uusiutuvia energialähteitä koskeville tukitoimenpiteille voi olla rajoitettu. Toisaalta jos tällainen korvaus on liian suuri tai se myönnetään liian monille sähkönkuluttajille, se voi yhtä lailla uhata uusiutuvista lähteistä tuotetun energian tukemisen rahoitusta ja vaikeuttaa yleistä hyväksyntää uusiutuvien energialähteiden tukemiselle, ja kilpailun ja kaupan vääristyminen voi olla erityisen suurta.

(183) Arvioidessaan valtiontukea, joka myönnetään korvauksena uusiutuvista lähteistä tuotetun energian tukemisen rahoittamisesta, komissio soveltaa tässä jaksossa ja 3.2.7 jaksossa vahvistettuja edellytyksiä.

⁽⁸⁰⁾ EUVL C 158, 5.6.2012, s. 4.

⁽⁸¹⁾ Sisämarkkinalainsäädännössä (direktiivi 2009/72/EY, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä ja direktiivin 2003/54/EY kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 55), asetus (EY) N:o 714/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävissä sähkön kaupassa ja asetuksen (EY) N:o 1228/2003 kumoamisesta (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 15), sekä myöhemmät verkkosäännöt ja suuntaviivat) ei anneta oikeutta kuluttajien ristikkäiseen tukemiseen tariffijärjestelmien sisällä.

⁽⁸²⁾ Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2009/28/EY uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian käytön edistämisestä vahvistetaan sitovat uusiutuvia energialähteitä koskevat tavoitteet kaikille jäsenvaltioille. Ennen sitä sähköntuotannon edistämisestä uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön sisämarkkinoilla 27 päivänä syyskuuta 2001 annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivissä 2001/77/EY vahvistettiin jo uusiutuvia energialähteitä koskevat tavoitteet, joihin jäsenvaltioiden oli pyrittävä.

(184) Jotta varmistetaan, että tuella helpotetaan uusiutuvista lähteistä tuotetun energian tukemisen rahoittamista, jäsenvaltioiden on osoitettava, että lisäkustannukset, jotka näkyvät tuensaajilta perittävänä korkeampina sähkönhintoina, ovat seurausta pelkästään uusiutuvista lähteistä tuotetun energian tukemisesta. Lisäkustannukset eivät voi olla suuremmat kuin rahoitus uusiutuvista lähteistä tuotetun energian tukemiseen ⁽⁸³⁾.

(185) Tuki olisi rajattava toimialoihin, joiden kilpailuasemaan kohdistuu riski uusiutuvista lähteistä peräisin olevan energian tukemisen rahoittamisesta aiheutuvien kustannusten vuoksi, koska ne käyttävät paljon sähköä ja ovat kansainvälisen kaupan kohteena. Sen vuoksi tukea voidaan myöntää ainoastaan, jos yritys kuuluu liitteessä 3 lueteltuihin toimialoihin ⁽⁸⁴⁾. Luettelon tarkoituksena on ainoastaan ilmaista oikeutus tähän erityiseen korvausmuotoon.

(186) Lisäksi sen huomioon ottamiseksi, että joillakin toimialoilla voi olla sisäisiä eroja sähköintensiiteetissä, jäsenvaltio voi sisällyttää yrityksen kansalliseen järjestelmäänsä, jonka nojalla myönnetään alennuksia uusiutuvien energialähteiden tukemisesta aiheutuvista kustannuksista, jos yrityksen sähköintensiiteetti on vähintään 20 prosenttia ⁽⁸⁵⁾ ja se kuuluu toimialalle, jolla kaupan intensiteetti on vähintään 4 prosenttia unionin tasolla, vaikka se ei kuuluisi millekään liitteessä 3 luetelluista toimialoista ⁽⁸⁶⁾. Yrityksen sähköintensiiteetin laskemiseksi on käytettävä alaa koskevia tavanomaisia sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvoja, jos saatavilla.

(187) Tukikelpoisella toimialalla jäsenvaltioiden on varmistettava, että tuensaajat valitaan objektiivisten, syrjimättömien ja avointen kriteerien perusteella ja tukea myönnetään periaatteessa samalla tavoin kaikille samalla toimialalla toimiville kilpailijoille, jos ne ovat samanlaisessa tilanteessa.

(188) Komissio katsoo tuen olevan oikeasuhteista, jos tuensaajat maksavat vähintään 15 prosenttia lisäkustannuksista ilman alennusta.

(189) Kun kuitenkin otetaan huomioon uusiutuvien energialähteiden lisämaksujen merkittävä kasvaminen viime vuosina, 15 prosentin omarahoitusosuus uusiutuvien energialähteiden täydestä lisämaksusta voi ylittää määrän, minkä ne yritykset, joihin lisämaksut erityisesti vaikuttavat, pystyvät kantamaan. Tämän vuoksi jäsenvaltiot voivat tarvittaessa rajoittaa uusiutuvien energialähteiden tukemisen rahoittamisesta aiheutuvien, yritystasolla maksettaviksi tulevien kustannusten määrän 4 prosenttiin kyseisen yrityksen bruttoarvonlisäyksestä ⁽⁸⁷⁾. Sellaisten yritysten tapauksessa, joiden sähköintensiiteetti on vähintään 20 prosenttia, jäsenvaltiot voivat rajoittaa maksettavaksi tulevan kokonaismäärän 0,5 prosenttiin kyseisen yrityksen bruttoarvonlisäyksestä.

(190) Kun jäsenvaltiot päättävät rajoittaa määrät 4 ja 0,5 prosenttiin bruttoarvonlisäyksestä, näitä rajoituksia on sovellettava kaikkiin tukikelpoisiin yrityksiin.

(191) Jäsenvaltiot voivat toteuttaa toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että tätä jaksoa sovellettaessa käytetyt bruttoarvonlisäystä koskevat tiedot kattavat kaikki asianomaiset työvoimakustannukset.

⁽⁸³⁾ Suorin tapa osoittaa syy-yhteys on viitata maksuun tai veroon, joka peritään sähkönhinnan lisäksi ja jonka tarkoituksena on rahoittaa energian tuotantoa uusiutuvista lähteistä. Epäsuorasti lisäkustannukset voidaan osoittaa laskemalla sähköntoimittajille vihreistä sertifikaateista aiheutuvien korkeampien nettokustannusten vaikutus ja vaikutus sähkön hintaan olettaen, että sähköntoimittaja siirtää korkeammat nettokustannukset eteenpäin.

⁽⁸⁴⁾ Komissio katsoo, että tällaisia riskejä esiintyy toimialoilla, joilla kaupan intensiteetti on 10 prosenttia EU:n tasolla, kun alan sähköintensiiteetti nousee 10 prosenttiin EU:n tasolla. Lisäksi samanlaisia riskejä esiintyy toimialoilla, joilla kaupan vaikutus on paljon alhaisempi, mutta vähintään 4 prosenttia, ja sähköintensiiteetti paljon suurempi, vähintään 20 prosenttia, tai jotka ovat taloudellisesti samankaltaisia (esimerkiksi korvattavuuden perusteella). Vastaavanlaisia riskejä esiintyy myös toimialoilla, joilla sähköintensiiteetti on jonkin verran alhaisempi, mutta vähintään 7 prosenttia, ja kaupan vaikutus erittäin korkea, vähintään 80 prosenttia. Tukikelpoisten alojen luettelo laadittiin tämän perusteella. Seuraavat alat on otettu mukaan, koska ne ovat taloudellisesti samankaltaisia kuin luetellut alat ja tuottavat korvaavia tuotteita (teräksen, kevytmetallien ja värimetallien valu, koska se on korvattavissa raudan valun kanssa; lajiteltujen materiaalien kierrätys, koska se on korvattavissa luettelossa mukana olevien primaarituotteiden kanssa).

⁽⁸⁵⁾ Liitteessä 4 kuvaillaan yksityiskohtaisesti, miten yrityksen sähköintensiiteetti olisi laskettava.

⁽⁸⁶⁾ Tätä testiä voidaan soveltaa myös palvelualan yrityksiin.

⁽⁸⁷⁾ Liitteessä 4 kuvaillaan yksityiskohtaisesti, miten yrityksen bruttoarvonlisäys olisi laskettava.

(192) Jäsenvaltiot voivat myöntää tuen maksujen alennuksena tai kiinteänä vuotuisena korvauksena (veronpalautus) tai näiden kahden yhdistelmänä⁽⁸⁸⁾. Jos tuki myönnetään maksujen alennuksena, on otettava käyttöön jälki-
käteisvalvontamekanismi, jotta voidaan varmistaa, että mahdolliset liikaa suoritettut tukimäärät maksetaan takaisin
ennen 1. heinäkuuta seuraavana vuonna. Jos tuki myönnetään kiinteänä vuotuisena korvauksena, se on laskettava
aiempien tietojen perusteella, toisin sanoen annettuna perusvuonna todetun sähkönkulutuksen ja bruttoarvonlisä-
yksen perusteella. Korvauksen määrä ei saa ylittää sitä tuen määrää, jonka yritys olisi saanut perusvuonna sovel-
tamalla tässä jaksossa vahvistettuja parametreja.

*3.7.3 Siirtymäsäännökset, jotka koskevat tukea uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian tukemisen rahoittamisesta
aiheutuvan taakan pienentämiseksi*

(193) Jäsenvaltioiden on alettava soveltaa 3.7.2 jaksossa vahvistettuja tukikelpoisuus- ja oikeasuhteisuuskriteerejä
viimeistään 1. tammikuuta 2019. Tätä päivämäärää edeltävälle ajanjaksolle myönnettävän tuen katsotaan soveltu-
van sisämarkkinoille, jos se täyttää samat kriteerit.

(194) Lisäksi komissio katsoo, että kaikki tuet, jotka myönnetään uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön
tukemisen rahoittamisesta aiheutuvan taakan pienentämiseksi ennen vuotta 2019 voidaan katsoa sisämarkkinoille
soveltuviksi, jos ne noudattavat mukauttamissuunnitelmaa.

(195) Jotta yksittäiselle yritykselle ei aiheutuisi äkillistä haittaa, tällaisissa suunnitelmissa mukautetaan tukitasot
asteittain tasolle, joka on seurausta 3.7.2 jaksossa vahvistettujen tukikelpoisuus- ja oikeasuhteisuuskriteerien
soveltamisesta.

(196) Jos tukea on myönnetty näiden suuntaviivojen soveltamista edeltävälle ajanjaksolle, suunnitelmassa on
määrättävä myös kriteerien asteittaisesta soveltamisesta kyseisen ajanjakson osalta.

(197) Jos tukea uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tukemisen rahoittamisesta aiheutuvien kustannusten
alentamiseksi tai niistä vapauttamiseksi on myönnetty ennen näiden suuntaviivojen soveltamisen alkamista yrityk-
sille, jotka eivät ole tukikelpoisia 3.7.2 jakson nojalla, tuki voidaan katsoa sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos
mukauttamissuunnitelmassa määrätään oman rahoitusosuuden määrästä, joka on vähintään 20 prosenttia lisämak-
susta aiheutuvista lisäkustannuksista ilman alennusta ja joka otetaan käyttöön asteittain ja viimeistään
1. tammikuuta 2019.

(198) Mukauttamissuunnitelmassa on otettava huomioon kaikki asiaankuuluvat taloudelliset tekijät, jotka liittyvät
uusiutuvia energialähteitä koskevaan politiikkaan.

(199) Mukauttamissuunnitelmalle on saatava komission hyväksyntä.

(200) Mukauttamissuunnitelmasta on ilmoitettava komissiolle viimeistään 12 kuukauden kuluttua näiden suunta-
viivojen soveltamisen alkamisesta.

3.8 Tuki energiainfrastruktuurille

(201) Nykyaikainen energiainfrastruktuuri on ratkaisevan tärkeää yhdentyneille energiamarkkinoille, jotka ovat
puolestaan välttämättömät energian toimitusvarmuuden takaamiseksi unionissa ja jotta unioni pystyisi saavutta-
maan laajemmat ilmasto- ja energiatavoitteensa. Komissio on arvioinut, että investointitarpeet Euroopan kannalta
tärkeisiin energiainfrastruktuureihin vuoteen 2020 asti ovat noin 200 miljardia euroa⁽⁸⁹⁾. Tämä näkemys perustui
arvioon siitä, mitä infrastruktuuria tarvitaan, jotta unioni voi saavuttaa laajat poliittiset tavoitteensa, jotka koske-
vat energian sisämarkkinoiden toteuttamista, toimitusvarmuuden takaamista ja uusiutuvien energialähteiden integ-
rointia verkkoon. Jos markkinatoimijat eivät pysty huolehtimaan tarvittavasta infrastruktuurista, valtiontuki voi
olla tarpeen, jotta voidaan korjata markkinoiden toimintapuutteita ja varmistaa, että unionin merkittävät infra-
struktuuritarpeet täytetään. Tämä koskee erityisesti infrastruktuurihankkeita, joilla on rajat ylittävää vaikutusta tai
jotka edistävät alueellista yhteenkuuluvuutta. Energiainfrastruktuurille myönnettävän tuen olisi periaatteessa oltava
investointitukea muun muassa infrastruktuurin nykyaikaistamiseen ja parantamiseen.

⁽⁸⁸⁾ Kiinteiden vuotuisen korvausten (veronpalautusten) käytön etuna on, että sekä korvauksia saavia että muita yrityksiä koskee sama
sähkön rajakustannusten nousu (sähkön kustannusten nousu jokaista ylimääräistä kulutettua megawattituntia kohti), mikä rajoittaa
kilpailun mahdollista vääristymistä alalla.

⁽⁸⁹⁾ Komission yksiköiden valmisteluasiakirja "Energiainfrastruktuurin investointi- ja rahoitustarpeet", 6.6.2011, SEC(2011) 755, s. 2.

3.8.1 Yhteisen edun mukainen tavoite

(202) Energiainfrastruktuuri on edellytys energiamarkkinoiden toimivuudelle. Energiainfrastruktuurille myönnettävä tuki vahvistaa näin ollen energian sisämarkkinoita. Se edistää järjestelmän vakautta, tuotannon riittävyyttä, eri energialähteiden integrointia verkkoon ja energiansaantia alkeellisesti kehittyneissä verkoissa. Komissio katsoo tämän vuoksi, että energiainfrastruktuurille myönnettävä tuki hyödyttää sisämarkkinoita ja edistää siten yhteisen edun mukaisen tavoitteen saavuttamista.

3.8.2 Valtiontuen tarve

(203) Markkinoiden toimintapuutteet ovat usein ominaisia energiainfrastruktuuriin tehtäville investoinneille. Yksi markkinoiden toimintapuute, joka voi syntyä energiainfrastruktuurin alalla, liittyy koordinoitavuuteen. Sijoittajien erilaiset intressit, epävarmuus yhteistyön tuloksista ja verkottumisen vaikutukset voivat estää hankkeen kehittämisen tai sen tehokkaan suunnittelun. Samaan aikaan energiainfrastruktuuri voi tuottaa merkittäviä positiivisia ulkoisvaikutuksia, jolloin infrastruktuurin kustannukset ja hyödyt voivat jakautua epäsymmetrisesti eri markkinatoimijoiden ja jäsenvaltioiden kesken.

(204) Edellä 203 kohdassa tarkoitettujen markkinoiden toimintapuutteiden korjaamiseksi energiainfrastruktuuriin sovelletaan tavallisesti tariffisääntelyä ja verkkoon pääsyä koskevaa sääntelyä sekä eriyttämisvaatimuksia energian sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön⁽⁹⁰⁾ mukaisesti.

(205) Rahoituksen osalta valtiontuen myöntäminen on pakollisten käyttäjätariffien rinnalla toinen tapa poistaa markkinoiden toimintapuute. Näin ollen valtiontuen tarpeellisuuden osoittaminen energiainfrastruktuurin alalla edellyttää 206 ja 207 kohdassa kuvailtujen periaatteiden soveltamista.

(206) Komissio katsoo, että asetuksessa (EY) N:o 347/2013⁽⁹¹⁾ määriteltyjen yhteistä etua koskevien hankkeiden, älykkäiden verkkojen ja tukialueilla tehtyjen infrastruktuuri-investointien ollessa kyseessä markkinoiden toimintapuutteet ovat positiivisten ulkoisvaikutusten ja koordinoitavuusongelmien osalta sellaisia, että tariffirahoitus ei ehkä riitä ja valtiontukea voidaan myöntää.

(207) Komissio tutkii tapauskohtaisesti valtiontuen tarpeellisuuden energiainfrastruktuurihankkeille, jotka kuuluvat 206 kohdan soveltamisalaan ja jäävät joko kokonaan tai osittain energia-alan sisämarkkinalainsäädännön ulkopuolelle, sekä 206 kohdan soveltamisalan ulkopuolisille hankkeille. Komissio ottaa arvioinnissaan huomioon seuraavat seikat: i) missä määrin markkinoiden toimintapuute johtaa tarvittavan infrastruktuurin optimaalista huonompaa tarjontaan; ii) missä määrin infrastruktuuri on avoin kolmansille ja tariffisääntelyn kohteena; ja iii) missä määrin se parantaa energian toimitusvarmuutta unionissa.

(208) Öljyinfrastruktuurihankkeiden tapauksessa komissio olettaa, että valtiontukeen ei ole tarvetta. Jäsenvaltiot voivat kuitenkin myöntää valtiontukea poikkeustapauksissa silloin, kun se on perusteltua.

⁽⁹⁰⁾ Energia-alalla sisämarkkinasääntely käsittää erityisesti sähkön sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun direktiivin 2009/72/EY (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 55); maakaasun sisämarkkinoita koskevista yhteisistä säännöistä 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun direktiivin 2009/73/EY (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 94); energia-alan sääntelyviranomaisten yhteistyöviraston perustamisesta 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun asetuksen (EY) N:o 713/2009; verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävissä sähkön kaupassa 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun asetuksen (EY) N:o 714/2009 (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 15); ja maakaasunsiirtoverkkoihin pääsyä koskevista edellytyksistä 13 päivänä heinäkuuta 2009 annetun asetuksen (EY) N:o 715/2009 (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 36).

⁽⁹¹⁾ Asetus (EU) N:o 347/2013 Euroopan laajuisten energiainfrastruktuurien suuntaviivoista.

3.8.3 Tarkoituksenmukaisuus

(209) Komissio katsoo, että tariffit⁽⁹²⁾ ovat ensisijainen keino rahoittaa energiainfrastruktuuria. Kuitenkin yhteistä etua koskevien hankkeiden, älykkäiden verkkojen ja tukialueilla toteutettavien infrastruktuuri-investointien tapauksessa valtiontukea voidaan pitää tarkoituksenmukaisena välineenä energiainfrastruktuurin osittaiseen tai täydelliseen rahoittamiseen. Tällaisissa tapauksissa markkinoiden toimintapuutteet estävät usein ”käyttäjää maksaa” -periaatteen, johon tariffisääntely perustuu, täysimääräisen toteutumisen esimerkiksi sen vuoksi, että infrastruktuuri-investoinnin edellyttämä tariffikorotus olisi niin huomattava, että se ehkäisisi investointeja tai estäisi potentiaalisia asiakkaita käyttämästä infrastruktuuria.

3.8.4 Kannustava vaikutus

(210) Tuen kannustavaa vaikutusta arvioidaan 3.2.4 jaksossa vahvistettujen edellytysten perusteella.

3.8.5 Oikeasuhteisuus

(211) Tuen määrä on rajoitettava infrastruktuuritavoitteiden saavuttamiseksi tarvittavaan vähimmäismäärään. Kun on kyse infrastruktuurille myönnettävästä tuesta, vaihtoehtoisen skenaarion oletetaan olevan tilanne, jossa hanketta ei toteutettaisi. Tukikelpoiset kustannukset vastaavat näin ollen rahoitusvajetta.

(212) Infrastruktuurin hyväksi toteutettujen tukitoimenpiteiden tuki-intensiteetti saa olla enintään 100 prosenttia tukikelpoisista kustannuksista.

(213) Komissio edellyttää, että jäsenvaltiot yksilöivät selkeästi kaikki muut tukitoimenpiteet, jotka voisivat vaikuttaa infrastruktuurin hyväksi toteutettaviin tukitoimenpiteisiin.

3.8.6 Kilpailuun ja kauppaan kohdistuvien kohtuuttomien kielteisten vaikutusten välttäminen

(214) Komissio katsoo energia-alan sisämarkkinalainsäädännön voimassa olevien, kilpailun vahvistamiseen tähtäävien vaatimusten perusteella, että sisämarkkinasääntöjen soveltamisalaan kuuluville energiainfrastruktuureille myönnettävä tuki ei aiheuta kohtuuttomia vääristäviä vaikutuksia.

(215) Sellaisten infrastruktuurien tapauksessa, joihin sovelletaan osittaista tai täydellistä poikkeusta energia-alan sisämarkkinalainsäädännön soveltamisesta tai jotka eivät kuulu sen piiriin, ja silloin kun on kyse maanalaisista kaasun varastointilaitoksista, komissio arvioi tapauskohtaisesti mahdollista kilpailun vääristymistä ottaen huomioon erityisesti sen, missä määrin kolmannet osapuolet pääsevät tuettuun infrastruktuuriin, pääsyn vaihtoehtoiseen infrastruktuuriin ja tuensaajan markkinaosuuden.

3.9 Tuotannon riittävyyttä edistävä tuki

(216) Uusiutuvien energialähteiden osuuden kasvaessa sähköntuotanto on monissa jäsenvaltioissa siirtymässä suhteellisten vakaiden ja keskeytyksettömien toimitusten järjestelmästä kohti järjestelmää, jossa toimituslähteet ovat alttiita tuotannonvaihteluille, niitä on useampia ja niiden toimitusmäärät ovat pienempiä. Muutos aiheuttaa uusia haasteita, jotka liittyvät sähköntuotannon riittävyyden varmistamiseen.

(217) Lisäksi markkinoiden puutteellinen toiminta ja sääntelyn puutteet voivat johtaa siihen, ettei tuotantokapasiteettiin tehdä riittävästi investointeja, esimerkiksi silloin, kun tukkuhinnoille on asetettu katto ja sähkömarkkinat eivät kykene luomaan riittäviä kannustimia investoinneille.

(218) Tämän seurauksena jotkin jäsenvaltiot harkitsevat sellaisten toimenpiteiden käyttöönottoa, joilla varmistetaan tuotannon riittävyys, tavallisesti myöntämällä sähköntuottajille tukea vastineeksi pelkästä tuotantokapasiteetin saatavilla pitämisestä⁽⁹³⁾.

⁽⁹²⁾ Komission direktiiveissä 2009/72/EY ja 2009/73/EY säädetyssä sääntelykehyksessä vahvistetaan perusteet ja periaatteet, joihin perustuvat verkkoon pääsyn sääntely ja tariffit, joiden avulla siirto- ja jakeluverkonhaltijat rahoittavat investoinnit infrastruktuuriin ja infrastruktuurin ylläpidon.

⁽⁹³⁾ Komissio käsittelee tuotannon riittävyyttä erityisesti 5. marraskuuta 2013 antamassaan tiedonannossa sähkön sisämarkkinoiden toteuttamisesta ja julkisten toimien täysimittaisesta hyödyntämisestä (C(2013) 7243 final) ja siihen liittyvässä komission yksiköiden valmisteluasiakirjassa tuotannon riittävyydestä sähkön sisämarkkinoilla (Generation Adequacy in the internal electricity market – guidance on public interventions, SWD(2013) 438 final, 5.11.2013).

3.9.1 Yhteisen edun mukainen tavoite

(219) Tuotannon riittävyyttä koskevat toimenpiteet voidaan toteuttaa eri tavoin, investointi- ja toimintatuen muodossa (periaatteessa palkitaan ainoastaan sitoumuksesta olla käytettävissä sähkön toimittamista varten), ja niillä voi olla erilaiset tavoitteet. Toimenpiteiden tavoitteena voi esimerkiksi olla vastata lyhyen aikavälin ongelmiin, jotka johtuvat tuuli- ja aurinkovoiman tuotannon äkillisiin vaihteluihin vastaamiseksi tarvittavan joustavan tuotantokapasiteetin puutteesta, tai niissä voidaan määritellä tuotannon riittävyyttä koskeva tavoite, jonka jäsenvaltiot saattavat haluta varmistaa riippumatta lyhyen aikavälin näkökohdista.

(220) Tuotannon riittävyyttä edistävä tuki voi olla ristiriidassa fossiilille polttoaineille myönnettävien ympäristölle haitallisten tukien asteittaisen poistamistavoitteen kanssa. Sen vuoksi jäsenvaltioiden olisi ensisijaisesti harkittava sellaisia vaihtoehtoisia tapoja saavuttaa tuotannon riittävyys, jotka eivät vaikuta kielteisesti ympäristön tai talouden kannalta haitallisten tukien poistamistavoitteeseen, esimerkiksi helpottamalla kysynnän hallintaa ja lisäämällä yhteenliittämiskapasiteettia.

(221) Toimenpiteen täsmällinen tavoite olisi määriteltävä selkeästi, ja olisi myös ilmoitettava, milloin ja missä tuotannon riittävyyttä koskeva ongelma on odotettavissa. Tuotannon riittävyyttä koskevan ongelman toteamisen olisi oltava johdonmukainen suhteessa tuotannon riittävyyttä koskevaan analyysiin, jonka sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalainen verkosto säännöllisesti suorittaa energian sisämarkkinoita koskevan lainsäädännön⁽⁹⁴⁾ mukaisesti.

3.9.2 Valtiontuen tarve

(222) Tuotannon riittävyyttä koskevan ongelman luonnetta ja syitä ja näin ollen valtiontuen tarvetta tuotannon riittävyyden varmistamiseksi olisi tutkittava huolellisesti ja ne olisi kvantifioitava muun muassa huippukuormitus-kapasiteetin tai kausittaisen kapasiteetin puutteen tai huippukysynnän osalta siltä varalta, että lyhyen aikavälin tukkuurmarkkinat eivät kykene tasapainottamaan kysyntää ja tarjontaa. Kvantifioinnissa käytettävä mittayksikkö olisi kuvailtava ja sen laskutapa olisi esitettävä.

(223) Jäsenvaltioiden olisi osoitettava selvästi syyt, joiden vuoksi markkinoiden ei voida odottaa pystyvän tarjoamaan riittävästi kapasiteettia ilman toimenpiteitä, ottaen huomioon jo käynnissä oleva markkinoiden ja teknologian kehitys⁽⁹⁵⁾.

(224) Arvioinnissaan komissio ottaa huomioon muun muassa ja soveltuvien osin seuraavat seikat, jotka jäsenvaltion on toimitettava:

- a) vaihteluille alttiin tuotannon vaikutus, mukaan lukien naapurimaista tuleva tuotanto;
- b) kysyntäpuolen osallistumisen vaikutusten arviointi, mukaan lukien kuvaus toimenpiteistä, joilla edistetään kysynnän hallintaa⁽⁹⁶⁾;
- c) todellisten tai potentiaalisten rajayhdysjohtojen arviointi, mukaan lukien kuvaus rakenteilla ja suunnitteilla olevista hankkeista;
- d) mahdollisten muiden sellaisten tekijöiden arviointi, jotka saattaisivat aiheuttaa tuotannon riittävyyttä koskevan ongelman tai pahentaa sitä, kuten sääntelyn puutteet tai markkinoiden puutteellinen toiminta, mukaan lukien esimerkiksi tukkuhintakatot.

3.9.3 Tarkoituksenmukaisuus

(225) Tuen olisi palkittava ainoastaan pelkästä sähköntuottajan käytettävissä olemisesta, toisin sanoen sitoutumisesta olemaan käytettävissä sähkön toimittamista varten korvausta vastaan, joka lasketaan saataville asetettua megawatteina esitettyä kapasiteettia kohden. Tuki ei saisi sisältää korvausta sähkön myynnistä, toisin sanoen korvausta, joka lasketaan myytyjen megawattituntien perusteella.

⁽⁹⁴⁾ Asetus (EY) N:o 714/2009, annettu 13 päivänä heinäkuuta 2009, verkkoon pääsyä koskevista edellytyksistä rajat ylittävissä sähkön kaupassa, erityisesti Sähkö-ENTSON tehtäviä koskeva 8 artikla (EUVL L 211, 14.8.2009, s. 15). Erityisesti Sähkö-ENTSON (sähkön siirtoverkonhaltijoiden eurooppalainen verkosto) kehittämät menetelmät, joita se käyttää arvioidessaan tuotannon riittävyyttä EU:n tasolla, voivat tarjota pätevän vertailukohdan.

⁽⁹⁵⁾ Tällaista kehitystä voi olla esimerkiksi markkinoiden yhteenkytkemisen, päivänsäisten markkinoiden, tasehallintamarkkinoiden ja oheispalvelumarkkinoiden sekä sähkön varastoinnin kehitys.

⁽⁹⁶⁾ Komissio ottaa huomioon myös suunnitelmat, jotka liittyvät älykkäiden mittarien käyttöönottoon direktiivin 2009/72/EY liitteen I mukaisesti sekä energiatehokkuusdirektiivin vaatimusten mukaisesti.

(226) Toimenpiteen olisi oltava avoin ja tarjottava riittävät kannustimet sekä nykyisille että tuleville sähköntuottajille sekä operaattoreille, jotka käyttävät korvaavia teknologioita, kuten kysynnän ohjausta tai varastointia koskevat ratkaisut. Sen vuoksi tuki olisi myönnettävä sellaisen mekanismin kautta, joka mahdollistaa erilaiset toteutussuunnitelmat, joita uudet eri teknologiaa käyttävät sähköntuottajat tarvitsevat uusien investointien toteuttamiseen. Toimenpiteessä olisi otettava huomioon myös se, missä määrin yhteenliittämiskapasiteetti voisi ratkaista mahdollisen tuotannon riittävyyttä koskevan ongelman.

3.9.4 Kannustava vaikutus

(227) Tuen kannustavaa vaikutusta arvioidaan näiden suuntaviivojen 3.2.4 jaksossa vahvistettujen edellytysten perusteella.

3.9.5 Oikeasuhteisuus

(228) Tuen kokonaismäärä olisi laskettava siten, että sen seurauksena tuensaajat saavat kohtuullisena pidettävän tuoton.

(229) Tarjouskilpailumenettelyn, joka perustuu selkeisiin, läpinäkyviin ja syrjimättömiin kriteereihin ja on suunnattu tehokkaasti määritellyn tavoitteen saavuttamiseen, katsotaan johtavan kohtuulliseen tuottoon tavanomaisissa olosuhteissa.

(230) Toimenpiteeseen olisi sisällyttävä mekanismeja, joilla varmistetaan, että satunnaisia windfall-voittoja ei voi syntyä.

(231) Toimenpiteen olisi oltava laadittu siten, että kapasiteetin saatavilla olemisesta maksettu hinta laskee automaattisesti nollaan, kun tarjotun kapasiteetin odotetaan riittävän täyttämään kapasiteetin kysynnän.

3.9.6 Kilpailuun ja kauppaan kohdistuvien kohtuuttomien kielteisten vaikutusten välttäminen

(232) Toimenpide olisi suunniteltava siten, että kaiken sellaisen kapasiteetin tarjoajat, jolla voidaan tehokkaasti edistää tuotannon riittävyyttä koskevan ongelman ratkaisemista, voivat osallistua toimenpiteeseen, ottaen erityisesti huomioon seuraavat seikat:

- a) eri teknologioita käyttävien sähköntuottajien osallistuminen ja sellaisten operaattoreiden osallistuminen, jotka tarjoavat tekniseltä suorituskyvyltään samanlaisia toimenpiteitä, esimerkiksi kysynnän hallinta, rajayhdysjohdot ja varastointi. Rajoittamatta 228 kohdan soveltamista, osallistumisen rajoittaminen on perusteltua ainoastaan, jos tekninen suorituskyky ei riitä tuotannon riittävyyttä koskevan ongelman ratkaisemiseksi. Lisäksi tuotannon riittävyyttä koskevan toimenpiteen olisi mahdollistettava sekä kysynnän että tarjonnan mahdollinen yhteenkokoaminen;
- b) muissa jäsenvaltioissa sijaitsevien operaattoreiden osallistuminen, jos tällainen osallistuminen on fyysisesti mahdollista erityisesti alueellisessa yhteydessä, eli jos kapasiteettia voidaan fyysisesti tarjota toimenpiteen toteutavalle jäsenvaltiolle ja toimenpiteessä säädettyt velvoitteet voidaan panna täytäntöön⁽⁹⁷⁾;
- c) riittävän monen sähköntuottajan osallistuminen, jotta kapasiteetille saadaan kilpailukykyinen hinta;
- d) sisämarkkinoiden toimintaan kohdistuvien kielteisten vaikutusten välttäminen; tällaiset kielteiset vaikutukset voivat johtua esimerkiksi vientirajoituksista, tukkuhintakatoista, tarjouskilpailuja koskevista rajoituksista tai muista toimenpiteistä, jotka heikentävät markkinoiden yhteenkytkennän toimintaa, mukaan lukien päivänsisäiset ja tasehallintamarkkinat.

(233) Toimenpiteen olisi täytettävä seuraavat edellytykset:

- a) se ei saa vähentää kannustimia investoida yhteenliittämiskapasiteettiin;
- b) se ei saa vaarantaa markkinoiden yhteenkytkemistä, tasehallintamarkkinat mukaan lukien;
- c) se ei saa heikentää ennen toimenpidettä tehtyjä päätöksiä investoinneista sähköntuotantoon tai operaattoreiden päätöksiä, jotka koskevat tasehallintamarkkinoita tai oheispalvelumarkkinoita;
- d) se ei saa aiheuttomasti vahvistaa määräävää markkina-asemaa;
- e) sen on suosittava vähän hiilidioksidipäästöjä aiheuttavia tuottajia, jos tekniset ja taloudelliset muuttujat ovat samat.

⁽⁹⁷⁾ Ohjelmia olisi mukautettava, jos käytetään yhteisiä järjestelyjä, joilla helpotetaan rajat ylittävää osallistumista tällaisiin ohjelmiin.

3.10 Päästökauppajärjestelmien muodossa myönnettävä tuki

(234) Päästökauppajärjestelmiä voidaan perustaa epäpuhtauspäästöjen vähentämiseksi, esimerkiksi NO_x-päästöjen vähentämiseksi⁽⁹⁸⁾. Järjestelmiin voi sisältyä valtiontukea erityisesti silloin, kun jäsenvaltiot myöntävät päästölupia ja -oikeuksia markkina-arvoa alhaisempaan hintaan. Jos jäsenvaltion myöntämien lupien kokonaismäärä on pienempi kuin yritysten odotettavissa oleva kokonaistarve, järjestelmän kokonaisvaikutus ympäristönsuojelun tasoon on myönteinen. Jos myönnettyt päästöoikeudet eivät kata kunkin yksittäisen yrityksen odotettavissa olevaa kokonaistarvetta, kyseisen yrityksen on joko osallistuttava ympäristönsuojelun tason parantamiseen vähentämällä aiheuttamaansa pilaantumista tai maksettava siitä vastine ostamalla lisäoikeuksia markkinoilta.

(235) Päästökauppajärjestelmien katsotaan soveltuvan sisämarkkinoille, jos seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:

- a) päästökauppajärjestelmät on laadittava siten, että niiden perusteella saavutettavat ympäristötavoitteet ovat korkeammat kuin ne tavoitteet, jotka yritysten on saavutettava velvoittavien unionin normien perusteella;
- b) päästöoikeuksien jaon on tapahduttava avoimella tavalla ja perustuttava objektiivisiin perusteisiin ja mahdollisimman laadukkaisiin tietolähteisiin. Kullekin yritykselle markkina-arvon alittavaan hintaan jaettavien kaupattavien lupien tai oikeuksien kokonaismäärä ei saa ylittää sen odotettavissa olevia tarpeita niiden arvioiden mukaan, jotka koskevat tilannetta ilman kauppajärjestelmää;
- c) jakomenetelmät eivät saa suosia tiettyjä yrityksiä tai tiettyjä aloja, jollei se ole perusteltua järjestelmän ympäristönsuojelua koskevan sisäisen logiikan perusteella tai jos johdonmukaisuus muun ympäristöpolitiikan kanssa edellyttää kyseisenkaltaisia sääntöjä;
- d) uudet tulokkaat eivät saa periaatteessa saada lupia tai oikeuksia suotuisammin ehdoin kuin samoilla markkinoilla toimivat nykyiset yritykset. Nykyisille laitoksille myönnettävien lupien suurempi määrä uusiin tulokkaisiin verrattuna ei saisi johtaa kohtuuttomiin markkinoille tulon esteisiin.

(236) Komissio arvioi päästökauppajärjestelmään sisältyvän valtiontuen välttämättömyyttä ja oikeasuhteisuutta seuraavien kriteerien perusteella:

- a) tuensaajat on valittava objektiivisten ja avointen kriteerien perusteella ja tukea on periaatteessa myönnettävä samalla tavoin kaikille samalla toimialalla toimiville kilpailijoille, jos ne ovat samanlaisessa tilanteessa;
- b) kaikkien päästöoikeuksien huutokauppaamisen on johdettava tuotantokustannusten merkittävään nousuun kunkin toimialan tai yksittäisten tuensaajien luokan osalta;
- c) tuotantokustannusten merkittävää nousua ei ole mahdollista siirtää asiakkaille ilman myynnin merkittävää pientymistä sen seurauksena. Analyysi voidaan suorittaa muun muassa tuotteen hintajoustoa kyseessä olevalla toimialalla koskevien arvioiden perusteella. Sen arvioimiseksi, eikö päästökauppajärjestelmän aiheuttama kustannusten nousua ole mahdollista siirtää asiakkaille, voidaan käyttää arvioita menetetyistä myynnistä ja sen vaikutuksesta yrityksen kannattavuuteen;
- d) toimialalla toimivien yksittäisten yritysten ei pitäisi pystyä pienentämään päästötasoa siten, että sertifikaattien hinta olisi siedettävä. Se, että kulutusta ei voida alentaa, voidaan osoittaa esittämällä Euroopan talousalueen (ETA) parhaalla tekniikalla saavutetut päästötasot ja käyttämällä niitä vertailuarvona. Kaikki yritykset, jotka pääsevät parhaaseen tekniikkaan, voivat saada enintään sen määrän päästöoikeuksia, joka vastaa päästökauppajärjestelmän parasta tekniikkaa käytettäessä aiheuttamaa kustannusten nousua, jota ei voida siirtää asiakkaille. Päästöoikeudet suhteutetaan ympäristövaikutuksiin siten, että yritykset, joiden ympäristövaikutukset ovat suuremmat, saavat vähemmän päästöoikeuksia.

3.11 Yritysten uudelleensijoittamiseen myönnettävä tuki

(237) Investointituella yritysten uudelleensijoittamiseen pyritään luomaan kielteisiä ulkoisvaikutuksia tasoittavia yksittäisiä kannustimia siirtämällä huomattavaa pilaantumista aiheuttavat yritykset alueille, joilla kyseisellä pilaantumisella on vähemmän haitallinen vaikutus, mistä aiheutuu vähemmän ulkoisia kustannuksia. Tuki voi sen vuoksi olla perusteltua, jos uudelleensijoittaminen toteutetaan ympäristöön liittyvistä syistä, mutta olisi vältettävä tuen myöntämistä muissa tarkoituksissa tapahtuvaan uudelleensijoittamiseen.

⁽⁹⁸⁾ Asia C-279/08 P, komissio v. Alankomaat, tuomio 8.9.2011, Kok., s. I-7671.

(238) Investointituki yritysten uudelleensijoittamiseen ympäristönsuojeluun liittyvistä syistä katsotaan sisämarkkinoille soveltuvaksi, jos 3.2.4 ja 3.2.7 jaksossa vahvistetut edellytykset ja seuraavat kumulatiiviset edellytykset täyttyvät:

- a) sijaintipaikan muutoksen on perustuttava ympäristönsuojeluun tai ennaltaehkäisemiseen liittyviin syihin ja siitä on määrättävä toimivaltaisen hallinto- tai oikeusviranomaisen päätöksellä tai siitä on sovittava yrityksen ja toimivaltaisen viranomaisen välillä;
- b) yrityksen on noudatettava tiukimpia uudella sijaintipaikallaan sovellettavia ympäristönormeja.

(239) Tuensaaja voi olla:

- a) kaupunkialueelle tai direktiivin 92/43/ETY⁽⁹⁹⁾ nojalla nimetyille erityisten suojelutoimien alueelle sijoittautunut yritys, joka harjoittaa laillisesti (toisin sanoen noudattaa kaikkia lakisääteisiä vaatimuksia, myös kaikkia siihen sovellettavia ympäristönormeja) huomattavan saastuttavaa toimintaa ja joka joutuu sijaintipaikkansa vuoksi muuttamaan toimipaikastaan sopivammalle alueelle; tai
- b) direktiivin 2012/18/EU⁽¹⁰⁰⁾ ('Seveso III -direktiivi') soveltamisalaan kuuluva tuotantolaitos tai laitos.

(240) Määrittääkseen tukikelpoisten kustannusten määrän uudelleensijoittamistuen osalta komissio ottaa huomioon erityisesti:

a) seuraavat tuotot:

- i) entisen tuotantolaitoksen tai maa-alueen myynnistä tai vuokrauksesta saatavat tuotot;
- ii) pakkolunastuksesta maksetut korvaukset;
- iii) muu toimitilojen siirtämiseen liittyvä hyöty, erityisesti hyöty, joka saadaan, kun toimitilojen siirron yhteydessä parannetaan käytössä olevaa teknologiaa, ja laitoksen tehokkaammasta hyödyntämisestä saatava kirjanpidollinen arvonnousu;
- iv) mahdolliseen kapasiteetin kasvuun liittyvät investoinnit;

b) seuraavat kustannukset:

- i) maa-alueen ostoon tai kapasiteettiltaan entistä tuotantolaitosta vastaavan uuden tuotantolaitoksen rakentamiseen tai ostamiseen liittyvät kustannukset;
- ii) mahdolliset seuraamukset, joita yritykselle määrätään maa-alueen tai rakennusten vuokrasopimuksen irtisanomisen vuoksi, jos sijaintipaikkaa vaihdetaan hallinto- tai oikeusviranomaisen päätöksen noudattamiseksi.

(241) Tuki-intensiteetit vahvistetaan liitteessä 1.

4. ARVIOINTI

(242) Varmistaakseen, että kilpailun vääristyminen on rajallista, komissio voi edellyttää, että tiettyihin tukiohjelmiin sovelletaan aikarajoitusta (yleensä enintään neljä vuotta) ja 28 kohdassa tarkoitettua arviointia. Arvioinnit suoritetaan sellaisten tukiohjelmien osalta, joissa mahdollinen kilpailun vääristyminen on erityisen suurta, toisin sanoen ne voivat uhata rajoittaa tai vääristää kilpailua merkittävästi, jos niiden täytäntöönpanoa ei tarkisteta hyvissä ajoin.

(243) Arvioinnin tavoitteiden vuoksi ja jotta voidaan pitää jäsenvaltioihin ja pienempiin tukihankkeisiin kohdistuva hallinnollinen rasitus kohtuullisena, arviointia edellytetään vain tukiohjelmista, joiden talousarvio on suuri tai joihin sisältyy uusia ominaispiirteitä, tai kun on odotettavissa merkittäviä markkinoihin, teknologiaan tai sääntelyyn liittyviä muutoksia. Arvioinnin suorittajan on oltava valtiontuen myöntävästä viranomaisesta riippumaton asiantuntija, ja arviointi on tehtävä komission toimittamien yhteisten menetelmien mukaisesti. Arviointi on julkistettava. Jäsenvaltion on ilmoitettava tukiohjelman yhteydessä alustava arviointisuunnitelma, joka on olennainen osa komission ohjelmasta tekemää arviointia.

⁽⁹⁹⁾ Neuvoston direktiivi 92/43/ETY, annettu 21 päivänä toukokuuta 1992, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojelusta (EYVL L 206, 22.7.1992, s. 7); direktiivi sellaisena kuin se on viimeksi muutettuna direktiivillä 2013/17/EU (EUVL L 158, 10.6.2013, s. 193).

⁽¹⁰⁰⁾ Direktiivi 2012/18/EU, annettu 4 päivänä heinäkuuta 2012, vaarallista aineista aiheutuvien suuronnettomuusvaarojen torjunnasta sekä neuvoston direktiivin 96/82/EY muuttamisesta ja myöhemmästä kumoamisesta (EUVL L 197, 24.7.2010, s. 1).

(244) Sellaisten tukiohjelmien tapauksessa, jotka eivät kuulu yleisen ryhmäpoikkeusasetuksen soveltamisalaan yksinomaan suuren talousarvionsa vuoksi, komissio arvioi tukiohjelman (arviointisuunnitelmaa lukuun ottamatta) soveltuvuutta sisämarkkinoille kyseisessä asetuksessa määriteltyjen kriteerien perusteella näissä suuntaviivoissa määriteltyjen kriteerien sijasta.

(245) Arviointi on toimitettava komissiolle riittävän ajoissa, jotta se voi tarvittaessa harkita tukiohjelman voimassaolon jatkamista, ja joka tapauksessa tukiohjelman voimassaolon päättyessä. Arvioinnin tarkka laajuus ja yksityiskohtaiset säännöt määritetään tukiohjelman hyväksymispäätöksessä. Tulevissa tukitoimenpiteissä, joilla on samankaltainen tavoite (mukaan lukien mahdolliset muutokset 244 kohdassa tarkoitettuihin ohjelmiin), on otettava huomioon arvioinnin tulokset.

5. SOVELTAMINEN

(246) Näitä suuntaviivoja sovelletaan 1. heinäkuuta 2014 alkaen, ja ne korvaavat 1. huhtikuuta 2008 julkaistut suuntaviivat valtiontuesta ympäristönsuojelulle⁽¹⁰¹⁾. Näitä sovelletaan 31. joulukuuta 2020 saakka.

(247) Komissio soveltaa näitä suuntaviivoja kaikkiin ilmoitettuihin tukitoimenpiteisiin, joista se tekee päätöksen suuntaviivojen soveltamisen alkamisen jälkeen, vaikka kyseisistä hankkeista olisi ilmoitettu sille jo ennen kyseistä päivää. Yksittäistä tukea, joka on myönnetty hyväksytystä tukiohjelmasta ja josta on ilmoitettu komissiolle noudattaen velvollisuutta, jonka mukaan kyseisestä tuesta on ilmoitettava komissiolle erikseen, arvioidaan kuitenkin niiden suuntaviivojen perusteella, joita sovelletaan siihen hyväksyttyyn tukiohjelmaan, johon yksittäinen tuki perustuu.

(248) Valtiontuen sääntöjenvastaisuuden arvioinnissa sovellettavien sääntöjen määräytymisestä annetun komission ilmoituksen⁽¹⁰²⁾ mukaisesti sääntöjenvastaista ympäristö- ja energiatukea arvioidaan niiden sääntöjen mukaisesti, jotka olivat voimassa päivänä, jona tuki myönnettiin, lukuun ottamatta seuraavaa poikkeusta:

Sääntöjenvastaista tukea, joka myönnetään alennuksina maksuista, joilla rahoitetaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian tukemista, arvioidaan 3.7.2 ja 3.7.3 jakson määräysten mukaisesti.

Tammikuun 1. päivästä 2011 alkaen 194 kohdassa tarkoitettua mukauttamissuunnitelmassa on määrättävä myös 3.7.2 jakson kriteerien ja 197 kohdassa määrätyn oman rahoitusosuuden asteittaisesta soveltamisesta. Komissio katsoo, että sellainen tuki, joka on myönnetty ennen tätä päivämäärää alennuksina maksuista, joilla rahoitetaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tukemista, voidaan todeta sisämarkkinoille soveltuvaksi⁽¹⁰³⁾.

(249) Yksittäistä tukea, joka on myönnetty sääntöjenvastaisen tukiohjelman nojalla, arvioidaan niiden suuntaviivojen perusteella, joita sovelletaan sääntöjenvastaiseen tukiohjelmaan yksittäisen tuen myöntämisaikana. Jos yksittäisen tuen saaja on saanut jäsenvaltiolta vahvistuksen siitä, että sille myönnetään sääntöjenvastaisen tukiohjelman nojalla toimintatukea ennalta määrätyn ajanjakson ajan uusiutuvista energialähteistä tuotetun energian tai yhteistuotannon tukemiseksi, tällaista tukea voidaan myöntää koko ajanjakson ajan niiden edellytysten mukaisesti, jotka vahvistettiin tukiohjelmassa ajankohtana, jolloin vahvistus saatiin, edellyttäen, että tuki on sopusoinnussa tuolloin voimassa olleiden sääntöjen kanssa.

(250) Komissio ehdottaa jäsenvaltioille perussopimuksen 108 artiklan 1 kohdan nojalla seuraavia aiheellisia toimenpiteitä, jotka koskevat niiden voimassa olevia ympäristö- tai energiatukea koskevia ohjelmia.

Jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa muutettava kyseisiä ohjelmia saattaakseen ne näiden suuntaviivojen mukaisiksi viimeistään 1. tammikuuta 2016 seuraavin poikkeuksin:

⁽¹⁰¹⁾ EUVL C 82, 1.4.2008, s. 1.

⁽¹⁰²⁾ EYVL C 119, 22.5.2002, s. 22.

⁽¹⁰³⁾ Komissio katsoo, ettei tällainen tuki vaikuta kielteisesti kaupankäynnin edellytyksiin yhteisen edun vastaisella tavalla seuraavista syistä. Jäsenvaltioiden oli saatettava uusiutuvaa energiaa koskevan direktiivin, jossa otetaan käyttöön oikeudellisesti sitovat tavoitteet uusiutuvan energian käytölle, noudattamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset voimaan 5. joulukuuta 2010 mennessä. Toisaalta kokonaiskustannukset uusiutuviin energialähteisiin perustuvan sähkön tuotannon tukemisesta pysyivät melko vähäisinä vuoteen 2010 asti, joten maksujen taso pysyi suhteellisen alhaisena. Sen vuoksi tukimäärät, joita myönnettiin yrityksille alennuksina maksuista, joilla rahoitetaan uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tukemista, pysyivät vähäisinä myös yksittäisten tuensaajien tasolla. Lisäksi kaikki tuki, joka on myönnetty joulukuusta 2008 joulukuuhun 2010 ulottuvalla ajanjaksolla ja joka ei ylitä 500 000:tta euroa yritystä kohden, soveltuu todennäköisesti sisämarkkinoille tilapäisistä yhteisön puitteista valtiontukitoimenpiteille rahoituksen saatavuuden turvaamiseksi tämänhetkessä finanssi- ja talouskriisissä annetun komission tiedonannon perusteella (EUVL C 83, 7.4.2009, s. 1) sellaisina kuin se on muutettuna.

Neuvoston asetuksen N:o 659/1999⁽¹⁰⁴⁾ 1 artiklan b alakohdassa tarkoitettut voimassa olevat tukiohjelmat, jotka koskevat toimintatukea ainoastaan uusiutuvista energialähteistä tuotetulle energialle ja yhteistuotannolle, on tarvittaessa mukautettava näihin suuntaviivoihin, kun jäsenvaltiot jatkavat voimassa olevien ohjelmien voimassaoloaikaa, kun niiden on ilmoitettava ohjelmista uudelleen kymmenen vuoden ajanjakson jälkeen tai komission päätöksen voimassaolon päättymisen jälkeen tai kun tukiohjelmiä muutetaan⁽¹⁰⁵⁾.

Jos tuensaaja on saanut jäsenvaltiolta vahvistuksen siitä, että sille myönnetään valtiontukea tällaisen ohjelman nojalla määrätyn ajanjakson ajan, kyseistä tukea voidaan myöntää koko ajanjakson ajan vahvistusajankohtana voimassa olleiden tukiohjelman ehtojen mukaisesti.

(251) Jäsenvaltioita kehoitetaan antamaan nimenomainen ehdoton suostumus ehdotettuihin aiheellisiin toimenpiteisiin kahden kuukauden kuluessa siitä, kun nämä suuntaviivat on julkaistu *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*. Jos jäsenvaltiolta ei saada vastausta, komissio olettaa, että se ei hyväksy ehdotettuja toimenpiteitä.

6. RAPORTOINTI JA SEURANTA

(252) Neuvoston asetuksen (EY) N:o 659/1999 ja komission asetuksen (EY) N:o 794/2004⁽¹⁰⁶⁾ ja niiden myöhempien muutosten mukaisesti jäsenvaltioiden on toimitettava komissiolle vuosittain kertomukset.

(253) Jäsenvaltioiden on varmistettava, että kaikista tuen myöntämiseen liittyvistä toimenpiteistä pidetään yksityiskohtaista kirjanpitoa. Tällaisen kirjanpidon on sisällettävä kaikki tarvittavat tiedot sen osoittamiseksi, että edellytyksiä, jotka koskevat tukikelpoisia kustannuksia ja tuen sallittua enimmäisintensiteettiä, on noudatettu soveltuvin osin. Nämä tiedot on säilytettävä 10 vuoden ajan tuen myöntämispäivämäärästä ja toimitettava pyynnöstä komissiolle.

7. UUDELLEENTARKASTELU

(254) Komissio voi päättää näiden suuntaviivojen tarkistamisesta tai muuttamisesta milloin tahansa, jos se on tarpeen kilpailupolitiikkaan liittyvistä syistä tai muiden unionin politiikanalojen ja kansainvälisten sitoumusten huomioon ottamiseksi.

⁽¹⁰⁴⁾ Neuvoston asetus (EY) N:o 659/1999, annettu 22 päivänä maaliskuuta 1999, Euroopan yhteisön perustamissopimuksen 93 artiklan soveltamista koskevista yksityiskohtaisista säännöistä (EYVL L 83, 27.3.1999, s. 1).

⁽¹⁰⁵⁾ Muutoksella tarkoitetaan kaikkia ilmoitettavia muutoksia asetuksen (EY) N:o 659/1999 1 artiklan c alakohdan mukaisesti.

⁽¹⁰⁶⁾ Komission asetus (EY) N:o 794/2004, annettu 21 päivänä huhtikuuta 2004, asetuksen (EY) N:o 659/1999 täytäntöönpanosta (EUVL L 140, 30.4.2004, s. 1).

LIITE 1

Investointituen tuki-intensiteetit osuutena tukikelpoisista kustannuksista

(1) Seuraavia tuki-intensiteettejä sovelletaan ympäristötukitoimenpiteisiin:

	Pieni yritys	Keskisuuri yritys	Suuri yritys
Yrityksille myönnettävä tuki unionin normit ylittäviin toimiin tai ympäristönsuojelun tason parantamiseen unionin normien puuttuessa (tuki uusien liikennevälineiden hankintaan)	60 % 70 %, jos kyse ekoinnovoinnista, 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	50 % 60 %, jos kyse ekoinnovoinnista, 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	40 % 50 %, jos kyse ekoinnovoinnista, 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta
Tuki ympäristötutkimuksiin	70 %	60 %	50 %
Tuki ennakoivaan unionin normeihin mukautumiseen			
yli 3 vuotta ennen normien voimaantuloa	20 %	15 %	10 %
1–3 vuotta ennen normien voimaantuloa	15 %	10 %	5 %
Tuki jätehuoltoon	55 %	45 %	35 %
Tuki uusiutuvalle energialle	65 %	55 %	45 %
Tuki yhteistuotantolaitoksille	100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	100 %, jos kyse tarjouskilpailusta
Energiatehokkuutta edistävä tuki	50 % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	40 % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	30 % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta
Tuki kaukolämmitykseen ja -jäähdytykseen, jossa käytetään perinteistä energiaa	65 % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	55 % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta	45 % 100 %, jos kyse tarjouskilpailusta
Tuki pilaantuneiden alueiden kunnostamiseen	100 %	100 %	100 %
Tuki yritysten uudelleensijoittamiseen	70 %	60 %	50 %
Kaupattavien päästölupien muodossa myönnettävä tuki	100 %	100 %	100 %
Tuki energianinfrastruktuurille	100 %	100 %	100 %
Kaukolämmitysinfrastruktuuri			
Tuki hiilidioksidin talteenotolle ja varastoinnille	100 %	100 %	100 %

Tässä taulukossa esitettyjä tuki-intensiteettejä voidaan korottaa 5 prosenttiyksikön lisällä alueilla, jotka kuuluvat perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan c alakohdan soveltamisalaan, tai 15 prosenttiyksikön lisällä alueilla, jotka kuuluvat perussopimuksen 107 artiklan 3 kohdan a alakohdan soveltamisalaan enintään 100 prosentin tuki-intensiteettiin asti.

LIITE 2

Tyypilliset valtion toimenpiteet

- (1) Komissio katsoo tyypillisten valtiontukitoimenpiteiden parantavan ympäristönsuojelun tasoa tai vahvistavan energian sisämarkkinoita.
- (2) Seuraavat ohjeet koskevat erityisesti tukikelpoisten kustannusten laskentaa vaihtoehtoisen skenaarion perusteella:

Tukiluokka	Vaihtoehtoinen skenaario / tukikelpoiset kustannukset ⁽¹⁾
Sähkön ja lämmön yhteistuotanto	Vaihtoehtoisen skenaarion muodostaa todellisen energiantuotannon mitattuna kapasiteetiltaan vastaava perinteinen sähkön tai lämmön tuotantojärjestelmä.
Ympäristötutkimukset ⁽²⁾	Tukikelpoisia kustannuksia ovat tutkimuksista aiheutuvat kustannukset.
Pilaantuneiden alueiden kunnostaminen	Kunnostustöistä aiheutuvat kustannukset ⁽³⁾ , joista vähennetään tontin arvonnousu ⁽⁴⁾ .
Kaukolämmitys ja -jäähdytyslaitokset	Investointikustannukset, joita aiheutuu yhden tai useamman sellaisen tuotantoyksikön rakentamisesta, laajentamisesta tai kunnostamisesta, joka on olennainen osa tehokasta kaukolämmitys- ja kaukojäähdytysjärjestelmää.
Jätehuolto ⁽⁵⁾	Ylimääräiset investoinnit verrattuna kustannuksiin, joita aiheutuu perinteisestä tuotannosta, joka ei sisällä kapasiteetiltaan vastaavaa jätehuoltoinvestointia.
Tuki unionin normit ylittäviin toimiin	Ylimääräiset investointikustannukset muodostuvat lisäinvestointikustannuksista, jotka ovat välttämättömiä unionin normeissa edellytetyn ympäristönsuojelun tason ylittämiseksi ⁽⁶⁾ .
Unionin tai kansallisen tason normeja ei ole	Ylimääräiset investointikustannukset muodostuvat investointikustannuksista, joita yrityksille aiheutuu niiden pyrkiessä korkeammalle ympäristönsuojelun tasolle kuin kyseisissä yrityksissä saavutettaisiin ilman ympäristötukea.
Uusiutuvia energialähteitä hyödyntävä sähköntuotanto	Ylimääräiset investointikustannukset verrattuna kustannuksiin, joita aiheutuu todellisena energiantuotantona mitattuna kapasiteetiltaan vastaavasta perinteisestä energiantuotantolaitoksesta.
Uusiutuvia energialähteitä hyödyntävä lämmitys	Ylimääräiset investointikustannukset verrattuna kustannuksiin, joita aiheutuu todellisena energiantuotantona mitattuna kapasiteetiltaan vastaavasta perinteisestä lämmitysjärjestelmästä.
Biokaasun tuotanto, joka on jalostettu maakaasun tasolle	Jos tuki on rajattu biokaasun jalostamiseen, vaihtoehtoisen skenaarion muodostaa kyseisten biokaasujen vaihtoehtoinen käyttö (mukaan lukien poltto).
Liikenteessä käytetyt biopolttoaineet ja biokaasut	Periaatteessa olisi valittava ylimääräiset investointikustannukset verrattuna tavanomaisen jalostamon kustannuksiin, mutta komissio voi hyväksyä vaihtoehtoisia skenaarioita, jos se on perusteltua.

Tukiluokka	Vaihtoehtoinen skenaario / tukikelpoiset kustannukset ⁽¹⁾
Teollisuuden sivutuotteiden hyödyntäminen	Jos sivutuote jäisi hyödyntämättä ilman uudelleenkäyttöä: tukikelpoiset kustannukset muodostuvat tuotteen käytöstä aiheutuvista ylimääräisistä investoinneista, esimerkiksi lämmönvaihdin jätelämmön tapauksessa. Jos sivutuote olisi hävitettävä: vaihtoehtoinen investointi on jätteen hävittäminen.
Päästökauppajärjestelmiin sisältyvä tuki	Oikeasuhteisuus on osoitettava sillä, että päästöoikeuksia ei jaeta liikaa.

⁽¹⁾ Komissio voi hyväksyä useita vaihtoehtoisia skenaarioita, jos jäsenvaltio perustelee ne asianmukaisesti.

⁽²⁾ Tähän sisältyy tuki energiatehokkuuskatselmuksiin.

⁽³⁾ Korjattavien ympäristövahinkojen on katettava maaperän ja pinta- tai pohjaveden laatuun kohdistuneet vahingot. Kun pilaantuneita alueita kunnostetaan käyttökelpoisiksi, tukikelpoisina investointeina otetaan huomioon kaikki kustannukset, joita yritykselle aiheutuu pilaantuneen alueen kunnostamisesta, riippumatta siitä, voidaanko kyseiset kustannukset esittää sen taseessa käyttöomaisuutena.

⁽⁴⁾ Riippumattoman asiantuntijan on tehtävä kunnostamisesta johtuvaa tontin arvon nousua koskevat arvioinnit.

⁽⁵⁾ Tämä koskee muiden yritysten tuottaman jätteen jätehuoltoa, ja se kattaa uudelleenkäytön, kierrätyksen ja hyödyntämisen.

⁽⁶⁾ Kustannukset, jotka aiheutuvat unionin normeissa edellytetyn ympäristönsuojelun tason saavuttamiseksi tehdyistä investoinneista, eivät ole tukikelpoisia ja ne on vähennettävä.

LIITE 3

Luettelo ⁽¹⁾ 3.7.2 jakson nojalla tukikelpoisista toimialoista ⁽²⁾

NACE-koodi	Kuvaus
510	Kivihiilen kaivu
729	Muiden värimetallimalmien louhinta
811	Koriste- ja rakennuskiven, kalkkikiven, kipsin, liidun ja liuskekiven louhinta
891	Kemiallisten ja lannoitemineraalien louhinta
893	Suolan tuotanto
899	Muualla luokittelematon kaivostoiminta ja louhinta
1032	Hedelmä-, marja- ja kasvismehujen valmistus
1039	Muu hedelmien, marjojen ja kasvien jalostus ja säilöntä
1041	Kasvi- ja eläinperäisten öljyjen ja rasvojen valmistus (pl. ravintorasvat)
1062	Tärkkelyksen ja tärkkelystuotteiden valmistus
1104	Muiden tislattomien juomien valmistus käymisteitse
1106	Maltojen valmistus
1310	Tekstiilikuitujen valmistelu ja kehruu
1320	Kankaiden kudonta
1394	Purjelankojen, nuoran, sidelangan ja verkkojen valmistus
1395	Kuitukankaiden ja kuitukangastuotteiden valmistus (pl. vaatteet)
1411	Nahkavaatteiden valmistus
1610	Puun sahaus, höyläys ja kyllästys
1621	Vaneriviulun ja puupaneelien valmistus
1711	Massan valmistus
1712	Paperin, kartongin ja pahvin valmistus
1722	Paperisten talous- ja hygieniatarvikkeiden valmistus
1920	Jalostettujen öljytuotteiden valmistus
2012	Värien ja pigmenttien valmistus
2013	Muiden epäorgaanisten peruskemikaalien valmistus
2014	Muiden orgaanisten peruskemikaalien valmistus
2015	Lannoitteiden ja typpiyhdisteiden valmistus
2016	Muoviaineiden valmistus
2017	Synteettisen kumiraaka-aineen valmistus
2060	Tekokuitujen valmistus
2110	Lääkeaineiden valmistus

(¹) Komissio voi tarkistaa liitteen 3 luetteloa alaviitteessä 89 esitettyjen kriteerien perusteella, jos komissiolle esitetään todisteita, joiden mukaan tiedot, joihin liite perustuu, ovat muuttuneet merkittävästi.

(²) Luettelo ja kriteerit, joihin se perustuu, eivät edusta komission tulevaa kantaa päästökauppajärjestelmään sisältyvään hiilivuotoriskiin laadittaessa ilmasto- ja energiapolitiikan vuoden 2030 puitteiden hiilivuotosääntöjä eivätkä ole merkityksellisiä sen kannalta.

NACE-koodi	Kuvaus
2221	Muovilevyjen, -kalvojen, -putkien ja -profiilien valmistus
2222	Muovipakkausten valmistus
2311	Tasolasin valmistus
2312	Tasolasin muotoilu ja muokkaus
2313	Onton lasin valmistus
2314	Lasikuitujen valmistus
2319	Muu lasin valmistus ja muokkaus, mukaan lukien tekniset lasituotteet
2320	Tulenkestävien keraamisten tuotteiden valmistus
2331	Keraamisten tiilien ja laattojen valmistus
2342	Keraamisten saniteettikalusteiden valmistus
2343	Keraamisten eristystuotteiden valmistus
2349	Muiden keramiikkatuotteiden valmistus
2399	Muualla luokittelemattomien ei-metallisten mineraalituotteiden valmistus
2410	Raudan, teräksen ja rautaseosten valmistus
2420	Putkien, profiiliputkien ja niihin liittyvien tarvikkeiden valmistus teräksestä
2431	Raudan ja teräksen kylmävettäminen
2432	Raudan kylmävalssaus
2434	Teräslangan veto
2441	Jalometallien valmistus
2442	Alumiinin valmistus
2443	Lyijyn, sinkin ja tinan valmistus
2444	Kuparin valmistus
2445	Muiden värimetallien valmistus
2446	Ydinpolttoaineen valmistus
2720	Paristojen ja akkujen valmistus
3299	Muu muualla luokittelematon valmistus
2011	Teollisuuskaasujen valmistus
2332	Poltettujen tiilien ja muun rakennuskeramiikan valmistus
2351	Sementin valmistus
2352	Kalkin ja kipsin valmistus
2451/2452/ 2453/2454	Raudan, teräksen, kevytmetallien ja muiden värimetallien valu
2611	Elektronisten komponenttien valmistus
2680	Tallennevälineiden valmistus
3832	Lajiteltujen materiaalien kierrätys

LIITE 4

Bruttoarvonlisäyksen ja sähköintensiteetin laskenta yrityksen tasolla 3.7.2 jakson nojalla

(1) Sovellettaessa 3.7.2 jaksoa yrityksen bruttoarvonlisäyksellä tarkoitetaan bruttoarvonlisäystä tuotantokustannushintaan eli markkinahintaista bruttoarvonlisäystä, josta on vähennetty välilliset verot ja johon on lisätty mahdolliset avustukset. Arvonlisäys tuotantokustannushintaan voidaan laskea seuraavasti: liikevaihto + valmistus omaan käyttöön + muu varsinaisen toiminnan tuotto +/- varastojen muutos – tavaroiden ja palveluiden ⁽¹⁾ ostot – muut liikevaihtoon liittyvät tuoteverot, jotka eivät ole vähennyskelpoisia – tuotantoon liittyvät verot. Vaihtoehtoisesti se voidaan laskea myös lisäämällä henkilöstökustannukset bruttotoimintaylijäämään. Arvonlisäykseen ei sisällytetä tuottoja eikä kuluja, jotka yhtiön tilinpäätöksessä kirjataan rahoitustuotoiksi tai -kuluiksi tai muun kuin varsinaisen toiminnan tuotoiksi tai kuluiksi. Arvonlisäys lasketaan ”bruttoperiaatteella”, koska arvostuseriä (kuten poistoja) ei vähennetä ⁽²⁾;

(2) Sovellettaessa 3.7.2 jaksoa käytetään niiden kolmen viimeisimmän vuoden ⁽³⁾ aritmeettista keskiarvoa, joilta on saatavilla bruttoarvonlisäystä koskevia tietoja.

(3) Sovellettaessa 3.7.2 jaksoa yrityksen sähköintensiteetti määritellään seuraavasti:

a) Yrityksen sähkökustannukset ((4) kohdan mukaisesti laskettuna), jaettuna

b) yrityksen bruttoarvonlisäyksellä ((1) ja (2) kohdan mukaisesti laskettuna).

(4) Yrityksen sähkökustannukset määritellään seuraavasti:

a) Yrityksen sähkönkulutus kerrottuna

b) oletetulla sähköhinnalla.

(5) Yrityksen sähkönkulutuksen laskemiseksi on käytettävä alaa koskevia tavanomaisia sähkönkulutuksen tehokkuuden vertailuarvoja, jos saatavilla. Jos niitä ei ole saatavilla, on käytettävä niiden kolmen viimeisimmän vuoden ⁽⁴⁾ aritmeettista keskiarvoa, joilta tietoja on saatavilla.

(6) Edellä (4)b) alakohdassa tarkoitettuna oletetulla sähköhinnalla tarkoitetaan keskimääräistä sähkön vähittäishintaa, jota sovelletaan jäsenvaltiossa yrityksiin, joiden sähkönkulutus on samaa tasoa, viimeisimmän vuoden aikana, joilta tietoja on saatavilla.

(7) Edellä (4)b) alakohdassa tarkoitettuun oletettuun sähköhintaan voivat sisältyä uusiutuvista energialähteistä tuotetun sähkön tukemisen rahoittamisesta aiheutuvat kaikki kustannukset, jotka siirrettäisiin yritykselle ilman alennuksia.

⁽¹⁾ Selvyyden vuoksi todetaan, että ”tavarat ja palvelut” eivät sisällä henkilöstökustannuksia.

⁽²⁾ Oikeudellinen kehys on yritystoiminnan rakennetiloista 20 päivänä joulukuuta 1996 annettu neuvoston asetus (EY, Euratom) N:o 58/97, koodi 12 15 0.

⁽³⁾ Alle vuoden toiminnassa olleiden yritysten tapauksessa voidaan ensimmäisenä toimintavuonna käyttää ennusteita. Jäsenvaltioiden olisi kuitenkin tehtävä jälkiarviointi ensimmäisen toimintavuoden (”vuosi 1”) lopussa varmistaakseen yrityksen tukikelpoisuuden ja kustannusraajat (prosentteina bruttoarvonlisäyksestä), joita siihen sovelletaan 3.7.2 jakson 189 kohdan nojalla. Tämän jälkiarvioinnin jälkeen jäsenvaltioiden olisi tarvittaessa maksettava yrityksille korvauksia tai perittävä maksettuja korvauksia takaisin. Vuonna 2 olisi käytettävä vuoden 1 tietoja. Vuonna 3 olisi käytettävä vuosien 1 ja 2 tietojen aritmeettista keskiarvoa. Vuodesta 4 eteenpäin olisi käytettävä kolmen edeltävän vuoden tietojen aritmeettista keskiarvoa.

⁽⁴⁾ Ks. edellinen alaviite.

LIITE 5

Kaivosteollisuuden ja teollisuuden toimialat, jotka eivät sisälly liitteen 3 luetteloon ja joilla EU:n ulkopuolisen kaupan intensiteetti on vähintään 4 prosenttia

NACE-koodi	Kuvaus
610	Raakaöljyn tuotanto
620	Maakaasun tuotanto
710	Rautamalmien louhinta
812	Soran, hiekan, saven ja kaoliinin otto
1011	Teurastus ja lihan säilyvyyskäsittely (pl. siipikarja)
1012	Siipikarjan teurastus ja lihan säilyvyyskäsittely
1013	Liha- ja siipikarjatuotteiden valmistus
1020	Kalan, äyriäisten ja nilviäisten jalostus ja säilöntä
1031	Perunoiden jalostus ja säilöntä
1042	Margariinin ja sen kaltaisten ravintorasvojen valmistus
1051	Maitotaloustuotteiden ja juuston valmistus
1061	Myllytuotteiden valmistus
1072	Näkkileivän ja keksien valmistus; säilyvien leivonnaisten ja kakkujen valmistus
1073	Makaronin, nuudeliin, kuskusin ja vastaavien jauhotuotteiden valmistus
1081	Sokerin valmistus
1082	Kaakaon, suklaan ja makeisten valmistus
1083	Teen ja kahvin valmistus
1084	Mausteiden ja maustekastikkeiden valmistus
1085	Einesten ja valmisruokien valmistus
1086	Homogenoitujen ravintovalmisteiden ja dieettiruokien valmistus
1089	Muualla luokittelematon elintarvikkeiden valmistus
1091	Kotieläinten rehujen valmistus
1092	Lemmikkieläinten ruokien valmistus
1101	Alkoholijuomien tislauk ja sekoittaminen; etyylialkoholin valmistus käymisteitse
1102	Viinin valmistus rypäleistä
1103	Siiderin, hedelmä- ja marjaviinien valmistus
1105	Oluen valmistus
1107	Virvoitusjuomien valmistus; kivennäisvesien ja muiden pullotettujen vesien tuotanto
1200	Tupakkatuotteiden valmistus
1391	Neulosten valmistus
1392	Sovitettujen tekstiilituotteiden valmistus (pl. vaatteet)
1393	Mattojen valmistus

NACE-koodi	Kuvaus
1396	Teknisten ja teollisuustekstiilien valmistus
1399	Muulla luokittelematon tekstiilituotteiden valmistus
1412	Työvaatteiden valmistus
1413	Muu takkien, pukujen, housujen, hameiden yms. valmistus
1414	Alusvaatteiden valmistus
1419	Muiden vaatteiden ja asusteiden valmistus
1420	Turkisvaatteiden ja -tuotteiden valmistus
1431	Sukkien ja sukkahousujen valmistus
1439	Muiden neulevaatteiden valmistus
1511	Nahan parkitseminen ja muokkaus; turkisten muokkaus ja värjäys
1512	Matka-, käsi- ym. laukkujen, satuloiden ja valjaiden valmistus
1520	Jalkineiden valmistus
1622	Asennettavien parkettilevyjen valmistus
1623	Muiden rakennuspuusepäntuotteiden valmistus
1624	Puupakkausten valmistus
1629	Muiden puutuotteiden valmistus; korkki-, olki- ja punontatuotteiden valmistus
1721	Aaltopaperin ja -pahvin sekä paperi-, kartonki- ja pahvipakkausten valmistus
1723	Paperikauppatavaroiden valmistus
1724	Tapettien valmistus
1729	Muiden paperi-, kartonki- ja pahvituotteiden valmistus
1813	Painamista ja julkaisemista edeltävät palvelut
1910	Koksituotteiden valmistus
2020	Torjunta-aineiden ja muiden maatalouskemikaalien valmistus
2030	Maalien, lakan, painovärien yms. valmistus
2041	Saippuan, pesu-, puhdistus- ja kiillotusaineiden valmistus
2042	Hajuvesien ja hygieniatuotteiden valmistus
2051	Räjähdysaineiden valmistus
2052	Liimojen valmistus
2053	Eteeristen öljyjen valmistus
2059	Muulla luokittelematon kemiallisten tuotteiden valmistus
2120	Lääkkeiden ja muiden lääkevalmisteiden valmistus
2211	Renkaiden valmistus ja uudelleenpinnoitus
2219	Muiden kumituotteiden valmistus
2223	Rakennusmuovien valmistus

NACE-koodi	Kuvaus
2229	Muiden muovituotteiden valmistus
2341	Keraamisten talous- ja koriste-esineiden valmistus
2344	Muiden teknisten keraamisten tuotteiden valmistus
2362	Kipsituotteiden valmistus rakennustarkoituksiin
2365	Kuitusementin valmistus
2369	Muiden betoni-, kipsi- ja sementtituotteiden valmistus
2370	Kiven leikkaaminen, muotoilu ja viimeistely
2391	Hiontatuotteiden valmistus
2433	Kylmämuovaus tai kylmätaito
2511	Metallirakenteiden ja niiden osien valmistus
2512	Metalliovien ja -ikkunoiden valmistus
2521	Keskuslämmityspatterien ja kuumavesivaraajien valmistus
2529	Muiden metallisäiliöiden ja -altaiden yms. valmistus
2530	Höyrykattiloiden valmistus (pl. keskuslämmityslaitteet)
2540	Aseiden ja ammusten valmistus
2571	Ruokailu- ja leikkuuvälineiden yms. valmistus
2572	Lukkojen ja saranoiden valmistus
2573	Työkalujen valmistus
2591	Metallipakkausten ja -astioiden valmistus
2592	Kevytmetallipakkausten valmistus
2593	Metallilankatuotteiden, ketjujen ja jousien valmistus
2594	Kiinnittimien ja ruuvituotteiden valmistus
2599	Muiden metallituotteiden valmistus
2612	Kalustettujen piirilevyjen valmistus
2620	Tietokoneiden ja niiden oheislaitteiden valmistus
2630	Viestintälaitteiden valmistus
2640	Viihde-elektroniikan valmistus
2651	Mittaus-, testaus- ja navigointivälineiden ja -laitteiden valmistus
2652	Kellojen valmistus
2660	Säteilylaitteiden sekä elektronisten lääkintä- ja terapialaitteiden valmistus
2670	Optisten instrumenttien ja valokuvausvälineiden valmistus
2680	Tallennevälineiden valmistus
2711	Sähkömoottorien, generaattorien ja muuntajien valmistus
2712	Sähkönjakelu- ja valvontalaitteiden valmistus
2731	Optisten kuitukaapeliin valmistus
2732	Muiden elektronisten ja sähköjohtojen sekä -kaapeliin valmistus

NACE-koodi	Kuvaus
2733	Kytkentäilaitteiden valmistus
2740	Sähkölamppujen ja valaisimien valmistus
2751	Sähköisten kodinkoneiden valmistus
2752	Sähköistämättömien kodinkoneiden valmistus
2790	Muiden sähkölaitteiden valmistus
2811	Moottorien ja turbiinien valmistus (pl. lentokoneiden ja ajoneuvojen moottorit)
2812	Hydraulisten voimalaitteiden valmistus
2813	Pumppujen ja kompressoreiden valmistus
2814	Muiden hanojen ja venttiilien valmistus
2815	Laakereiden, hammaspyörien, vaihteisto- ja ohjauselementtien valmistus
2821	Teollisuusunien, lämmitysjärjestelmien ja tulipesäpolttimien valmistus
2822	Nosto- ja siirtolaitteiden valmistus
2823	Konttorikoneiden ja -laitteiden valmistus (pl. tietokoneet ja niiden oheislaitteet)
2824	Voimakäyttöisten käsityökalujen valmistus
2825	Muuhun kuin kotitalouskäyttöön tarkoitettujen jäähdytys- ja tuuletuslaitteiden valmistus
2829	Muualla luokittelematon yleiskäyttöön tarkoitettujen koneiden valmistus
2830	Maa- ja metsätalouskoneiden valmistus
2841	Metallin työstökoneiden valmistus
2849	Muiden konetyökalujen valmistus
2891	Metallinjalostuskoneiden valmistus
2892	Kaivos-, louhinta- ja rakennuskoneiden valmistus
2893	Elintarvike-, juoma- ja tupakkateollisuuden koneiden valmistus
2894	Tekstiili-, vaate- ja nahkateollisuuden koneiden valmistus
2895	Paperi-, kartonki- ja pahviteollisuuden koneiden valmistus
2896	Muovi- ja kumiteollisuuden koneiden valmistus
2899	Muualla luokittelematon erikoiskoneiden valmistus
2910	Moottoriajoneuvojen valmistus
2920	Moottoriajoneuvojen korien valmistus; perävaunujen ja puoliperävaunujen valmistus
2931	Sähkö- ja elektroniikkalaitteiden valmistus moottoriajoneuvoihin
2932	Muiden osien ja tarvikkeiden valmistus moottoriajoneuvoihin
3011	Laivojen ja kelluvien rakenteiden rakentaminen
3012	Huvi- ja urheiluveneiden rakentaminen
3020	Raideliikenteen kulkuneuvojen valmistus
3030	Ilma- ja avaruusalusten ja niihin liittyvien koneiden valmistus
3040	Taisteluaajoneuvojen valmistus

NACE-koodi	Kuvaus
3091	Moottoripyörien valmistus
3092	Polkupyörien ja invalidiajoneuvojen valmistus
3099	Muiden muualla luokittelemattomien kulkuneuvojen valmistus
3101	Konttori- ja myymäläkalusteiden valmistus
3102	Keittiökalusteiden valmistus
3103	Patjojen valmistus
3109	Muiden huonekalujen valmistus
3211	Kolikoiden ja mitalien valmistus
3212	Jalokivikorujen ja muiden kultasepäntuotteiden valmistus
3213	Jäljitelmäkorujen ja muiden vastaavien tuotteiden valmistus
3220	Soitinten valmistus
3230	Urheiluvälineiden valmistus
3240	Pelien ja leikkikalujen valmistus
3250	Lääkintä- ja hammaslääkintäinstrumenttien ja -tarvikkeiden valmistus
3291	Luutien ja harjojen valmistus